

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

**Zaradi današnjega praznika
„JUTRO“ jutri ne izide.
Prihodnja številka v soboto**

Slovaško vprašanje v luči števil

Pred svetovno vojno je madžarski režim na Slovaškem do malega že dosegel svoj smoter. Koloman Tisza je že svečano izjavil: »Slovaškega naroda ni«. Danes, po dvajsetih letih svobodnega življenja, je Slovaška skoraj v vsem, v čemer je pod Madžari zaostala, dohitela evropski zapad. V najožjem sodelovanju in sporazumu s Čehi so Slovaki spremenili narodno puščavo v procvitajočo domovino in slovaško ljudstvo je prehodilo razvojno pot od zatirane manjšine do državnega naroda.

Do ljudskega štetja l. 1930 so se posledice nasilne madžarizacije Slovakov popravile že v toliki meri, da je bilo na Slovaškem ozemlju nad 72% t. j. 2.345.909 Slovakov. V ogrskem narodnem predstavništvu pred vojno so imeli Slovaki dva poslance in nobenega člana magnatske zbornice, v praškem imajo 58 poslancev in 30 senatorjev. Od prvrat je bilo 14 Slovakov ministrov, od l. 1935 je Slovak ministrijski predsednik. Štirje poslanci CSR so Slovaki. Pod madžarskim režimom je izmed 12.447 državnih uradnikov priznalo slovaško pripadnost samo 35. Na Slovaškem skoraj ni bilo slovaških državnih uslužbencev. Danes je samo v resoru notranjega ministrstva nastavljenih na Slovaškem 2957 Slovakov, v čeških delih pa 113. Slovaških notarjev je nad 900. V sodni službi je na Slovaškem 227 sodnikov-Slovakov in 87 sodnih pripravnikov. Slovaka sta oba prva prezidenta najvišjega sodišča in pravosodni minister. Pošte zaposlujejo 5626 Slovakov, izmed teh 4018 na Slovaškem, železnice pa dajejo kruha 14.562 Slovakov.

Ogromen je razmah šolstva. L. 1918 so imeli Slovaki 140 ljudskih šol, danes jih imajo 3277 in jih obiskuje 412.559 otrok. L. 1918 niso imeli Slovaki niti ene meščanske šole, dandanes jih imajo 197 s 63.998 otroki. L. 1918 niso imeli Slovaki niti ene srednje šole, sedaj imajo 49 zavodov s 26.133 dijak. Madžari niso dovolili Slovakom ne enega učiteljskega in ne trgovske, obrtno ali strokovne šole. Dandanes je na Slovaškem 14 učiteljskih, 20 trgovskih šol, 32 obrtnih šol in 17 šol za ženske poklice. Republika je ustanovila na Slovaškem univerzo in tehniko. Republika je postavila 867 novih šolskih poslopij in adaptirala 771 poslopij. Pet prvih ministrov je bilo Slovakov. Pod Ogrsko je bilo 390 slovaških učiteljev, sedaj jih je 8726. Pred prevratom sta bila dva srednješolska profesorja Slovaka, sedaj jih je okrog 700. Dalje imajo Slovaki 53 visokošolskih profesorjev in docentov. Pod madžarskim režimom je bila samo pičla polovica Slovakov pismenih. V dvajsetih letih češkoslovaškega režima se je pismenost Slovakov dvignila na preko 90 odstotkov.

Pod Madžarsko so imeli Slovaki 22 časopisov, med njimi en dnevnik. Dandanes imajo 289 časopisov, med njimi devet dnevnikov. V zadnjih dvajsetih letih je izšlo nad 20 milijonov izvodov slovaških knjig. Do l. 1918 je imela Slovaška Matrica v Turčianskem Sv. Martinu majhno hišico in še tu ni smela svobodno delovati. Danes ima v istem mestu ogromno, moderno palačo in izdaja del svojih publikacij z javno podporo, ki je v tuji državi ni bila in ne bi bila nikdar deležna.

Enako silen je gospodarski napredek Slovaške. Z agrarno reformo je razdelila CSR na Slovaškem 686.000 ha veleposelstniške zemlje 198.786 maloposelstnikov, zaradi česar si je nakopala besno mržnjo in irendentistično gonjo madžarskih grofov. Silno je zrasla industrija na slovaških tleh in zaposluje stotisoče Slovakov, ki so bili morali nekoč kot »drotariji« po svetu. Vzrasta slovaške industrije si ni moglo misliti brez finančnega in tehničnega sodelovanja Čehov. L. 1930 je bilo na Slovaškem 288.600 socialnih zavarovancev, v najhujši krizi 139.000, l. 1937 pa že 329.877.

Od l. 1921 — 1930 je bilo na Slovaškem zgrajenih 91.450 stanovanjskih hiš. Elektrifikacija dežele je v tem času sedemkratno zrasla, vsaka četrta vas na Slovaškem je že elektrificirana. Od l. 1920 — 1937 je zgradila država na slovaških tleh 400 km novih železnic in izdala zanje 934 milijonov Kč. Iz javnih sredstev so postavili na Slovaškem pet novih bolnic in sanatorijev, ki lahko sprejmejo 13.000 bolnikov.

Vsi ti uspehi so sad češkoslovaškega edinstva, posledica skupnih finančnih in organizacijskih prizadevanj Čehov in Slovakov. Gospodarsko pasivna Slovaška ne bi bila nikdar dosegla brez sodelovanja gospodarsko močnejših in

NEMCI BOJKOTIRAJO ČEŠKO OBRAMBNO POSOJILLO

**Pismo vodstva sudetske nemške stranke in odgovor guvernerja
Narodne banke dr. Engliša**

Praga, 15. junija. h. Na poziv guvernerja Narodne banke dr. Engliša na češkoslovaško javnost za jubilejno zbirko za fond narodne obrambe, ki so ga podpisali ugledni predstavniki političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, je sudetskonemška stranka odgovorila z javnim pismom v nemških listih, v katerem izjavlja, da sudetski Nemci ne morejo sodelovati v tej zbirki in zato vodstvo stranke svojim pristajam tudi ne more priporočiti prispevkov za ta fond. Sprito tega stališča vodstva Henleinove stranke je nato nemška industrijska zveza preklcala svoj podpis na tem proglasu.

Guverner Narodne banke dr. Engliš je na pismo sudetsko-nemške stranke odgovoril sedaj z posebnim pismom, ki ga objavi jutrišnja »Prager Presse«. Dr. Engliš naglašava v uvodu, da docela upošteva državno-politično stališče, ki ga zavzema sudetskonemška stranka, zavrača pa neutemeljene pomisleke, ki očitno slone na nesporazumu. Predvsem je neupravičena trditev, da se bodo sredstva te zbirke uporabljala brez kontrole. Zbirka je sicer svobodna, toda uporabila se bo, kakor vsa ostala državna sredstva, pod najstrožjo kontrolo oblasti in parlamenta, ter bo le omogočila kritje izdatkov, za katere bi bili sicer predvideni krediti premašni. Zbirka bo tudi omogočila, da se bodo obrambni izdatki krili brez povziranja davkov, ki bi bili sicer neizbežni. Zbirka res ni utemeljena s kakim posebnim zakonom, ni pa zato protizakonita, kajti država lahko podeduje in sprejema darila ne samo za bolnice in dobrodelne ustanove, marveč tudi za namene državne obrambe. Zbirka je popolnoma nepolitična in baš dejstvo, da so predstavniki Nemcev odklonili sodelovanje, dokazuje, da je popolnoma svobodna in da se vrši brez vsakega pritiska. V dokaz nemočnosti trditve, da se brez pritiska ne more zbrati tako velike vsote, navaja dr. Engliš, da je bilo že prvi dan vpisanih četrt milijarde. Kar se tiče očitkov glede državne, finančne in gospodarske politike, je res baš nasprotno, da narodna obrambna zbirka prav nič ne ogroža narodnega gospodarstva, pač pa ga lahko ogrožajo neredi in nemiri, o čemer so se baš prebivalci nemških pokrajin mogli zadnje čase jasno prepričati. Dr. Engliš sicer obžaluje stališče, ki ga je zavzel vodstvo sudetskih Nemcev, ne boji se pa prav nič, da bi ga narodno predstavništvo obsodilo zaradi tega, ker je po svoji patriotski dolžnosti organiziral to zbirko.

Pogajanja z Nemci

Praga, 15. junija. h. Uradno poročajo: Zastopniki sudetske nemške stranke, narodni poslanci dr. Kundt, dr. Peters, Rošče, dr. Sebekovsky in Fiketanz so se zglasili v torek zvečer pri ministrijskem predsedniku dr. Milanu Hodži, da bi vzeli na znanje odgovor vlade na spomenico sudetsko nemške stranke. Dr. Hodža jim je v imenu vlade izjavil, da bo poleg narodnostnega statuta tudi spomenica sudetsko nemške stranke osnova nadaljnjih pogajanj. Da bi mogli zastopniki sudetske nemške stranke zavzeti svoje stališče, se bodo razgovori nadaljevali še le v par dneh. Poslanec Kundt je vzel sporočilo ministrijskega predsednika za povod, da ponovno utemelji spomenico sudetsko nemške stranke. Posebno važnost je poudaril na zagotovilo, da spomenica njegove stranke ne vsebuje nobenih teorij, nego samo neobhodno potrebne ukrepe, ki so po dvajsetletnih izkušnjah postali potrebni, da se zagotovi neoviran razvoj nemstva in nova ureditev političnih prilik v državi.

V političnih krogih spremljajo razgovore med vlado in zastopniki narodnih manjšin z veliko pozornostjo. V zvezi s sročnim sestankom dr. Hodže s predstavniki sudetske nemške stranke, ki je trajal dve dni, ura in pet minut, kakor doznava vaš dopisnik, v zelo pomirjivi atmosferi, opozarjajo v političnih krogih, da je to nov dokaz, da se hoče vlada po končanih občinskih volitvah posvetiti ureditvi peregih notranjopolitčnih problemov. Miren potek volitev, ki so prinesle okrepitev vladnih strank in pomenijo izraz zaupanja vladi, omogoča sedaj vladi, da se z vso energijo posveti ureditvi najvažnejšega vprašanja republike, narodnostnega vprašanja. Z ogorčenjem zavračajo v nacionalnih krogih hujšakajočo kampanjo, ki jo gotovi inozemski tisk še vedno vodi proti Češkoslovaški, o kateri razširja izmišljene in zlagane vesti, hoteče na ta način prepričati pomirjenje in miren sporazum. Toda trezno inozemstvo je že spoznalo značaj te propagande in z zadovoljstvom zasleduje neomajno stališče praške vlade, ki se ne da ovirati s takimi manevri.

naprednejših Čehov tako naglega in velikega napredka. Besede avtonomije, centralizem i. t. d. so lahko prazne tuje, katerim lahko vsak politik in še bolj vsak demagog daje poljubni smisel. Učinkovitost narodne svobode in dejanski vpliv narodne samovlade se meri samo po resničnih uspehih. Primerjava med stanjem na Slovaškem l. 1918. in l. 1938. pobja z argumenti dejstev in števil ves tiste, ki iz zaslepljenosti ali kakršnekoli zagrizenosti besedičijo o zatiranju slovaškega naroda in o pravičnosti Hlinkovega boja.

Ugoden vtis v Parizu in Londonu

Praga, 15. junija. h. Londonski in pariški tisk zelo ugodno komentira nadaljevanje pogajanj med češkoslovaško vlado in sudetsko nemško stranko. Pri tem ugotavlja, da se nadaljujejo pogajanja na pobudo ministrskega predsednika dr. Hodže ter da se razvijajo v mirni atmosferi.

Angleške informacije o nemških zahtevah

London, 15. junija. b. Praški poročevalci »News Chronicle« navaja nekaj konkretnih podatkov o pogajanjih med vlado in sudetski Nemci. Spomenica sudetske nemške stranke vsebuje 12 ali 13 zahtev, med katerimi je tudi zahteva o teritorialni avtonomiji. Zunanje-politični zahtev v spomenici ni in sudetski Nemci tudi ne zahtevajo priznanja pravice do svobodnega izpovedovanja narodno socialističnega svetovnega nazora. Ti dve opustitvi olajšujejo po mnenju poročevalca zblizanje stališč obeh strank. Nekatere zahteve sudetskih Nemcev se v celoti ujemajo z vladnimi prelogi. Sporazum o enakopravnosti nemškega jezika, o udeležbi Nemcev v državni službi ter o jamstvih proti asimilaciji je že v naprej zagotovljen, kajti narodnostni statut vsebuje v tem pogledu podrobna določila, ki se ujemajo z nemškimi zahtevami. Odpor vlade proti zahtevi o teritorialni avtonomiji je slej ko prej jak, vendar pa se vlada v tem pogledu ne bo zadovoljila samo z negativnim zadržanjem, kajti narodnostni statut ima v načrtu naširše samouprave posameznih dežel, seveda v skladu z ustavnimi predpisi.

Dr. Hodža v avdienci

Praga, 15. junija. h. Prezident republike dr. Edvard Beneš je sprejel danes v daljši avdienci ministrskega predsednika dr. Hodžo.

Pravo ozadje čsl. problema

Varšava, 15. junija. br. Nedavna izjava francoskega min. predsednika Daladiera v finančnem odboru poslanske zbornice, da je bila Evropa na pragu nove vojne in da je dva dni ležalo na njegovi mizi mobilizacijsko povelje, pripravljeno za podpis, je dala listom povod za temeljitejša razglabljanja o čsl. problemu in o pravih vzrokih krize, ki je nastala zaradi agresivnega držanja nemške narodne manjšine v CSR. Ugledni krakovski list »Kurier Codzienny« objavlja pod naslovom »Svetovni mir je dva dni visel na niti« članek svojega pariškega dopisnika, ki razkriva pravo ozadje dogodkov okoli Češkoslovaške v zadnjih mesecih.

Pisec ugotavlja predvsem, da se češkoslovaško vprašanje ne da primerjati z zasledbo Porenja ali s priključitvijo Avstrije k Nemčiji. Okupacija demilitariziranega Porenja je pomenila za Francijo zgolj izgubo za njen prestiž, dočim so bili Angličani napram temu dogodku docela ravnodušni. Priključitev Avstrije k Nemčiji pa ne predstavlja samo moralni uspeh, nego pomeni konkretno materialno korist za Nemčijo.

V Parizu in Londonu se dobro zavedajo ogromnega pomena CSR. Ta država predstavlja dostop k neizčrpnemu rezervoarju najrazličnejših prirodnih zakladov jugovzhodne Evrope in bližnjega vzhoda. Češkoslovaška ima 6 milijonov ha plodne zemlje, nad 4 milijone ha gozdov in nad 2.8 milijona ha pašnikov. Vrh tega razpolaga z 283 rudniki in pridelava na leto 1.5 milijona ton železa in prav toliko jekla. Na Češkem so bogata ležišča srebra in grafita, na Slovaškem bakra in cinka. Češkoslovaška ima okrog 12.000 tovarn, med njimi največje tovarne orožja na kontinentu. Če bi bila Nemčija v posesti Češkoslovaške, bi lahko dobila nazaj vse, kar je imela l. 1914. v okviru zavezništva z nekdanjo avstroogrsko monarhijo, možnost neposredne oskrbe z žitom, sadjem, mesom in kožami na Madžarskem, pristop do rumunske nafte in poleg tega sijajen položaj za nadaljnjo ekspanzijo proti Črnuemu in Sredozemskemu morju in dalje do Ukrajine, Turčije, Iraka, Perzije in Afganistana.

Sprito tega so razumljivi razlogi, ki so napotili francosko vlado, da je 21. maja izjavila češkoslovaški vladi, da je Francija pripravljena izpolniti vse svoje obveznosti do Češkoslovaške in razumljivo je tudi, da Anglija ne gleda ravnodušno na razvoj dogodkov v CSR in sploh v srednji Evropi.

„Timesove“ ugotovitve po volitvah

London, 15. junija. b. Oficiozni »Times« objavljajo o češkoslovaških občinskih volitvah uvodnik, v katerem ugotavljajo med drugim: 1. Volitve so potekle brez pomembnih incidentov, kar je treba pripisati tako zadržanemu češkoslovaškemu oblasti in volilcev kakor zadržanju nemškega prebivalstva. Prva faza obravnavanja sudetskega vprašanja je potekala brez posebnih motenj notranjega in mednarodnega mira. Potrebno bo še nadalje reševati vprašanje samo z mirnimi sredstvi, pri čemer pa ne gre za reševanje kake zatirane manjšine. 2. Henleinova stranka, ki je dosegla okoli 90% nemških glasov, je upravičena nastopati v imenu sudetskih Nemcev. 3. Dr. Beneš in dr. Hodža sta legitimna predstavnika slovaškega elemen-

ta v državi. 4. Bafka o komunističnih celicah v CSR je brez podlage. 5. Dr. Hodža je upravičen nastopati v imenu vsega češkoslovaškega naroda in bi bil njegov sporazum s Henleinom gotovo sprejemljiv za vso državo.

Obnova trgovinskih pogajanj z Nemčijo

Berlin, 15. junija. h. Danes so se zopet obnovila trgovinska pogajanja med Češko-

Avstrijski dolgovi

**Angleški finančni minister o vprašanju ureditve
avstrijskih inozemskih dolgov**

London, 15. junija. b. Na včerajšnji seji spodnje zbornice je poslanec Graham White vprašal finančnega ministra sira Johna Simona, ali lahko zbornici kaj pove o ureditvi avstrijskih inozemskih dolgov. Minister se je v svojem odgovoru najprej odločil, da vložijo protest v Berlinu, izražajoč v njem obenem upanje, da bo nemška vlada stvar še enkrat proučila. Posamezne države, zastopane v skupnem odboru upnikov, so si pridržale pravico samostojnega postopanja za zavarovanje interesov poedinih upnikov, ako bi se skupno postopanje izkazalo za nemogoče.

To Simonovo izjavo tolmačijo v londonskih krogih glede na možnost sporazuma z

slovaško in Nemčijo, ki so bila s strani Nemčije prekinjena 9. maja. Dopoldne sta imeli obe delegaciji ločena posvetovanja, na katerih sta razmotrili uspeh dosedanjih pogajanj, popoldne pa je bila plenarna seja obeh delegacij.

Vprašanje v angleški spodnji zbornici

London, 15. junija. h. Na vprašanje v spodnji zbornici, ali namerava angleška vlada predlagati revizijo mej v svrhu rešitve manjšinskih problemov v Češkoslovaški, je ministrijski predsednik Chamberlain odgovoril: Angleška vlada nima namena predlagati nobenih pogojev, ki bi bili po njenem naziranju primerni za rešitev manjšinskega problema v CSR. To vprašanje se obravnava sedaj med češkoslovaško vlado in zastopniki sudetskih Nemcev in angleška vlada upa, da bodo ti razgovori dovedli do ureditve, ki bo sprejemljiva za obe strani.

Nemčijo v tem vprašanju zelo pesimistično. Nemška vlada je dala vodji angleške delegacije v Berlinu siru Fredericu Leithu Rossu jasno razumeti, da »zmagovalec nikdar ne plača dolgov poraženega«. V angleških finančnih krogih je odgovor nemške vlade vzbudil veliko razburjenje.

Nemčija za separatna pogajanja

Berlin, 15. jun. AA. (Reuter) Baje je nemška vlada sprejela načelen sklep o plačevanju obresti za avstrijska posojila, vendar pa se bo o tem pogajala z vsako državo posebej. Države upnice se ne strinjajo s to ponudbo. Finančniki izjavljajo, da je edina ovira za znižanje obrestne mere za avstrijske dolge v tem, ker nemška vlada ne mara odkrito priznati svojih finančnih obveznosti. Če se to vprašanje ne bo uredilo, ni izključeno, da bo odpovedan klirinški sporazum med Nemčijo in Veliko Britanijo.

Katastrofa ob Rumeni reki

**Nevarnost japonskega prodiranja s severa proti
Hankovu odstranjena**

Sanghaj, 15. junija. o. Veliki predeli pokrajin Honan, Anhvej in Kiangsu so pod vodo. Na področju med Kajfengom in Cengčovem pa vse tja do Kiangsuja se je poplava razširila na tisoče kvadratnih kilometrov ozemlja. V vojaškem pogledu je onemogočila vsako operacijo. Tuji vojaški opazovalci pravijo, da so vsi oddelki japonske vojske od Kajfenga do Cengčova sredi voda. Japonska vojska je tam izgubila ogromne količine vojnega materiala. Vrhovni poveljnik general Terauchi je zaradi tega odredil, naj se nemudoma zamaše vse vrzeli v nasipih vzdolž Rumenke, japonski vojaški inženjerji pa dvomi, da jim bo uspelo izvršiti to odredbo, ker poplave stalno naraščajo. Prav v tem času Rumenka reka zaradi velikih nalivov običajno narašča in je računati s poplavi vse do avgusta. Najhujše so prizadete honanske ravnine med Cengčovem in Kiangsuom, kjer so ogromne količine vode odnesle hiše, dreve, telefonske in brzojavne droge in vse, kar se je dalo premakniti s tal.

Tako je bila nevarnost japonskega prodora od severne strani proti Hankovu odstranjena za nekaj mesecev. Sedaj čaka kitajsko vojsko še resna naloga, da prepreči tudi nameravani japonski prodor vzdolž reke Jangceja proti kitajskemu glavnemu mestu.

Po japonskih informacijah je japonski vojski uspelo prodrati do davi že 60 km daleč navzgor po reki od Ankanga, kjer je naletela na drugo kitajsko zapreko, skupino džunk, ki so jih razpostavili in spojili med seboj v glavni strugi. Na džunkah ni bilo žive duše in so Japonci lahko odstranili zapreko ter takoj prodrli dalje. Japonske transportne ladje spremlja več vojnihih ladij, predvsem večje število modernih monitorjev, ki so bili zgrajeni v zadnjem času nalašč za borbe na Jangceju in so opremljeni z močnimi topovi in tudi z napravami za rušenje zaprek v vodi.

Ko bodo Japonci naleteli na tretjo zapreko, ob kateri se zbira ogromna kitajska vojska, se bodo morali bržkone izkrcati na obe obreži. Vprašanje je, ali bo ta japonska ekspedicija tam dosegla zmago ali propadla.

Opoldne je japonsko poveljstvo v Sanghaju v svojem komunikatu priznalo, da so se vojaške operacije na lunghajski progi zaradi poplav popolnoma ustavile.

Kanton, 15. junija. o. Več eskadril japonskih bombnikov je danes dvakrat napadlo mesto. Prvič so bombardirali glavno železniško postajo in njeno najbližje okolice. Pri drugem napadu so bombniki razdeljali nekaj vojaških objektov sredi mesta in v njegovi okolici.

Dve japonski vojni ladji potopljeni

Hankov, 15. junija. o. Kitajska vojna letala so na Jangceju sredi med Ankangom in Kvajpajem potopila dve manjši japonski vojni ladji, dva monitorja pa so hudo poškodovale.

Japonski protest v Avstraliji

Sidney, 15. junija. o. Japonski poslanik je danes izročil avstralskemu zunanjemu ministru noto, v kateri japonska vlada ostro protestira proti prepovedi izvoza železne rude iz Avstralije na Japonsko. Med Japonsko in Avstralijo je bila svoj čas sklenjena posebna konvencija za izvoz avstralske rude na Japonsko. Če bo avstralska vlada sedaj vztrajala pri svoji prepovedi, bo Japonska v smislu omenjene konvencije zahtevala od nje več milijonov funtov odškodnine. Oster ton japonske protestne note si tukajšnji politični krogi tolmačijo tako, da so se Japonci zares zmašili v težavnem položaju, ker jim je pričelo primanjkovati rud, tako da je ogrožena vsa vojna industrija.

Povečanje francoske stalne vojske

Pariz, 15. junija. o. Kakor se je zvedelo, so bili na včerajšnji seji francoske vlade sprejeti tudi daljnosežni sklepi o nadaljnjem izpolnitvi francoske varnostne organizacije. Vlada je odobrila posebne kredite za povečanje oficirskega in podoficirskega kadra. V vojaško službo bo pozvalih nad 4.000 rezervnih oficirjev. Francoska vojska bo v miru stela sedaj nad milijon mož. Vrhovno poveljstvo francoskih vojnihih sil se spoznalo, da so nastale za obrambo Francije velike strateške spremembe zaradi najnovejšega položaja na Pirenejih. Francija bo v bodoče izpostavljevala svojim sovražnikom kar na treh straneh.

Hitler o Berlinu in Nemčiji

Berlin, 15. junija. b. Včeraj so se ističasno na 16 krajih začela velika dela za obnovo nemške prestolnice v skladu z novim načrtom o Velikem Berlinu. Začetka teh del se je udeležil tudi kancelar Hitler, ki je imel na Rundenplatzu pri tej priliki krajsji govor. Pred njim je propagandni minister dr. Göbbels govoril o »najpomembnejši fazi v narodno socialistični gradbeni zgodovini«. Hitler pa je v svojem nagovoru poudaril med drugim, da velika dela za obnovo Berlina niso zamišljena tako, da bi morala biti dogotovljena že okoli leta 1940. Obe veliki osi, ki režeeta Berlin od severa proti jugu in od vzhoda proti zapadu, sta zamišljeni za daljšo dobo, za leta 2000., 2200., 2400. ali 2500. kajti »jaz verujem v večno Nemčijo in s tem tudi v njeno prestolnico«, je dejal Hitler. Kakor smo mi hvalili onim, ki so pred 300 leti zgradili ulico »Unter den Linden«, tako bodo nam čez 300 let naši potomci hvalili, da smo jim postavili ti dve osi Berlina. Stroški teh velikih del bodo kriti s tem, da bo Nemčija bolj in bolj turistična država, v katero bo prihajal ves svet, da bo občudoval delo nemške kulture.

Poulični boji v Castellonu

Francova vojska je zavzela že Villarreal, južno od Castellona, v katerem se republikanci še vedno branijo

V ponedeljek zvečer so Francove čete zavzele mesto Castellon de la Plana, ob železnici, ki vodi ob sredozemski obali iz Tortose proti Valenciji, ter njegovo luko Grao de Castellon. Francove čete so prodrale k Castellonu s terujske fronte ter so obšle gorovje, ki se raztega tik ob obali, tako da so se morale republikanske čete, ki so branile 50 km severno od Castellona ob obali še Alcala de Chisbert, naglo umakniti, da bi ne bile odrezane. Ko so pred dnevi Francove čete zavzele

severnozahodno kraje Luceno del Cid, Villafames, Alcoro in Burriol, je bila usoda važnega železniškega križišča Castellona dela Plana ob sredozemski obali zapечатena. Druga kolona Francove vojske prodra s terujske fronte proti 40 km južno ležečemu mestu Sagunto, da bi odrezala republikanske čete, ki se umikajo iz Castellona proti jugu. V Saguntu se križata železnici, ki vodita ob sredozemski obali in iz notranjosti od Teruela, in če se bo ta manever generalu Francu posrečil, potem bi bila tudi usoda Valencije zapечатena. Po nekaterih vesteh se republikanci v Castellonu še branijo, vendar pa so to samo zaščitnice, ki naj omogočijo umik glavni

vojski, kar tudi ne more izpremeniti za republikance zelo kočljivega strateškega položaja.

Saragosa, 15. junija. o. Po informacijah »United Press« je Francova vojska pod vodstvom generala Arande snoti prodrla do pristanišča Villarreal, dobrih 10 km južno od Castellona. Prednje straže te kolone so baje tudi že prekorale reko Mijares in zavzele nekaj višin na Sierra Pedrisi. Vendar pa Castellon še ni popolnoma v posesti nacionalistov. V zapadnem delu so se velik delci republikanske vojske močno upirali. Ti ostanki republikanskih čet razpolagajo še s 30 tanki in z izredno velikim številom strojin. Francove čete so se omejevale na obleganje tega dela mesta. V pretekli noči so nacionalisti razpostavili okrog republikanskih postojank topove za borbo proti tankom, da bi zlomili odpor republikancev in onemogočili združitev z ostalo vojsko generala Mijae. Republikanci so se v zapadnem delu Castellona danes še trdno držali. Le nekaj manjših poskupov, v katerih so si pripravili svoja strojniška gnezda, je padlo v nacionalistične roke. Iz Tortose je na poti v Castellon več oddelkov nacionalističnih dinamiterosov, ki naj bi s ročnimi granatami zavzeli še preostali republikanski del Castellona. Na jugu od Castellona se čuje gromenje topov, ki priča, da so se republikanci zopet koncentrirali in organizirali za nadaljnji odpor. V Castellonu huko je davj priplulo nekaj nacionalističnih vojnih ladij, ki bodo skušale v prihodnjih dneh blokirati vso obalo okrog Valencije.

Ruske zahteve

za zaščito plovbe

Rim, 15. junija. o. »Giornale d'Italia« poroča, da je odpravnik poslov ruskega poslaštva v Parizu Hirsfeld, po nalogu svoje vlade zahteval od francoske vlade, naj glede na morebitne druge anglaške narčne prične energično akcijo v Španiji v smislu moskovskih zamisli. V bodoče naj bi predvsem francoske voje ladje spremljale vse tovrstne parnike na poti v Španijo in jih ščitile pred letalskimi napadi.

Odmev Chamberlainovih izjav

Tesno sodelovanje Francije z Anglijo v nevtralnosti politiki

Pariz, 15. junija. h. Francoski tisk zelo oprežno komentira večeršnji govor Chamberlaina v spodnji zbornici. Govoru pripisuje tem večjo važnost, ker je problem Španije stopil zopet v osredje mednarodnega zanimanja. Splošno sodijo francoski listi, da bo ostala Anglija zvesta politiki nevmešavanja ter vztrajala pod vsemi okolnostmi na izvedbi tako zvanega angleškega načrta umika tujih prostovoljcev in likvidacije španskega konflikta. »Oeuvre« piše, da drugačni izjav od Chamberlaina nihče ni pričakoval. »Figaro« smatra, da prevladuje v Londonu naziranje, da bo še do konca tega tedna prišlo do sporazuma glede španskega vprašanja. Vsekakor pa je potreben še pristane oba španski tabborov, predno bodo mogle odpotovati v Španijo komisije, ki naj organizirajo in nadzirajo umik tujih prostovoljcev.

London, 15. jun. AA. Snotnja Chamberlainova izjava v spodnji zbornici je zelo ugodno vplivala na politične kroge, ki so bili vznemirjeni zaradi bombardiranja angleških parnikov v španskih vodah. »Times« pravijo, da je bila Chamberlainova izjava zelo modra. Če bi angleške voje

ladje posegale v spore v vodah, kjer so na dnevnem redu sovražnosti, bi to lahko privedlo do sovražnega postopanja kakih drugih držav in nastalo bi lahko nekaj hujšega od sedanjega stanja. Angleška vlada se trudi, da izjava kolektivno politiko in ima prav, ko te politike noče opustiti.

Rim, 15. junija. AA. Včerajšnje Chamberlainove izjave zaradi bombardiranja angleških parnikov v Španiji so bile tukaj sprejete z zadovoljstvom. Uradno poudarjajo, da je ta izjava popolnoma upravičena italijansko stališče, da naj se trgovski parniki ne spuščajo v pustolovščine v španskih vodah. Če dovažajo vojne potrebščine rdeči Španiji, se sami izpostavljajo velikim nevarnostim.

Berlin, 15. junija. AA. Več berlinskih listov komentira večeršnji govor predsednika britanske vlade Chamberlaina v spodnji zbornici. »Berliner Tageblatt« pravi med drugim, da je stališče, ki ga je zavzel predsednik britanske vlade, realno. Chamberlain je pokazal pot, po kateri je treba iti v obrambo britanskih interesov.

Neurja in poplave

Budimpešta, 15. junija. AA. Preteklo noč je divjala nad vso Madžarsko silna nevihta. Po poročilih iz raznih krajev je elementarna katastrofa terjala 9 človeških žrtv. V predmestjih Budimpešte se je več hiš podrla. Na vznožju Visokih Tater je mnogo hiš pod vodo.

Bern, 15. junija. AA. Zaradi neprestane dežja so narasli potoki in preplavili v okolici Basla 12 vasi. Tudi v drugih kantonih je dež napravil mnogo škode.

Bukarešta, 15. junija. w. V vsej Rumuniji je zavladala huda vročina, ki je danes dosegla rekord. Toploter je kazal polne 54 stopenij. V mestu je zamrlo skoro vse življenje, sprotno pa poročajo, da je v planinah zapadel sneg. V severnih delih države že dva dni besne hude nevihte, ki so ponekod izzvale poplave in povzročile obilo škode.

Bukarešta, 15. junija. AA. Preteklo noč so v mnogih krajih v Rumuniji divjale nevihte in napravile precejšnjo škodo. Na gori Vusegi je zapadel sneg, kar se ni še nikoli zgodilo v tem letnem času.

Obisk

finskih gospodarstvenikov

Beograd, 15. junija p. V petek bo prišla v Beograd večja skupina zastopnikov finskih gospodarstvenikov in intelektualnih krogov. Že 3. t. m. so došli z avtomobilom na daljše potovanje po srednji in jugovzhodni Evropi. V Beogradu bodo gostje jugoslovensko-finskega društva. Na svojem potovanju po Jugoslaviji bodo Fini obiskali naše najzanimivejše tujsko-prometne in industrijske kraje.

Jugoslovenski dijaki v Brnu

Brno, 15. junija. b. Semkaj so včeraj po nastopu v Pragi prispeli jugoslovenski srednješolci v družbi svojih profesorjev. Najprej so se ustavili v Blansku, kjer jim je mladina priredila navdušen sprejem. Po ogledu Moravskega Krasa in Macocha so se odpeljali naprej v Brno, kamor so dospeli včeraj proti večeru. Tudi v Brnu jim je mladina pripravila izredno navdušen sprejem, ki je izvenel v pravo manifestacijo mladinskega bratstva. V naglici so zvečer privedli na sokolskem stadionu še večer jugoslovenskih plesov, ki je sijajno uspel.

Vojaški muzej

v Bukarešti pogorel

Bukarešta, 15. junija. w. Davi ob 5. je nastal požar v vojaškem muzeju v Karlovem parku. Iz neznanega vzroka je zajel ogenj najprej glavno kupolo, odkoder se je naglo razširil na vse poslopje. Vse gasilske čete iz Bukarešte in okolice so prihiteli na pomoč, vendar pa niso mogli ničesar rešiti. Ogenj se je širil od oddelka do oddelka, dokler ni bil ves muzej v plamenih. Šele po večurnem prizadevanju in ko se je vili strahovita plaha, se je posrečilo ogenj lokalizirati in pogasiti. Zgorelo so nenadomestljive zgodovinske dragocenosti. Vzrok požara še ni ugotovljen, domnevajo pa, da je med nočno nevihto udarila v kupolo strela, ali pa so ogenj povzročili neprevidni delavci, ki so bili prejšnjega dne zaposleni pri popravilu ograda glavne kupole.

Nov narodni muzej v Zagrebu

Zagreb, 15. junija. o. Na pobudo bana dr. Ružića bodo v najkrajšem času razpisani natečaji za idejne skice novega narodnega muzeja v Zagrebu, ki bo veljal okrog 100 milijonov. Muzej nameravajo zgraditi na južni strani Vraždinskih ulice. Sodelovati bodo smeli pri natečaju le jugoslovenski arhitekti in inženjerji. Po dosedanjih načrtih naj bi muzej obsegal kompleks 7 ogromnih palač, v katerih bi se razmestili arheološki muzej, prirodoslovni muzej z oddelkom za mineralogijo in zoologijo, etnografski muzej, moderna galerija ter muzej za umetnost in umetnostno obrt.

Retacija radeškega roparja

Zagreb, 15. junija. o. V Zagrebu je bil aretiran zločinec Stanislav Flegarić, ki je pred dnevi z Matom Pavelićem izvršil velik rop v župnišču v Radečah. Kakor znano, je bil Pavelić kmalu po zločinu prijel, Flegarića pa so orožniki in ljubljanska policija doslej zamažali. Včeraj ga je nenadoma izsledil v Zagrebu policijski podnadzornik Josip Fuček, ki ga je takoj prijel in odvedel na policijo. Flegarić bo izročen ljubljanski policiji.

Beleške

Predsednik Živković v vzhodni Srbiji

Predsednik JNS Peter Živković je za pravoslavne binokstne praznike odpotoval v vzhodno Srbijo. Spremljajo ga podpredsednik stranke Jovan Banjanin, senator dr. Peter Zec in nekateri narodni poslanci. V ponedeljek je bilo v Negotinu zborovanje JNS na prostem. Govorili so Živković, Banjanin, dr. Zec ter poslanca dr. Pošen in Kovac. Zborovanje je poteklo v najlepšem redu.

V ponedeljek in torek so voditelji JNS obiskali Bor, Brestovačko Banjo in Zaječar, kjer so bile glavne skupščine tamanih sreskih organizacij JNS. Povsod so jim prištali prirediteli prišten sprejem.

Posvetovanja beograjskih opozicijskih šefov

Poročali smo že, da se je ves teden mudil v Beogradu sivolasi vodja staroradikalov Aca Stanojević. Imel je ob tej priliki več posvetovanj z beograjskimi vodiljimi združenimi opozicij. Oficialni zaključni sestanek je bil v ponedeljek v stanovanju u Liube Davidovića. Prisotni so bili poleg vseh treh formalnih opozicijskih šefov Ace Stanojevića, Ljube Davidovića in Joce Jovanovića samo njihovi najintimnejši sodružniki. Kakor zatrjuje »Politika«, so pred tem sestanekom beograjski šefi izmenjali z dr. Mačkom mišli o vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu in ki spadajo v program akcije.

V torek opoldne je Aca Stanojević odpotoval nazaj v Knjaževac.

Omladinci JNS na Oplenacu

Iz Sarajeva in okoliških srezov Sarajeva se je odpravilo za pravoslavne binokstne preko 400 omladincev JNS na Oplenac, da obiščejo grob nepozabnega kralja Aleksandra I. Na železniški postaji v Arandjelovcu, kamor so prispeli v ponedeljek zjutraj, je omladince sprejelo izredno veliko število pristavev JNS pod vodstvom senatorja Lazarja Antića ter narodnih poslancev Ilije Mihajlovića in dr. Srpka Vukanovića. Pred postajo se je sestavil velik spreved, ki je krenil po mestu ter manifestiral za državo in kralja.

Na Oplenacu so omladinci položili krasen venec na grob kralja Zdravka in v lepi pietetni svečanosti obnovili prisrčno zvestobe idejam, ki jih je Veliki kralj izročil v čuvanje vsem jugoslovenskim generacijam.

Dr. Kulovec v Dubrovniku

Splitka »Nova doba« poroča iz Dubrovnika, da se tam že nekaj dni mudi senator dr. Fran Kulovec, ki se je zainteresiral tudi za rešitev dubrovnike občinske krize. Nato nadaljuje »Nova doba«:

»Gospod dr. Kulovec je v gotovih dubrovnških krogih ostro napadel hrvatsko politično vodstvo zaradi njegove politične taktike. Obsojil je politiko abstinence in pasivne resistance, ki da je zavrla vse življenje v krajih, kjer prevladujejo Hrvati. G. Kulovec se je zavzemal za aktivno politiko Hrvatov v skupnosti s predstavnikih Srbov, Slovencev in muslimanov, konkretno s predstavnikih JZK, ki je sposobna povoljno rešiti vsa vprašanja v interesu državne skupnosti in torej tudi Hrvatov. G. Kulovec je o tem razpravljaval večkrat in pred raznimi skupinami, pri čemer se je moglo opaziti, da mu je mnogo leželo na tem, da bi prepričal poslušalce o iskrenosti in utemeljenosti svojih izjav.«

Nova »Obzorova« tarča

»Obzor« molči na vse ukore in očitke »Hrvatskega dnevnika«, pa naj so še tako hudi. Boji se pač nove nevihte očitkov in karanj iz hiše dr. Mačka. Zato pa tem bolj korajžno odgovarja »Hrvatski straži«, o kateri ve, da z njim vred tudi ni posebno dobro zapisana pri dr. Mačku in njegovi okolici, s katero pa je doslej »Obzor« živel v zelo prijateljskih odnosih. Sedaj ji očitka, da je zaneslo v hrvatsko politično življenje polemiko, ki bi bila primerna kakemu revolverskemu listu, ne pa listu, ki hoče biti glasilo organiziranih hrvatskih katoličanov. Stari »Obzor« je posebno hud, ker si baje prilašča »Hrvatska straža« privedek glasila nekakih »radikalnih hrvatskih nacionalistov«. Za kazen jo skuša naslikati svojim čitateljem kot pomočnico nesrečnih JNS-arjev, češ da se poslužuje njihovih metod in da operira v svojih polemikah proti njemu s istimi argumenti, kakor jugoslovenski nacionalisti.

V zvezi s to polemiko je zanimivo priznanje »Obzora«, da res ni nikako glasilo Kmetke demokratske koalije in da nima do nje nobenih obveznosti.

Vloga vasi

Nova beograjska revija »Vidici« prinaša članek zagrebškega vseučiliškega profesorja dr. Petra Skoka o vlogi vasi v državnem življenju. V članku pravi med drugim:

»Tako Hrvati kakor Srbi potrebujejo močno in veliko skupno državo moderne tipa, ker se bodo samo tako mogli držati ob Dunavu. V tem pogledu med njimi ni razlike. Njihov državnotvorni ideal mora biti isti. Isti mora biti že zaradi njihove glavnega državnotvornega činitelja, a ta sta hrvatsko in srbsko selo. Srbsko selo je dajalo mladi srbski državi ogromno večino inteligence in vojaštva. Kmečki element je bil v srbski politiki ono, čemur so se divili zapadnjaki, ker ga na zapadu ni bilo. Isti državnotvorni činitelj se udeležuje pri Hrvatih, čeprav se ne v enaki meri in na enak način kakor pri Srbih. Jasno pa se že vidi, da politika vasi izpodirja gosposko politiko malega hrvatskega mesta. Kadar se bodo združile hrvatska, srbska in slovenska vasi v harmoničnem sodelovanju, bodo ustvarile državno obliko, ki bo v resnici nacionalno naša.«

Cianovo glasilo o italijanski politiki

List »Telegrafo«, ki volja za glasilo italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, objavlja pod naslovom: »Zapadni mir in italijanski imperij« članek, v katerem poudarja, da ustvarja povečanje italijanske moči najboljšo oporo za širši evropski sporazum, ker dopušča Italiji možnost, da razvija svojo zunanjo politiko v evropskem smislu. Članek nakazuje nato možnost organizacije združenje Evrope na osnovi skupnega obrambnega interesa, in pravi med drugim:

Dr. Stojadinović

v Ljubljani

Ljubljana, 15. junija. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović se je z davišnjim brzim vlakom pripeljal s svojo gospo in v spremstvu svojega kabinetnega šefa g. Dragana Protića v Ljubljano. Na postaji je dr. Stojadinovića sprejel ban dravske banovine dr. Natlačen, a katerim sta imela nato daljšo konferenco.

Smrt srbskega novinarja

Beograd, 15. junija. p. Danes je umrl v visoki starosti znanj novinar in književnik Vladimir Kačanski.

Domoljub o Čehih in Slovaki

Cisto naravno je, da je napisal tudi podeželski »Domoljub« nekaj sličnih svojevrstnih trditve v Češkoslovaški, kakor jih skoro vsak dan servira svojim čitateljem njegov vzor »Slovenec«. »Domoljub« pripoveduje, kako so se pletli dogodki na Češkoslovaškem in se čudi, kako mirno so bile sprejete zahteve vseh narodnih manjšin po avtonomiji. Potem pravi:

»Vihar ogorčenja je zbudila samo objava zahtev zastopnikov slovaškega naroda. Za človeka, ki ne vidi za kulise, je to ogorčenje nerazumljivo, zakaj z nobeno drugo narodno manjšino ni imel češki narod že pred ustanovitvijo države sklenjene tako dalekosežne pogodbe, kakor z zastopniki slovaškega naroda.«

»Domoljub« misli s tem pittsburski sporazum, katerega vsebino potem po svoje navaja. Pri tem trdi, da Čehi niso dali Slovakom niti slovaških šol in tudi ne uradnega jezika v javnem življenju. Se-

JÓ NAPOT

pozdravi Mađžar prijatelja
in mu ponudi

»505 S ORTO«

ker kakor po vsem svetu,
tako tudi na Mađžarskem
je do in ljubijo novi odlični
bonbon

505

BONBON EVROPE

izdeluje pri nas samo »UNION« Zagreb.

Odnosaji med Poljsko in ČSR

Poljskemu zunanjemu ministrstvu zelo blizu stoječa »Gazeta Polska«, ki je doslej zavzemala dosti ostro stališče napram Češkoslovaški, objavlja v nedeljski številki uvodnik o poljskih odnosih do ČSR. Uvodnik podaja najprej sliko dosedanjih odnosov med obema državama, pri čemer zvrta vso krivdo za medsebojno nepotnost na politiko Prage. Avtor trdi, da si je Poljska ponovno prizadevala, korakati s Češkoslovaško vzporedno v vseh evropskih zadevah in je svoječasno celo predlagala, naj bi se Mala antanta spremnila v »zvezo štirih držav«. Tudi med prizadevanji evropske diplomacije za sklenitev četvernega pakta veselel je Poljska želela, da bi obe državi zavzeli isto taktiko »proti tej skupni nevarnosti«, vendar po mnenju pisca brez uspeha. Navzlic vsemu pa so

še danes za Poljsko v njenem razmerju do Češkoslovaške merodajni samo razumski razlogi. Poljska zahteva samo priznanje »klavzule o največjih olajšavah« za položaj poljske manjšine v ČSR, kakor je to izjavil zunanji minister Beck že v svojem ekspoziju 15. jan. 1936. Slej ko prej vidi Poljska v nastanku češkoslovaške države »akt zgodovinske pravičnosti« in je prepričana, da tej moralno in materialno zdravi državi ne preti nobena resna nevarnost. Vsekakor pa je Poljska, ki leži med Nemčijo in Rusijo, prisiljena v svoji zunanji politiki ta svoj položaj stalno upoštevati in ne more na slepo slediti nekaterim zunanjepolitičnim zamislim Prage. Ravno iz omenjenih razumskih razlogov pa se bi Poljska protivila in upirala sleherni spremembi ob svojih mejah.

Nj. Vel. kraljica v Miločeru

Budva, 15. junija. o. Nj. Vel. kraljica Marija je s svojo sestro rumunsko princeso Elizabeto prispela v Miločer. Zadnjih pet dni sta z jaho »Danico« križarili po Jadranu. Na potovanju sta Nj. Vel. kraljico spremljala njen adjutant polkovnik Pogačnik ter kapitan fregate Zdenko Vuković. Z jaho sta pluli po Jadranu tudi torpedovka »Orjen« in vojna ladja »Spasilec«. Nad njo je tudi stalno krožil vojaški hidroplan.

Nova stranka na Madžarskem

Budimpešta, 15. junija b. Te dni je bila tu ustanovljena nova stranka, ki si je nadela naslov krščanska nacionalno socialistična fronta. Stranko so ustanovili poslanci, ki so pred nekaj tedni izstopili iz Eckhardtove stranke malih poljedelcev, skupno z dvema disidentoma krščanske zveze. Ker podpirajo novo stranko tudi nekateri neodvisni poslanci, šteje trenutno v parlamentu 11 poslancev. Verjetno je, da se jim bodo pridružili še novi disidenti iz krščanske zveze.

Zanimiva imena

Dunaj, 15. junija. b. Tukašnji listi opisujejo sprejem dunajskih umetnikov na dunajskem magistratu ob priliki nemškega gledališkega tedna in navajajo med 14 najpomembnejšimi umetniki, katerih navzočnost je zabeležena tudi naslednja imena: Leo Slezak, Ana Konečna, Jarmila Novotna, Geraldina Katnikova, Hilda Kralova, Lida Baarova in Mirko Jelušić.

V projekciji te bodoče Evrope se nam mnogi problemi kažejo že rešeni in mnoge revizije izvedene. Okrog vesele Anglije, Italije, Francije in Nemčije se bodo zbrale manjše države. Poljska in Rumunija bosta skrajni čuvarici klasične evropske civilizacije. Obalne sredozemske države bodo gravitirale v blok treh veselel, ki obvladujejo sredozemski bazen.

List zaključuje svoj članek z ugotovitvijo, da se je italijanski problem postavil in rešil v Sredozemlju. Vprašanje mej je za Italijo samo vprašanje obrambe na suhem. Prostor pa, v katerem brani Italija svojo civilizacijo, svojo tradicijo in svojo imperialno idejo, je samo Sredozemlje. Rešitev sredozemskega problema je enake važnosti kakor likvidacija francosko-nemškega antagonizma. Toda tudi na tej osnovi želi Italija voditi evropsko politiko in pripomoči k splošnemu evropskemu sporazumu po načelu enakopravnosti.

Madžarska pobuda za spoznavanje sosedov

Te dni je pri razpravi o vprašanjih, ki zadevajo prosvetni resor, sprožil madžarski poslanec dr. Matolcsy misel, naj bi prosvetno ministrstvo v bodoče polagalo večjo važnost na stike madžarske mladine s prestolnicami sosednih držav. On sam je že večkrat prepotoval evropski zapad in tudi Ameriko, mora pa ugotoviti, da se je mnogo koristnega naučil tudi v Pragi, Bukarešti in Beogradu. Madžarska mladina lahko spozna v teh prestolnicah marsikaj, kar odloča usodo Madžarske. Prosvetni minister Teleki je to pobudo z veseljem sprejel in izrekel pri tem upanje, da bodo taki stiki v bodoče lažji kakor so bili doslej.

Slavistični kongres v Beogradu

Beograd, 15. junija. p. Po sklepu II. mednarodnega kongresa slavistov, ki je bil v Varšavi, bo tretji kongres v drugi polovici septembra prihodnjega leta v Beogradu. Pokroviteljstvo je prevzel Nj. Vis. knez namestnik Pavle.

Letalska zveza Beograd-Dubrovnik

Beograd, 15. junija. p. Aeroput je otvoril danes letalski promet na dveh novih progah. Letalska proga Beograd - Sarajevo se je podaljšala do Dubrovnika, povsem na novo pa se je promet pričel na progi Dubrovnik - Dunaj - Praga.

Gnusen zločin

Brežice, 15. junija. V Brežicah je bil včeraj Antonov sejem, na katerem se je zbralo zelo mnogo ljudi. V popoldanskih urah so se kmečki ljudje zopet pričeli razhajati. Tudi preužitkarica Bana Verstovškova, 52 let stara žena iz Pirnege brega v občini Globoko, se je odpravila nazaj proti domu. Iz Brežic je odšla po bližnjicah, v Lazu pa jo je proti večeru ustavil neki možki, jo posilil in zadavil.

Davi je neki pastirček našel njeno truplo. V vsej okolici je nastalo strašno vznemirjenje, ker je neznan zločinec v zadnjem času izvršil že več nečestitih dejanj nad ženskami. Truplo Verstovškove so prepegljali v Pirni breg. Orožniki so takoj pričeli zasledovati zločinca in so mu, kakor vse kaže, že na sledu.

Zopet avtomobilska nezgoda

Vrhovo pri Radečah, 15. junija. Te dni smo poročali, da sta trčila na ovinku na tako zvanem Idlovem klancu na cesti iz Radeč proti Vrhovemu pri kilometrnem kamnu 38.4 tovrni in osebni avtomobil. Pri nezgodi se je poskodoval zlasti osebni avtomobil. K sreči človeških žrtv ni bilo. Včeraj ob 17. sta prav na omenjenem ovinku zopet trčila skupaj dva avtomobila, eden iz savske, drugi iz dravske banovine. Osebni avtomobil je zopet odnesel hude poškodbe na karoseriji, blatnikih in svetilkah. Škoda je precejšnja. Z zadnjico smo pozvali sreski cestni odbor v Krškem, naj Idlov klanc pusti izravnavati ali pa vsaj nekoliko omili. Z pred letom so pričeli postavljati most, položili so betonske robnike, delo pa so prenehali iz nezanih razlogov. Cesta je tu nepregledna in strma ob skoro 8 metrov globokem prepadu. Zato naj sreski cestni odbor v Krškem poskrbi, da se nujno popravi, sicer bodo sledile še druge avtomobilske nesreče, pri katerih tudi človeške žrtve ne bodo izključene.

Vremenska napoved

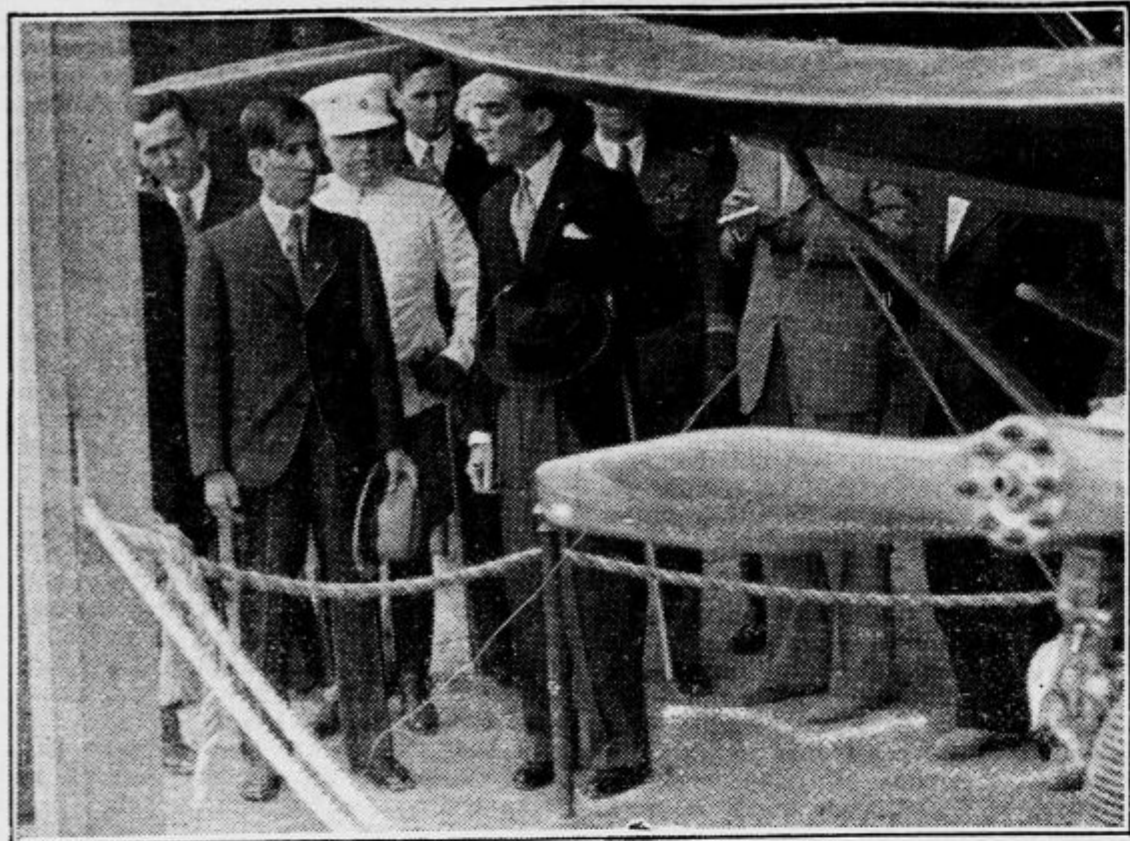
Zemunsko vremensko poročilo: Oblačno in nestalno vreme s precejšno prehodno oblačnostjo in z nevihtami ponekod. Toplota je znatno padla. Najnižja Mrzle Vodice 6, najvišja Zaječar 34 C.

Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno vreme z nevihtami ponekod.

Zagrebška: Pričakovati je neviht in nallivov ter nizkih temperatur. Tako vreme bo trajalo bržkone še nekaj dni.

Dunajska: Spremljivo, polagoma pojemajoča oblačnost, hladno.

Naši kraji in ljudje

Nj. Vel. kralj Peter II. si je z velikim zanimanjem ogledal mednarodno letalsko razstavo, o čemer smo včeraj podrobneje poročali

Cirilmetodarji na Visokem Poklonitev Tavčarjema na pobudo šentpeterske CMD

Na pobudo vodstva šentpeterske moške in ženske podružnice CMD se je v torek popoldne odpeljala številna skupina ljubljanskih Cirilmetodarjev na Visoko, da se pokloni nepozabni častni predsednici gospe Franji. Ob ugodnem vremenu je orjaški in udobni Goricanov avtobus, ki sicer vzdržuje progo med Ljubljano in Celjem, zbrzel v gorenjsko stran in pri škofiji Loki zavil v tišno sočno zelene Poljanske doline.

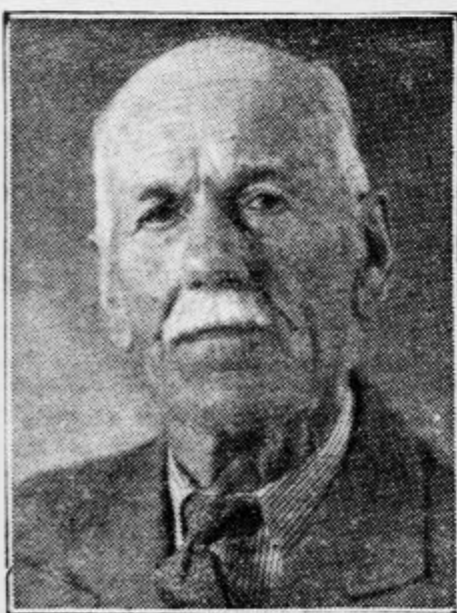
V blaženem miru, ki vlada v kraljestvu Volbenka, Ratitovca in Blegasa, so se Cirilmetodarji podali h grobnici. Dame so položile številne velike šopke krasnega cvetja. Bujna, peštra kopica cvetja je nemo izražala veliko ljubezen, s katero se naše Cirilmetodarke spominjajo nepozabne Franje. Ganjena je stopila h grobnici predsednice šentpeterske ženske CMD, ena najozišjih prijateljic pokojnice in njena naslednica v konsorciju »Zvončica«, gospa Nilka Potočnikova. V prisrčnih besedah se je spominjala obiska pred dvema letoma, ko so Cirilmetodarji prišli na Visoko počastiti spomin dr. Ivana Tavčarja... »Takrat nas je visoka gospa sprejela nasmejana, s poljubom, pred svojim dvorcem. Tako kratka doba je minila in že je morala leči k so-progu tudi ona, h kateri smo se zatekale za zaupanjem in nas je vselej znala v delu bodriti in v nesreči tolažiti. Peštica zemlje oklepa dvoje predragih slovenskih src, ki sta goriko utrpala za Jugoslavijo.«

V izbranih besedah se je nato poklonila pisateljica Manica Komanova svoji duševni materi in zaščitnici vseh, ki hočejo domovini dobro: »Visoka gospa, naša srca so napolnjena z grenkobo. Tvoji otroci smo v trpljenju preizkušeni in v tvojem zgledu potrjeni. Tu, na svetem mestu prisegamo: Tvoj trud ni bil zaman. Kakor se je Vi-teškemu kralju iztrgala iz kravečega srca oporoka, da čuvajmo Jugoslavijo, prav tako nam je sveta Tvoja oporoka, ki si jo sama najlepše izpolnjevala: Ljubite domovino, trpite zanj; trud in zaničevanje, — nič vam naj zanj ne bo pretežko. Majčica, večna ti slava!«

Vsi zbrani so počastili spomin pokojne z vzkliki: »Slava!... Ogledali so si grobnico in okolico Visokega, potem pa nadaljevali pot v Poljane. Povzpeli so se na Kosmovino, k rojstni hiši dr. Ivana Tavčarja. Ob spomeniku je izpregovoril predsednik šentpeterske moške CMD g. narodni posla-

80 let Antona Anžiča

Anton Padovanski, ki je zlasti v severni Italiji močno čaščen, ima tudi pri nas mnogo godovnjakov. Med njimi je pač eden najkremenitejših 80-letni Anton Anžič iz Štepanje vasi, splošno znan daleč na okrog kot Pangrčev Tone. Kdor ga pogleda, si more početi le žele, da bi tudi njemu bilo naklonjeno takšno trdno zdravje. Pogledajte ga pri osmih križih: ves vzravan in mladosten se še ob nedeljah vozi po zgledu starih naših kmečkih patricijev proti škofiji ali Igul in kadar zavzveni v družbi lepa starinska domača pesem, se vmes krepko oglasi tudi Pangrčev Tone.

Je predstavnik starega Anžičevega rodu, ki je razširil svoje korenine iz Štepanje vasi po Ljubljani in daleč po okolici. Mnogo zanimivih prigod obsega njegov spomin, le škoda, da je mož preskromen, da bi svojo osebo vpletal v nekdanje življenje Ljubljane in okolice. Vedno napredni mož je bil 22 let podžupan dobrunjske občine, 22 let za občinski odbornik. Pred 40 leti je pomagal ustanoviti gasilsko društvo v Štepanji vasi, kateremu je potem tudi dolga leta načeloval. Vrlemu gospodarju, kremenitemu Štepancu veljajo ob 80-letnici tudi naše priscrčne čestitke!

stran našim mušketirjem, ki tako uspešno raznašajo slavo našega sporta po svetu. Da ni to nobena pretirana napoved ali bahavštvo, ki bi moglo imeti svoj izvor v lokalnem sportnem patriotizmu, navajamo odstavek iz razgovora dopisnika Francoske revije »L'Auto« s trenerjem naše teniške reprezentance g. Vissejem.

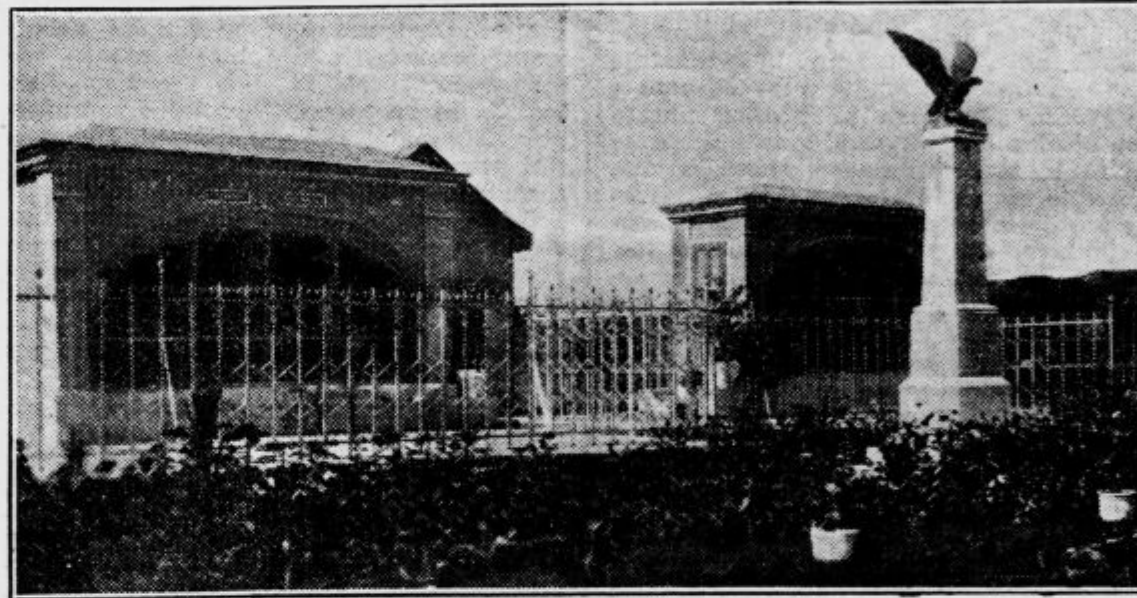
V Jugoslaviji igrajo tenis že od davnej

in so Jugoslovani prav posebno nadarjeni za ta sport. Nikar ne mislite, da so Punčec, Pallada, Kukuljević in Mitić izbranci. Je še veliko število mladih igralcev, ki hodijo po njihovih stopinjah in bodo že jutri njihova imena slavna. V Jugoslaviji je sedaj najmanj sedem igralcev, prav tako močnih in enakega razreda, kakor so neki francoski igralci, ki že imajo svoje ime in sloves. Mogel bi vam naštet nekaj teh imen kakor Smerdu, Kovač, Sarić in še drugi. To je le nekoliko zvezd iz cele plejade, ki jim je potrebna edino le prilika, da pokažejo svojo vrednost.

Slovenci na nedeljski svečanosti v Kragujevcu

Kragujevac, 15. junija
Kakor je »Jutro« 10. t. m. že poročalo, bo v nedeljo 19. j. m. v Kragujevcu velika pietetna svečanost v počastitev spomina padlih 40 mučnikov, pripadnikov bivšega 71. a. o. pešpolka. To so bili českoslovaški vojaki, ki so se z domačim prebivalstvom uprli takratnemu nasilju avstrijskih okupatorjev in so nato bili po prekom sodu ustreljeni. Kragujevski Slovenci se ob tej priložnosti toplo spominjajo slovenskih žrtv v Judenburgu, Radgoni in Muravi. Ker se nismo mogli udeležiti počastitve spomina naših mož in fantov, ki so pa-

dli za svobodo, se bomo v nedeljo dostojno udeležili slovesnosti na čast bratom Čehom, ki so padli za isto idejo. Naše slovensko društvo v Kragujevcu bo zapelo pri slovesnosti ob grobnici — katere sliko objavljamo — našo večno lepo žalno pesem »Oj Doberdob, slovenskih fantov grob«. Ker bo ta dan gotovo prišlo od raznih strani tudi mnogo slovenskih rojakov, vas opozarjamo, da boste kragujevske Slovence spoznali po belem nageljčku v levi gumbnici. Vsi vam bomo rade volje na razpolago zaradi morebitnih potrebnih informacij.

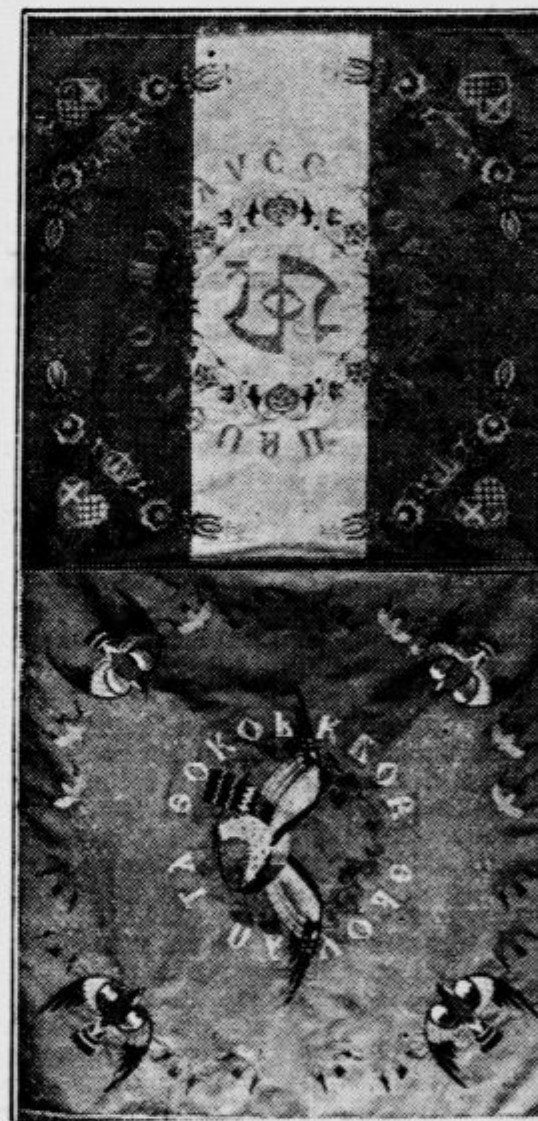

Krasen prapor moravškega Sokola Svečano razvitje bo v nedeljo dopoldne

Moravče, 15. junija
V Moravčah, ki slove po svoji krasni okolici, se je vgnezdilo pred 18 leti sokolsko društvo, ki je v zadnjih letih postalo eno najmarljivejših društev v kamniškem sokolskem okrožju. Društvo je ustanovil br. Janko Toman, ki mu starostuje od ustanovitve ter praznuje letos svojo zasluženost 75letnico. Zaslužen br. Toman v nacionalnem, gospodarskem in kulturnem pogledu so za vso Moravsko dolino neprecenljive. Kot neustrašen in iskren Jugosloven je bil leta 1904. na kronanju kralja Petra I. v Beogradu, kar je bilo za takratne prilike, zlasti še za učitelja, vsekakor nevarno.

Ker bomo letos praznovali tudi 20letnico našega osvobodjenja, je vznikla med članstvom misel za nabavo društvenega prapora. Ta misel je danes resnica. Prapor, za katerega je napravil načrt br. društveni prosvetar Kotnik in so ga izvezle sestre domačega društva, je dovršen in predstavlja krasno umetniško delo.

Novemu praporu bo kumovala sestra Minka Tomanova, ki ji priredi društvo na predvečer podoknico. Slavnost razvitja se prične v nedeljo ob 13. na telovadišču. Ob 14.30 bo povorka okrog Moravč, nato pa javni telovadni nastop vseh oddelkov. Pri povorki in na telovadišču bosta igrali godba dravske divizije in domača moravška.

Sokol Moravče vabi k slavnostnemu razvitju svojega prapora pripadnike sokolstva in vso ostalo narodno javnost. Za udeležence iz Ljubljane so Moravče prekrasen izlet. Poslužite se lahko rednega avtobusa, ki odpelje iz Tavčarjeve ulice jutraj ob 8.15 in se vrača iz Moravč ob

Zadnje
zvečer -
prvo
zjutraj

Sargov

KALODONT

proti zobnemu kamnu

19.20. Od železniške postaje Kresnice pa je po dobro zaznamovani, hladni gozdni poti poldrugo uro hoda do Moravč. Sokol Moravče vabi ljubljance, ki so namenjeni v nedeljo na izlet, da pohite v Moravče, kjer bodo ob lepem izletu hkrati počastili delo našega sokolskega društva. Zdravo!

Slika nam kaže obe plati krasnega prapora. Ves prapor je izdelan v težki svili in vezen z zlatom. Na čelni strani v sredini je sokolski emblema, obkrožen z narodnimi ornamentami. V vsakem vogalu je ornament srčaste oblike z uvezenim državnim grbom, nad katerim se lesketa v zlatu kraljevska krona. Kote bogato izpolnjujejo narodni ornament.

Druge stran prapora na rdeči podlagi predstavlja slovansko sokolsko zajedništvo. Sredino izpolnjuje velik sokol z lipovim vencem, predstavljajočo moč slovanskega sokolstva.

V vogalih so štirje manjši sokoli v letu, usmerjeni proti sredini. Vsak teh sokolov ima na krilih v obliki srca označeno državno zastavo pripadajoče države. Okrog sokola z lipovim vencem v sredi je v krasnih črkah zlat napis: KDOR SLOVAN TA SOKOL.

Prapor je te dni razstavljen v Ljubljani, v vogalni izložbi Tiskovne zadruge v Selenburgovi ulici in zbujajo pravico občudovanja gledalcev. Saj bo uvrščen med najlepše sokolske prapore. Njegova odlika pa je še ta, da so ga ustvarile članice in člani društva sami in je prapor dobesedno delo njihovih rok.

Sokol v Velikih Laščah bo ob 30 letnici počastil spomin Frana Levstika

V nedeljo 19. junija bo proslavilo Sokolsko društvo Velike Lašče 30letnico svojega obstoja. Velikolaški Sokol je proslavo svoje 30letnice združil s počastitvijo spomina slovenskega pesnika, pisatelja, jezikoslovca in kritika, Franceta Levstika. Lanskega novembra je minilo 50 let od njegove smrti. Nobena naša kulturna ustanova se ni spomnila genija našega naroda ob tej pomembni obletnici. Le osamel kulturni kritik so zabeležili v kulturnih rubrikah po par vrstic.

Sokol velikolaški je že lansko leto sklenil, da se bo poklonil Levstikovemu spominu letos ob priliki proslave svoje 30letnice. Pred telovadnim nastopom bodo Sokoli iz vsega ribniškega okrožja v sprejodu prikorakali pred Levstikov spomenik, kjer bo pietetna poklonitvena svečanost. Ker je bil Levstik tudi soustanovitelj in tajnik Južnega Sokola, bo velikolaški Sokol položil pred spomenik tudi venec z napisom: »Levstiku-Sokolu — Sokol Velike Lašče ob 30letnici«.

Svečanost se bo začela ob dveh popoldne. Javni nastop bo po poklonitvi.

—nj.

Pri hemoroidih, bolečinah v križu, zastoji krvotoka v jetrih in nezadostnem tlöčevanju iz žolča, nastale zaradi zapeke, se dosežejo z naravno »Franz-Josefov« vodo odlični uspehi. Bolniki radi uživajo preizkušeno »Franz-Josefov« grenčico, ki se tudi pri pogostejši uporabi dobro obnese.

Ogl. reg. št. br. 15. 485-35

Za svoj zlati jubilej je tehnična srednja šola pripravila krasno razstavo

Ljubljana, 15. junija
Letos poteče pol stoletja odkar je začel v Ljubljani delovati strokovno vzgojni zavod, iz katerega se je polagoma razrasla današnja državna tehnična srednja šola s vsemi svojimi oddelki. Dne 3. decembra 1888 sta bili otvorjeni prvi dve obrtni šoli, oddelek za obdelavo lesa pa oddelek za vezenje in klekljanje čipk. A v teku desetletij so življenske potrebe naše kulture in gospodarstva klicale zmerom nove oblike na plan in danes je tehniška srednja šola brez dvoma eden najbolj mnogovrstnih, v vseh panogah tehničnega dela specializiranih učnih zavodov v kraljevini.

Tehniška srednja šola sama, ki traja štiri leta in sprejema v uk absolvente nižje srednje šole, obsega arhitektonsko-gra-ben, strojni in elektrotehniški odsek. Njej so priključene še državna delovodska šola z gradbenim, strojnim, elektro-instalaterskim pa mizarskim in strgarskim oddelkom, državna moška obrtna šola s kiparsko-rezbarskim, keramiškim in gra-verskim oddelkom ter državna ženska obrtna šola z oddelki za krojenje in šivanje perila, za krojenje in šivanje oblek in za vezenje. Od leta 1932. posluje v okviru zavoda še banovinska šola za glasbilo, ki si je v kratkem pridobila velik sloves. Delovodska šola je namenjena nadaljni tehnični izobrazbi obrtniških pomočnikov in pouk na nji traja dve leti, na moški obrtni šoli se izobrazuje naš umetniški naraščaj in iz vrst njenih dijakov je izšlo že lepo število odličnih

umetniških tvorcev, ženska obrtna šola pa goji smisel za estetsko lepoto in dovršenost ženskih ročnih del; pouk na slednjih dveh oddelkih traja tri leta.

Tehniško šolo je od leta 1924. do aprila letošnjega leta vodil eden naših najbolj zaslužnih šolnikov in nacionalnih delavcev, direktor Josip Reiser. Ob njegovi upokojitvi je direktorjeve posle prevzel prof. inž. Leo Novak, ki mu je kot novemu šefu vse, kar je treba v proslavo redkega, pomembnega jubileja. V njegovih rokah je bila tudi organizacija velikopotezne razstave, ki je vsekakor prva te vrste in tolikšnega obsega pri nas in ki bo nudila obiskovalcu zoren razgled po uspeših najplemenitejšega prizadevanja, ki si ga moramo misliti pod šolsko streho. Razstavo bodo slovesno odprli v petek ob 10. dopoldne, a izpolnila je dolgo vrsto dvoran in kabinetov v pritličju in prvem nadstropju, da si bo moral človek vzeti nekaj časa, če se bo hotel pobliže seznaniti z vso mnogovrstno obliko dela, ki ga šola vrši. Razstava bo odprta samo teden dni in v tem času bomo skušali z nekaj članki opozoriti na delovanje posameznih oddelkov. Danes naj nam bo dovoljeno, vsaj bežno prikazati razstavo arhitektonsko-gra-benega odseka srednje šole, ki je že sama po sebi pomemben kulturni dogodek.

Razen direktorjevega namestnika inž. Novaka, ki predava nizke gradnje, poučujo-je glavne predmete odseka naslednji pro-

fesorji: stavbarstvo in stavbno risanje inženjerji-arhitekti Miro Kos, Dragutin Fatur, Pavel Kryl in Rado Kregar, prostoročno risanje akademski slikarja G. A. Kos in Ivan Žnidaršič, opisno geometrijo akad. slikar Mirko Šubic, stavbno mehaniko inž. Rudolf Škof. Tu nas razstava seznani najprej s snovanjem delovodske šole, v katero prihajajo zidarski, kamnoseški in tesarski pomočniki, da se ob trdem delu in intenzivnem študiju naberejo globljeje strokovnega znanja. Pouk opisne geometrije se začneja pri prvih osnovah, a polagoma se študentje seznanjajo z elementi gra-bene konstrukcije, stativ in armiranega betona. Pouk prostoročnega risanja jim odpira zlasti skrivnost barvne kombinacije, da spoznajo polagoma tudi zahteve, ki jih stavi estetika na zunanost gra-bne. A tudi študentje arhitektonsko-gra-bne srednje šole ne izhajajo brez enako trdega dela. Najprej se je treba seznaniti s teorijo in prakso opnečne zveze pa zveze s kamnom in lesom. V prihodnjem letniku pridejo na vrsto strešne konstrukcije, ki se izdelujejo z vsem najmodernejšim materialom. Mnogo pozornosti se posveča problemom izolacije, ki so se do nedavna zlasti pri gradnjah na deželi vse preveč puščali v nemar na veliko škodo trpežnosti stavb in na še večjo škodo ljudskega zdravja.

V III. letniku se mora študent že lotiti zasnovne stavbe in samostojno izdelati načrt z vsemi potrebnimi detajli. Zaključni letnik se že lahko posveti specialnemu študiju posameznih panog, zlasti posebnim potrebam kmetijske zgradbe in potrebam stanovanjske hiše v mestu. Tu je posebej obravnavan problem ravne strehe, ki se je

izkazala za najbolj praktično. Študent mora obvladati vso zasnovno gra-benega načrta in oblikovanje, a rešiti mora tudi vse profesionalne detaje. Ker je v ospredju zanimanja vprašanje kmetijske zgradbe, se na šoli posveča posebna pozornost gorenjskemu, notranjskemu in dolenskem tipu kmečke hiše, kakor jo zahtevajo krajevne razmere in material. Razstavljenih je dolga vrsta izdelanih načrtov, ki so vredni zanimanja in priznanja. Poseben oddelek razstave nam kaže, kako študentje napredujejo na področju nizkih gradenj, cest, železnic, mostov itd. V zadnjem letniku se morajo seznaniti tudi z vsem, kar je treba neizogibno vedeti o preskrbi z vodo, gradnji modernih kapnic, kanalizaciji itd.

Med najtežja poglavja spada vsekakor nauk o statiki in armiranem betonu. Zato so pouk teh dveh predmetov, ki je bil po prejšnjem pridržan III. in IV. letniku, razširili svoj čas tudi na drugi letnik. Pouk železobetona se pogostokrat nujno dotika snovi, ki se predava na visokih šolah. A da z vso vestnostjo izpolnjujejo svoje naloge vsi, profesorji in študentje, nam najbolj zgovorno priča dejstvo, da so absolventi arhitektonsko-gra-benega odseka iskane delovne moči in zmerom izlaska pridejo do zaposlitve. V enaki meri kakor prizadevanje v predmetih, ki stavišajo največje zahteve na bistrino duha, se kažeza veselje in ljubezen, s katero delajo učitelji in učenci, v razstavi izdelkov prostoročnega risanja: preciznost v potezi, kakršno zmore samo matematik in tehnik, a obenem dovršena lepota, ki izpričuje umetnika. V celoti je jubilejna razstava tehniške srednje šole kulturna atrakcija, ki zasluži pozornosti naše najširše javnosti.

Gospodarstvo

Uredba o silosih

Ustanovitev privilegirane družbe za silose z glavnico 220 milijonov din

Na podlagi čl. 67. in 100. finančnega zakona za 1938/39 je ministrski svet na predlog trgovskega ministra in v sporazumu s kmetijskim in finančnim ministrom izdal uredbo o silosih.

Čl. 1. Pravi, da so silosi javna skladišča za pravilno shranjevanje žita in drugih poljskih pridelkov, za njihovo čiščenje, sušenje in tipiziranje ter za kreditiranje odnosno kombariranje teh poljskih pridelkov. Čl. 2. deli silose v zbiralne, konsumne, terminske in zbiralne konsumne. Silosi bodo poslovali po določilih zakona o javnih skladiščih z dne 23. avgusta 1930 in po določilih te uredbe.

Čl. 3. govori o ustanovitvi in o nalogah privilegirane delniške družbe za silose, ki se ustanovi v Beogradu. Čl. 4. določa delniško glavni družbo za silose na 220 milijonov din, razdeljenih na 220.000 delnic po tisoč din. Država bo vplačala 60.000 delnic v znesku 60 milijonov din, kakor določa čl. 68. finančnega zakona za 1937/38, in bo vložila za znesek v bonih z 10 letnim odpisnim rokom. Anuitete bo država plačevala iz kreditov, določenih v rednih proračunih, predvsem pa iz morebitne dividende delniške družbe, ki bodo v rokah države, če ne bo te dividende porabila za doiranje posebnega sklada za zvišanje svoje udeležbe v glavni družbi. Državna hipotekarna banka bo vplačala 40.000 delnic v znesku 40 milijonov din, prav tako Pošta hranilnica in Priv. agrarna banka. Prizad bo vplačal 20.000 delnic v znesku 20 milijonov din, ostanek delnic pa bodo vplačala Narodna banka, samoupravne hranilnice in združene organizacije. Kot ustanoviteljice družbe veljajo DHB Pošta hranilnica, PAB in Prizad. Prva polovica delnic se vplača v 2 enakih obrokih v roku 2 let, druga polovica pa po potrebi na podlagi sklepa upravnega odbora. Ustanovni občni zbor družbe skliče ustanoviteljske 2 tedna po poteku roka za vpis delnic.

Čl. 5. določa, da sestoji upravni odbor iz 11 članov. Vsak delničar (država, drž. ustanove, itd.), ki vpiše ali ima za 20 milijonov din delnic, določi po enega svojega zastopnika za vsakih 20 milijonov din delnic. Kolikor manjka do števila 11 članov, se izpolni iz vrst ostalih delničarjev z volitvami. To sorazmerje, pri določevanju članov upravnega odbora bo veljalo tudi pri morebitnem zvišanju delniške glavnice.

Od treh zastopnikov, kolikor jih za 60 milijonov din glavnice pripade državi, določi kmetijsko ministrstvo dva, trgovinsko pa enega. Predsednika družbe in njegovega namestnika voli upravni odbor iz svoje srede, njegovo izvolitev pa potrdi trgovinski minister. Predsednik predseduje občnim zborom delničarjev in sejam upravnega odbora. V nadzornem odboru bodo imela razen dveh zastopnikov, izvoljenih na obnem zboru delničarjev, kmetijsko, trgovinsko in finančno ministrstvo po enega zastopnika. Predsednika nadzornega odbora in njegovega namestnika voli odbor sam iz vrst svojih članov.

Po čl. 6. vrši nadzorstvo nad delovanjem družbe za silose trgovinsko ministrstvo. Po čl. 7. se na delnice ne more plačati večja dividenda kakor 6% na leto. Čl. 8. določa, da za ustanovitev, protokolacijo itd. te družbe ni treba plačati državnih in samoupravnih taks, doklad itd., prav tako tudi od dohodkov družbe iz poslovanja po tej uredbi. Družba je oproščena pri uvozu materiala za instalacije carine, državnih in samoupravnih davkov in skupnega davka na poslovni promet. Prevoz poljskih pridelkov v silose sme biti na državnih prometnih ustanovah deležen posebnih ugodnosti.

Čl. 9. določa, da odredi višino pristojbine za vskladiščenje, nakladanje, in razkladanje itd. trgovinski minister v sporazumu s kmetijskim ministrom na predlog upravnega odbora družbe. Čl. 10. določa, da se bo žito, ki se bo spravilo v silose, ocenilo in uredilo po ustreznem tipu in razredu; postopek o tem se določi s posebnim pravilnikom. Čl. 11. govori o ustanovitvi komisije za tipizacijo poljskih pridelkov, ki se bodo vskladiščila v silose. V tej komisiji bodo po en zastopnik in njegov namestnik iz kmetijskega in trgovinskega ministrstva, s kmetijskih fakultet in iz zveze kmetijskih zbornic. Dalje pošljejo v to komisijo po enega zastopnika borze in mlinski. Članstvo komisije je častno in traja pet let.

Čl. 12. govori o morebitnih ugodnostih pri prevozu, čl. 13. pa ugotavlja, da družba za silose ne bo dolžna izposlovati za svoje delovanje dovoljenja iz čl. 5. in 6. zakona o javnih skladiščih.

Uredba bo stopila v veljavo z dnem razglasitve v »Službenih novinah«.

Zahteve našega trgovstva

Iz referata predsednika Zveze trgovskih združenj g. Staneta Vidmarja na III. vsedravnem trgovskem kongresu (KONEC.)

Od novele obrtnega zakona pričakujemo tudi, da bo vsebovala določbe, ki bodo uredile pogoje vprašanje iskanja naročil po potnikih. Zbiranje naročil pri zasebnih strankah se mora z jasnimi in nedvoumnimi zakonskimi določili brezpogojno prepo- vedati, tako da se napravi konec sedanje- mu izigravanju zakona. Prav tako se mora končno ugoditi zahtevam glede krošnjar-jenja. Brezpogojno se mora prepovedati krošnjarjenje ne samo z manufakturnim temveč tudi z vsakim drugim tovarniškim in inozemskim blagom. Med izdruke, ki so jih povzročile težke razmere v notranji trgovini, spada tudi šušmarstvo. Pritožbe proti nelegalnemu trgovanju so na dnevnem redu zaradi popustljivosti oblastev in nejasnih določb zakona. Novela obrtnega zakona mora prinesiti določbe, na podlagi katerih bodo oblastva lahko uspešno pre- prečila delovanje šušmarjev.

V zvezi z obrtnim zakonom je treba urediti tudi vprašanje kartelov. Z uredbo o kartelih se je le uzakoniло stanje, proti kateremu smo se borili. Zastopajoč princip svobodne trgovine in upoštevajoč kvarne posledice kartelov za trgovino in konzume, zahtevamo, da se uredba ukine in snovanje kartelnih sporazumov prepove.

V tej zvezi je treba omeniti tudi veleblagovnice proti katerim se trgovstvo boril vsa zadnja leta in je moral uporabljati skrajna sredstva v obrambo svojih interesov. Trgovstvo je enodušno v zahtevi, da se mora s preciznimi in jasnimi zakonskimi določbami prepovedati ustanavljanje veleblagovnic, obstoječim takim velekapitalističnim podjetjem pa se mora obratovanje prepovedati.

Lansko leto smo dobili nov trgovinski zakonik. Trgovstvo si je prizadevalo, da se ta zakon v važnih točkah spremeni. Ti na- pori niso bili brezuspešni in so bile vane določbe prvotnega osnutka v smislu naših predlogov dopolnjene in spremenjene, za kar gre velika zasluga nar. posl. g. Ivana Mohoriča.

Med vprašanja, ki so vedno na zborovanjih kot nerešena, spada tudi izvedba socialnega zavarovanja trgovcev. Zato je letošnji kongres tudi velika javna manifestacija za uvedbo obveznega zavarovanja trgovcev. Ker bo moralo trgovstvo samo nositi vsa bremena, ki so v zvezi z obveznim zavarovanjem, bo tej zahtevi tem lažje ugoditi. V soglasju s predlogi organizacij naj se brez odlaganja izda uredba po § 384 obrtnega zakona, na katero čakamo že 10 let.

Drugo vprašanje, ki je vedno na dnevnem redu je vprašanje naše davčne zakonodaje. Z vsakoletnimi dopolnili in spremembami se je pri nas ustvaril fiskalni režim, ki se v marsičem pretirava. Naša takozvana davčna avtonomija, kolikor je je še ostalo, postaja malo pomembna. Zahtevamo predvsem popolno davčno enakost glede vseh oblik trgovine, pa naj gre potem za trgovino trgovca, konzumno ali nabavljajno združbo ali pa za industrijsko prodajalnicu. Nikakor ni upravičeno, da se tu delajo razlike v davčnem oziru, kajti vse te oblike trgovin enako poslujejo in naj se tudi enako obdavčijo. Pridobitina je sama na sebi tako visoka, da znaša v zvezi z dokla- dami ponekod 25%, 30% in tudi več. Dokla- di se morajo maksimirati, pa tudi osnovni davek se mora znižati. Upoštevati

Pomožno osebje po obrtnem zakonu

Obrtni zakon razlikuje med navadnim pomožnim osebjem in med trgovskim in ostalim višjim pomožnim osebjem. Pravni položaj je za vsako teh skupin posebej uravnavan, vendar zelo različno. Prvi skupini ne pristojajo po zakonu nikak dopust, pa naj službeno razmerje traja tudi 30 let; za časa boleznih dobiva boleznino največ za 10 dni; odpove se lahko za 14 dni vsak čas itd.

Uslužbenecem, ki spadajo v drugo skupino, pristojajo najmanj deset dni dopusta na leto, če služijo neprekinjeno šest mesecev pri istem podjetju, za časa boleznih jim gre šest tedenskih plač, če tudi bolezen nastane tisti dan po vstopu v službo, dočim mora biti uslužbenec prve skupine najmanj 14 dni pred boleznijo že v službi; odpove se jim lahko samo 6 tednov pred potekom koledarskega četrtrletja itd.

Kdo spada v prvo skupino, je še dokaj lahko ugotoviti; težja pa je ugotovitev, komu gre kvalifikacija uslužbenca druge skupine, ki ga v praksi imenujemo nameščenec. Po § 324 obr. zak. se šteje za nameščenec on pomožno osebje, ki je zaposleno v trgovinskih oblikih z opravljanjem pretežno trgovinskih ali višjih netrgovinskih služb ali s pisarniškim posli in ki mu je ta redna zaposlitev glavni poklic, kakor tudi on pomožno osebje, ki je zaposleno z opravljanjem takih služb v ostalih oblikih in ki mu je taka zaposlitev glavni poklic.

Kaj so trgovska in pisarniška opravila, ni ravno težko ugotoviti, težja pa je zadeva z višjimi netrgovinskimi opravili. Ne spada v dnevnik, da bi v njih razvijali pristične probleme, povemo le, da se je praksa kakor tudi literatura postavila na stališče, da spadajo semkaj vsi oni, ki delajo pretežno umstveno, katerim je poverjeno nadzorstvo, večja odgovornost ali večja samostojnost. Občega pravila pa ni mogoče postaviti, ampak je to odvisno od vsakega

posameznega primera. Oglejmo si dva praktična primera, ki sta se obravnavala pred obrtnim sodiščem.

V javni kuhinji, kamor je vsak dan prihajalo na kosilo do 800 ljudi in k večerji skoro ravno toliko, je bila Dragica nastavljena kot »kuharica«. Imela je 1000 din mesečne plače, hrano po izbiri, krasno opremljeno sobo z vso potrebo, kurjavo in razsvetljavo, pranje perila in še mnogo drugih udobnosti. Dejansko pa ona ni kuhala, ampak je bila prava šefinja kuhinje. Vse je vodila in nadzorovala, sestavljala je jedilne liste za naslednji dan, na podlagi katerih je preračunavala, koliko bo treba kupiti mesa, zelenjave in drugih potrebščin, šla je na zelenjadni trg z dvema služkinjama, ki so nakupljeno robo prinale domov, mesar je dostavljaj naročeno meso, ravno tako špecerist itd. Sodišče je odločilo, da je Dragica opravljala višje netrgovske posle in ji zato priznalo značaj nameščenke.

Pa tudi uslužbenec iz prve skupine dobi lahko značaj nameščenca, če opravlja odgovarjajoča dela, kar se bo videlo iz naslednjega primera. Zdravko je bil izkušen strojni ključavničar in zaposlen v livarni več let. V prvih letih je dejansko vršil strojni ključavničarska dela vsaj v pretežni večini, deloma pa je bil zaposlen tudi v pisarni, torej ga je bilo smatrati za ročnega delavca. V zadnjih 11 mesecih ga je tvrdka zaposlila izključno v pisarni. Sestavljal je mesečne liste, izstavljal liste za bolniško blagajno, večkrat pri izplačilih nadomestoval blagajnika, in ko je bil ta nekaj tednov odsoten, je Zdravko vršil vsa dela v obratni pisarni. Dne 15. novembra mu je tovarna odpovedala službo za 30. november. Ta dan je dobil izplačilo in je izstopil. Toda Zdravko s tem ni bil zadovoljen, marveč je iskal pomoči pri

pa je treba tudi položaj malih trgovcev, ki se jim mora dati možnost pavšaliranja.

Tudi nekatere trošarine so pretirano visoke, tako da pospešujejo tihotapstvo, kakor pri alkoholu, ali pa zmanjšujejo konzumi, kakor pri sladkorju. Rak rana za našo trošarino je tudi trošarina prosta žganka, kajti razen trgovca sme vsakdo kuhati žganje brez trošarine. Težko breme pomenijo tudi občasne trošarine in uvoznine, ki so tako urejene, da obremenjujejo blago ne glede na to, ali se v dotični obliki dejansko potroši. Ta srednjeveški način financiranja samouprav se mora odpraviti, ker postavlja okrog naših mest kitajske zidove, ki ovirajo trgovinski promet in ker ustvarja notranje carinske bariere.

Na vseh zborovanjih trgovcev se vedno znova dvigajo glasovi proti konzumnim in nabavilnim združenjem. Z nepobitnimi dejstvi in številkami je trgovstvo skušalo pripraviti merodajne faktorje, da se te z druge razvijajo na škodo trgovskega stanja, vsega gospodarstva ter državnega in samoupravnega fiskusa. Vsi utemeljeni argumenti so naleteli na gluha ušesa. Trgovstvo nikdar ni zahtevalo privilegijev za sebe in nobenih posebnih ugodnosti. Na vsa ta dejstva je opozoril na manifestativni način drugi kongres trgovcev v Beogradu, vendar so vsi dobri miselnosti ostali zastoj.

Pri sestavljanju novega združnega zakona ti predlogi tudi niso bili upoštevani. Namesto enakosti v medsebojnem tekmo- vanju, namesto zaščite pred nelegalno in nelojalno konkurenco smo dobili zakon, ki postavlja trgovski stan v še težji položaj. Izjemna določila novega združnega zakona dajejo najširše privilegije in ugodnosti takim združenjem, kar nam mora nehoti vsiliti prepričanje, da obstaja namen, postopno likvidirati zasebno trgovino. Razlogi, ki so narekovali te določbe združnega zakona niso bili gospodarski. Ne more biti dvoma, da bodo morali merodajni faktorji priti do istega prepričanja, toda prišli bodo šele potem, ko bo nastala velika škoda, ki se ne bo dala več popraviti. Trgovstvo mora svariti pred novimi eksperimenti v škodo narodnega gospodarstva in mora glasno zahtevati novelizacijo združnega zakona v smislu ponovno stavljenih predlogov.

Ponovno so zveze trgovskih združenj obravnavale vprašanje kmetijskih dolgov. Trgovci so v težavah položaju, ker so morali blago, ki so ga prodali kmetom na up, že davno plačati, kmetje pa so dobili pravico, da ga brezobzorno plačajo v 12 letih. Upravičena je zahteva trgovcev, da se rok za izplačilo blagovnih terjatev skrajša na pet let in da se dolgov do 2000 din izplačajo v dveh letih, kakor tudi zahteva, da se vse trgovske terjatve obrestujejo. S pravno rešitvijo vprašanja kmetijskih dolgov bo rešeno tudi vprašanje trgovskega kredita na deželi.

Že leta 1930. smo dobili zakon o pobli- žanju nelojalne konkurence tako prav pre- krški lojalne konkurence s pobljanjem cen niso v tem zakonu predvideni med prepo- vedanimi dejanji. Zato trgovstvo ponovno zahteva, da se zakon dopolni. Podobno je z zakonom o prisilni poravnavi izven kon- kurca, ki ne nudi dovolj varnosti, da se njegovi predpisi ne bi izigravali. Tudi ta zakon je treba izpopolniti in spremeniti v skladu z izkušnjami zadnjih let ter v smislu že predloženih detajlnih predlogov.

Gibanje zaposlenosti v maju

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je sestavljal podatke o gibanju šte- vila zavarovanih članov v mesecu maju. V tem mesecu je bilo povprečno zavarova- nih 100.416 članov. Število zavarovancev se je nasproti prejšnjemu mesecu povečalo za 4269, medtem ko je lani od aprila do maja znašal prirastek 5893. V primeri z lanskim majem je letošnje število zavarova- ncev še vedno za 4908 višje, v primeri z najslabšim majem leta 1933. pa za 22.880. V primeri z najboljšim majem leta 1930. pa smo letos v maju zastojali za 1328 za- varovancev.

Povprečna dnevna zavarovana meza se je od meseca aprila do maja povečala za 0,24 din na 24,71 dinarja in je bila pri tem za 1,45 din višja nego lani. Ta enoletna razlika se nasproti prejšnjemu mesecu ni izpremenila. Skupni dnevni za- varovani zaslužek je znašal v maju 2.481.000 din t. j. za 259.000 din več nego v lanskem maju in za 673.000 din več nego v maju 1935.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

obrotnem sodišču. Postavil se je na stališče, da je bil nameščenec v smislu obr. zak. in ne samo ročni delavec. Gre mu šest- tedenska in ne samo 14dnevna odpoved, tedaj plača še za mesec december. V ju- liju je bil 3 tedne bolan, dobil pa je bo- lesnino samo za en teden, zato jo zahteva še za 14 dni. Po zakonu mu pristojajo 10 dni dopusta na leto; ker dopusta ni dobil, zahteva odškodnino, t. j. plačo za 10 dni. Pripomniti je še, da je imel Zdravko pla- čilo od ure takrat, ko je delal kot ključav- ničar v delavnici, kakor tudi pozneje, ko je vršil pisarniške posle.

Tožena livarna je odklanjala vsako pla- čilo. Priznala je sicer, da je bil Zdravko v teku zadnjega leta zaposlen v pisarni, toda to so bila enostavna mehanična pi- sarniška dela, kakršna človeku, ki je bil sprejet v službo kot ročni delavec in pre- jemal ves čas mezdo kot ročni delavec, t. j. vsako drugo soboto, nikakor ne mo- rejo pripomniti do kvalifikacije nameščen- ca. Zdravko tedaj kot ročni delavec nima po zakonu nikake pravice še do kakšnega zahtevka. Boleznino za teden dni je dobil izplačano, odpovedano mu je bilo za 14 dni, dopust mu pa ne pristaja.

Sodišče je izreklo, da je bil Zdravko nameščenec in ne samo ročni delavec. Razlogi: Po § 324 obr. zak. je nameščenec ona oseba, ki je v trgovinskih ali drugih oblikih zaposlena s pisarniškim posli in ji je taka zaposlitev glavni poklic. Zakon ne razlikuje enostavnih in višjih pisarniških poslov, ampak jih označuje kot pisarniške posle sploh. Ker je bil Zdravko zaposlen izključno samo v pisarni, čeprav samo v zadnjem letu, ga je bilo smatrati za na- meščenca in je bilo njegovo tožbo rešiti po predpisih obrtnega zakona, ki veljajo za nameščenca. Na stvari pa prav nič ne izpremeni dejstvo, da je bil Zdravko iz- učen ključavničar in kot tak sprejet v službo. Merodajno je le, kakšno službo je opravljal.

Gospodarske vesti

== Cene pšenice in moka se nadalje dvigajo. Včeraj so se cene na vojvodinskem žitnem trgu znova dvignile in so dosegle rekordno višino. Pšenica se je znova podra- žila za 5 din pri met. stotu in se je v do- brom tednu cena dvignila za 25 din. Tudi moka se je včeraj nadalje podražila za 5 din.

== Dunajska Ländlerbanka v interesu sferi Dresnerbanke. Z Dunaja poročajo, da bo v prihodnjih dneh med Dresner ban- ko in dunajsko Ländlerbanko podpisana po- godba, po kateri bo dunajska Ländlerbanka prošla v interesno sfero Dresnerbanke. »Zentraleuropäische Ländertank« je imela prej sedež na Dunaju in podružnice v vseh glavnih mestih bivše Avstro Ogrske. Po voj- ni pa je morala iskati stike s francoskim ka- pitalom in je centralo prenesla v Pariz pod imenom »Banque de Pays de l'Europe Cen- trale«. Kakor je znano, je Ländlerbanka v znatni meri udeležena tudi pri Trbovelski premožkopni družbi. Po dunajskih vestih bodo v kratkem uredili tudi vprašanje osta- lih podružnic izozemskih bank na Dunaju.

== Veliki nakupi zlata iz bojazni pred de- valvacijo dolarja. V zvezi s popuščanjem do- larja na londonski borzi so se razširile ve- sti o skorajšnji devalvaciji dolarja. Te vesti so imele za posledico, da je nastalo zadnje dva dni veliko povpraševanje po zlatu. Sa- mo v tork in sredo je bilo na londonski bor- zi prodano za 87 milijonov funtov zlata (za 1100 milijonov din). Večina nakupov je bila izvršena za Francijo in za Indijo.

== Svetovna produkcija umetnih tekstil- nih vlaken. Po podatkih strokovnih listov, se je lani svetovna produkcija umetne svile in celulozne volne (umetnega bombaža) povečala za 37%, na 1809 milijonov liber nasproti 1319 milijonov v letu 1936. Od lanske produkcije je odpadlo na Japo- nsko 509 milijonov liber (prejšnje leto 321), na Nemčijo 345 (194), na USA 332 (290), na Italijo 263 (196) in na Anglijo (143). Najbolj se je povečala produkcija celulozne volne, ki se je povzpela na 623 milijonov liber nasproti 298 milijona liber v prejšnjem letu, kar pomeni v enem letu povečanje za 110%. Od svetovne produk- cije celulozne volne je lani odpadlo naj- več na Nemčijo, in sicer 220 milijonov li- ber, potem pa sledita Japonska s 175 in Italija s 166 milijonov liber.

== Stanje hmeljskih nasadov v OŠR. Iz Zlatca poročajo, da hmeljska rastlina letos v svojem razvoju precej zaostaja. Številni so nasadi, kjer je rastlina komaj poglajala iz zemlje in se šele privzame. Sicer pa je stanje zelo različno. V najbolj razvitih na- sadih je trta dosegla višino 2 in pol metra. Zaloga lanskega hmelja so se skrhle že na minimum in znašajo skupaj pri trgovcih in producentih okrog 800 starih stotov. Pri- bližno enaka količina hmelja je še iz leta 1936. Blaga starejših letnikov pa ni. Do nove letine pričakujejo, da bodo tudi ti ostanki še razprodani, tako ob prehodu v novo kampanjo ne bo skoro nikakih zalog.

== V trgovinski register so se vpisale na- stopne tvrdke: »Teza«, družba z o. z. v Kranju (izdelovanje tekstilnega in ostale- ga blaga in trgovina z manufakturno; osnov- na glavnica 200.000 din; poslovalce: Bitenc Jože, posestnik na Hujah, Gorjanc Franc, trgovec v Kranju, Korbar Franc, prof. v Kranju, Pelcon Leopold, knjigovodja na Klancu); Steklarna J. Kovacik, Maribor, Koroska ul. 10 s podružnico Slovenska ul. 10; »Sumpore«, Senčar & Schwab, topljenje žvepla in izdelovanje zakadov, Ptuj; Ošvald Jožef, trgovina z lesom, Domanj- ševci.

== Občni zbor šumsko inšpektorata pod- jetja šipad d. d. je bil že prej sklican za 25. junij v Sarajevu. Dodatno k že ob- javljenemu dnevnemu redu objavljamo sedaj upravni odbor, da bodo na tem občnem zboru tudi volitve upravnega in nadzor- stvenega odbora in da bo stavljen predlog glede spremembe statuta.

== Občni zbor Socialne ekonomskega in- stituta v Ljubljani je sklican za 22. junij ob 18.30 uri v sejni dvorani Delavske zborni- ce na Miklošičevi cesti. Vabimo vse žlane inštituta na sigurno in točno udeležbo.

== Konkurs je razglašen o imovni dobi- tku »Planinski dom« z o. z. v Trbi- ču, sedaj v likvidaciji (upravniki mase dr. Josip Gruđen, odv. v Trbiču; prvi zbor up- nikov pri okrajnem sodišču v Trbiču 25. junija ob 9, prijavni rok do 9. junija, ugo- tovitveni narok 16. junija).

== Poravnalno postopanje je uvedeno o imovni Zdravka Novaka, trgovca z meša- nim blagom v Devici Marji v Polju 161 (poravnalni upravniki dr. Fran Tominešek, odv. v Ljubljani; poravnalni narok 6. ju- lija ob 9, prijavni rok do 1. julija).

== Dobave. Pomorska komanda v Šibe- niku sprejema do 22. t. m. ponudbe za do- bavo raznih barv, olja, terpentina ter čopi- čev. Direkcija drž. rudnika v Vrhnici sprejema do 30. t. m. ponudbe za dobavo raznega orodja, do 7. julija pa za dobavo raznih vijakov. Komanda pomorskega ar- zenala v Tivtu sprejema do 22. t. m. po- nudbe za dobavo jelekne posode, ventilov, fibra, raznega usnja, sukanca, oljnjega olja, do 28. t. m. za dobavo lanene jadre- nine, raznih stekel, delov za motorje, oces in vrvice iz medij ter paste in teko- čin za čiščenje kovin. Komanda podvodne- ga orožja v Kumboru sprejema do 1. ju- lija ponudbe za dobavo električnih apar- tov za sušenje, do 2. julija pa za dobavo akumulatorjev in kalijevega lužila.

== Licitacije. Dne 20. t. m. bo pri upr- avi smodnišnice v Kamniku licitacija za do- bavo 500.000 kg amoniakovega solitra. Dne 22. t. m. bo pri državnem rudniku v Ljubliji licitacija za gradnjo stanovanjske uradniške hiše in 6 delavskih hiš. Dne 7. julija bo pri vojni tehničnem zavodu v Harijevu pri Skopliji licitacija za dobavo raznih trakov in vate. Dne 5. julija bo pri direkciji drž. rud. podjetij v Sarajevu li- citacija za dobavo samotnega materija- la. Dne 11. julija bo pri direkciji pomor- skega prometa v Splitu licitacija za nabo- vo manesmanovih cevi. Dne 11. julija bo pri vojni tehničnem zavodu v Zemunu li- citacija za nabavo razne bolniške opreme. Dne 12. julija bo pri avtomobilskem pol- ku IV. armijske oblasti v Zagrebu lici- tacija za nabavo 35.000 kg bencinske meša- nice. Vršile se bodo naslednje ofertne li- citacije za dobavo ovasa, in sicer 11. ju- lija v intendanturi divizijske oblasti v Zagrebu, 14. julija v Ljubljani in 16. julija v Osije- ku.

== Dobave. Pomorska komanda v Šibe- niku sprejema do 20. t. m. ponudbe za do- bavo jadrnine, platna, sukanca, vrvi, jer- men, kislin, voska, šamota, kepila, barv, jelca, firneža ter čopičev in dr. Direkcija drž. rudnika v Vrhnici sprejema do 30. t. m. ponudbe za dobavo gumijastih spi- ralnih cevov. Štab mornarice kr. Jugoslavi- je v Zemunu sprejema do 1. julija ponu- bde za dobavo raznih žebeljev in zakovic iz bakra in meda.

== Licitacije. Dne 22. t. m. bo v inženje- rski štabi dravske divizijske oblasti v Ljub- ljani licitacija za popravilo krova skladi- šča na ljubljanskem polju, 23. t. m. za po- pravilo vodovodne instalacije vojne bolni- nice v Mariboru in 24. t. m. za napravo električne instalacije v vojašnici »Vojvo- de Miličević« v Mariboru. Dne 22. t. m. bo pri ekonom. odd. gen. direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo papirna- nih trakov za briznomete, 23. t. m. za do- bavo podložnih plošč, vijakov in matic, 24. t. m. za dobavo posteljine, 25. t. m. za dobavo železnih vijakov za les, 27. t. m. za dobavo raznih zatikačev in žični- kov, 1. julija za dobavo železa za izdelavo zakovic, 2. julija pa za dobavo železa in železne pločevine. Dne 30. t. m. bo pri dravskem žandarmerijskem polku v Ljub- ljani licitacija za nabavo 250 m³ bukovih drv. Dne 2. julija bo pri centralni direk- ciji rudarskih podjetij v Sarajevu lici- tacija za nabavo bakrene vrvi za drž. rud- nika v Brezi in Vrhnici, 5. julija pa za dobavo samotnega materija za topilnico v Varesu. Dne 14. t. m. bo pri upravi voj- no-tehnične zavoda v Kragujevcu pisma- mena licitacija za prodajo odpadkov od kovin, 17. t. m. za prodajo odpadkov od usnja in 18. t. m. za dobavo 200.000 kg je- lica in 40.000 kg jelčnih trakov.

== Licitacije. Dne 28. t. m. bo pri dr- žavnem rudniku v Mostaru licitacija za zgradbo skladišča za premog v Zelenici, nomskem oddelku gen. direkcije drž. že- leznice v Beogradu licitacija za dobavo večje množine čevljev, šivalnih jermen- kov in pogonskih jermen.

Borze

15. junija

Na ljubljanski borzi je bilo danes za an- gleške funte v privatnem kliringu povpra- ševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu so se grški boni trgovali po 28. Nemški klirinski čeki, stanejo v Ljubljani in Zagrebu 14.50 in v Beogradu 14.4967; za konec junija pa v Zagrebu 14.47.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je voj- na škoda pri slabi tendenci popustila na 479-481 (v Beogradu je bil promet po 481). Zaključki pa so bili zabeleženi 4% agrarnih obveznicah po 60 in v 6% begun- ških obveznicah po 90 (v Beogradu po 91.50-91.75).

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2408.66-2423.26, Berlin 1748.53-1762.41, Bruselj 736.94-742.01, Curih 996.45-1003.52, London 215.41-217.47, New York 4306-4342.32, Pariz 120.62-122.06, Praga 151.24-152.34, Trst 227.84-230.92.

Curih. Beograd 10, Pariz 12.1350, Lon- don 21.64.25, New York 435, Bruselj 74, Mi- lan 22.90, Amsterdam 241.60, Berlin 175.60, Dunaj bankovci 40.50, Stockholm 111.60, Oslo 108.75, København 96.6250, Praga 15.18, Varšava 82.30, Budimpešta 86.75, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 479-481, 4% agrarne 60-61, 6% begun- ške 90-91, 6% dalm. agrarne 90-91, 7% invest. 98-99, 8% Blair 97-97.87; delni- ce: PAB 228 bl., Gutmann 65 bl., Osiječka Ijevaonica 180 bl., Trboveljska 185-205.

Beograd. Vojna škoda 480.50-481 (481), 4% agrarne 62.25 bl., 4% versne agrarne 61.50 bl., 6% begunške 91.50-91.75 (91.50-91.75), 6% dalm. agrarne 90.75-91 (90.75), 7% invest. 99.25-100, 7% Drž. hip. banka 100 den., 7% Blair 93.50-93.75 (93.50), 8% Blair 97.50-99 (98), Narodna banka 7320 bl., P

Angleška vzgoja državljanov za varstvo in obrambo v bodoči vojni

Anglija se resno pripravlja na vse možnosti. Med njimi tudi na zračno vojno. ARP (air Raid Precautions) je živo na delu, da organizira obrambo civilnega prebivalstva za primer zračnih napadov. Zadnje tedne je dobil sleherni angleški družinski poglavar drobno knjižico, v kateri so natančno navodila za obrambo proti letalskim napadom. V uvodu so navodila za zaščito stanovanja s pomočjo polkne, debelih zaves, ali pa s pomočjo črne barve, s katero je treba prebarvati okna za primer vojnega spopada! Drugi del knjižice vsebuje navodila za zgraditev protiletalskih zaklonišč. Angleške hiše so večinoma brez kleti in zato grade danes širom Anglije po slovitih angleških vrstovih za hišani na tisoče in tisoče protiletalskih zaklonišč po par metrov globoko v zemlji in z debelimi železobetonskimi stropi. Vse naerte dobe graditelji zaklonišč brezplačno pri ARP, ki tudi nadzoruje izvršitev dela po svojih posebnih strokovnjakih.

ARP je tudi prevzela organizacijo preiskave angleškega civilnega prebivalstva s plinskimi maskami. Dočim mora v Franciji in Nemčiji vsak prebivalec sam kupiti protiplinsko masko in jo imeti doma na stanovanju, je v Angliji prevzela preiskbo civilnega prebivalstva z maskami država. In sicer s pomočjo ARP, ki je organizirala v posebnih ulicah in stanovanjskih blokih skladišča protiplinskih mask, katere bodo njeni organi takoj razdelili med prebivalstvo, čim se pojavi potreba.

ARP je izvedla tudi organizacijo prostovoljne civilne protiletalske obrambe s pomočjo milijona prostovoljnih članov, ki so razdeljeni v oddelke za prvo pomoč, za gašenje požarov, razkuževanje s plini zastrupljenih objektov, za popraviljanje javnih prometnih sredstev, za odstranjevanje ruševin itd.

Angleška civilna protiletalska obramba je organizirana na osnovi zadnjih izkušenj španske vojne in japonsko-kitajskega obsevanja. Tako so zadnje mesece zgradili poleg podzemskih letališč tudi silne podzemne rezervoarje za nafto, petrolej in bencin, ogromna skladišča za živež, v katerih ležijo še sedaj na tisoče in tisoče vagonov žita, konzerv itd. ARP razpolaga pri svojem delu s proračunom v iznosu osemih in pol milijard dinarjev, to sta skoraj dve dobri tretjini jugoslovenskega državnega proračuna. Ako pristajemo k temu proračunu še, kar žrtvujejo za obrambo proti napadom iz zraka letno samoupravne institucije, zasebniki in razne industrije, do-

bimo okoli sto milijonov funtov letno, ali 21 milijard in 600 milijonov dinarjev.

Vsa organizacija ARP stoji na domnevi, da se bo v slučaju zračnega napada gotovemu delu bombnikov le posrečilo prebiti se skoz zaporni ogenj protiletalskih topov in skoz skrivnostne železne zapore »balonskih zapor«, na katere polagajo nekateri strokovnjaki izredno velike nade. To so zapore, sestavljene s pomočjo do 600 metrov v zrak spuščeni vrst balonov, pritrjenih z močnimi žicami na zemljo. Med temi baloni, ki so postavljeni v gotovi razdalji med seboj, in v gotovih višinah, so napeljene močne jeklene žice, povezane med seboj v mrežo. V slučaju napada so vrzanih bombnikov bi morali ti ostati v višini do 7000 metrov in opustiti tako zvano bombardiranje s strelovitim spuščanjem, ki se je izkazalo kot posebno uspešno v Španiji. Tu skoraj ni mogoče protiletalskemu topu sproti jemati za streljanje potrebne elemente na tako s strahovitim zaletom padajoče bombnike, ki se spuste globoko nad zemljo in nato v trenutku odlože svoje smrtonosno breme. Ako bi se bombniki spustili proti mrežam, potem bi tvegali, da se zapletejo v razprostrte žice, ki bi jim odtrgale posamezne dele trupa. Nekateri strokovnjaki zopet pravijo, da so balonske zapore povsem brez vrednosti, ker jih bo odnesel prvi večji vihar.

Poleg tega so pričeli uvajati v nekaterih vojskah že nov tip bomb, ki lete pošev. S temi bombami morejo letala napadati posamezne objekte, ne da bi se jim pri bombardiranju neposredno približala. Poslednji poskusi s temi bombami v ameriški vojski so pokazali, da je mogoče z njimi bombardirati že objekte, ki so oddaljeni od bombardierja 30 km zračne črte v trenutku, ko je spustil bombo, ali boljše, izstrelil jo proti cilju. Z drugimi besedami: letalo, ki bi stalo neke na nad Litijo in bi ga v Ljubljani sploh ne videli, bi lahko bombardiralo našo prestolnico z bombami prav tako nevidno, kakor so med svetovno vojno Nemci nevidno bombardirali s svojimi daljekosežnimi topovi skoraj 120 km daleč Pariz iz vzbočine na marnski fronti.

Odločujoči strokovnjaki v angleškem ministrstvu za letalstvo polagajo na »balonske zapore« veliko važnost. Tako je predvidena v novem proračunu ministrstva za letalstvo nova brigada za balonsko zaporo nad Londonom, ki bo razpolagala s 500 baloni. Brigada bo imela deset eskadronov s po 50 baloni, ki bodo montirani na posebnih traktorjih, tako da jih bo mogoče spustiti na poljubnem mestu v zrak. Balonska brigada bo imela okoli 6000 mož. Angleški strokovnjaki, ki zagovarjajo sistem »balonskih zapor«, opozarjajo na izkušnje iz svetovne vojne. Tako so imeli Italijani med svetovno vojno 12 balonov, med katerimi so bile razpete železne mreže nad Benetkami. Avstrijski letalci so se temu poskusu smejali, ker so bili prepričani, da bodo s svojimi letali brez sleherne nevarnosti potrgali mreže in brez škode opravili svoj razorni posel nad Benetkami. Pri prvem napadu na Benetke pa se je pokazalo, da so se letala zapletla v žice razprostrtih mrež, kakor muhe v pajčevino in da so cepala drugo za drugim na zemljo. Po italijanskem vzorcu so tudi Francozi pristopili k sistemu »balonskih zapor« in so imeli sredi 1. 1918 nad Pari-

zom 150 balonov, med katerimi so bile razpete jeklene mreže. Ko je 15. septembra 1918 napadlo 50 nemških letal Pariz, se niso upali dalje od predmetov, ker so se bali zapletati se v mreže, razprostrte med baloni, ki so bili postavljeni po pariških uličnih križiščih.

Pri predpostavki, da se bo gotovemu delu bombnikov le posrečilo prebiti skoz vsa odbrambna sredstva, se pojavlja vprašanje, kaj bodo prinesli s seboj in stresli na svoj cilj. V primeru, da bodo metali plinske bombe, bo prebivalstvo relativno zavarovano s plinskimi maskami; seveda, če ne bodo metali bomb, na katere maske ne bodo reagirale. Ako bodo metali vžigalne bombe, je računati po izkušnjah v Španiji, da ne bodo napravili dosti škode. Francova letala so obmetavala Madrid šest tednov s samimi vžigalnimi bombami — in so zažgala z njimi vsega skupaj 36 poslopj. Prav tako se je pokazalo v Španiji, da strupeni plini na zgradeni površini prepočasno prodirajo v zgradbe in da se jih je mogoče izogniti celo brez maske, ako smo oddaljeni gotovo razdaljo od mesta, kjer je eksplozivna plinska bomba. Pač pa so pokazale izkušnje v Španiji, da so najbolj nevarno letalsko orožje bombe, polnjene z brzantnimi eksplozivi, ki rušijo cele bloke hiš in cele ulice. Obrambnega sredstva za očiščenje hiš pred takimi bombami danes še ni. Zato je treba misliti na to, kako zavarovati pred njimi vsaj prebivalstvo. Za enkrat so preizkušeni v tem pogledu še samo podzemski zakloni, ali pa kleti velikih stavb, ki pa morajo imeti več ločenih izhodov, in to vsaj 25 do 30 metrov proč od zazidane ploskve. Saj je v Madridu propadlo stotine žena in otrok, ki so se zatekli v kleti z enim izhodom v sami stavbi. Velike bombe so take stavbe porušile do tal. Ruševine so se sesule in se nagrmadile nad kletmi. Prej ko se je posrečilo reševalec, priklopiti se skoz gomile ruševin do vhoda v klet, so bile nesrečne žene in njihova deca že zdavnaj mrtvi.

Na podlagi teh španskih izkušenj so pričeli v Rusiji zidati zadnje čase stavbe s stopnišči v obliki stožca. Stožec okoli stop-

Grafologija razkrinka tudi zakonolomce

Te dni je v družini z grafologom Karmahom sedelo v kavarni »Emona« več znanih ljubljanskih gospodov. Eden izmed njih, neki inženjer, je dal Karmahu pisno svoje žene, v katerem je bil samo kratek stavek: »Popoldne ne pridem v kavarno. Sem zadržan.« Grafolog Karmah je že na prvi pogled opisal ženin značaj in ugotovil, da ni svojemu možu zvesta. Dotični gospod se je takoj poslovil od družbe in odšel domov, kjer je našel — svojo ženo v objemu z nekim njenim prijateljem. Epilog se bo seveda odigral pred sodiščem. S tem primerom je grafolog Karmah pokazal, da po rokopisu ne določi čisto točno samo značaja, ampak tudi zvestobo ali nezvestobo zakoncev. Prav takšen primer je imel Karmah nedavno tudi v Mariboru, kjer je natančno ugotovil nezvestobo moža neke ugledne mariborske dame.

Angleški vojaki so bili ob lanskih manevrih takole opremljeni

Preroško poslanstvo dr. Ivana Laha

Včeraj so minili štirje tedni, odkar je umrl pisatelj dr. Ivan Lah. V počastitve njegovega spomina smo prejeli še naslednji članek:

Pisatelj dr. Ivan Laha ni več. Smrt ga je iztrgala iz naše srede prav v dneh, ko naša domovina potrebuje ljudi tako kremenitega značaja in takšne neuklonljive narodne zavesti, kakor je bil on. Nenadna izguba tega plodovitega književnika, ki do zadnje minute svojega življenja ni odločil peresa, je globoko odjeknila v vsem našem kulturnem svetu. Ne samo v Ljubljani, tudi na podeželju žive ljudje, ki jim je bil dr. Ivan Lah v letih strahovite vojne, ki jo je on sam najhujše izkušil, učitelj in vodnik. Dokler bodo živeli vsi tisti številni njegovi vrstniki in učenci, ki so hodili v letih preganjanja z njim, poslušajoč ga, ko je preroško govoril o vstajenju tlačanih južnih Slovanov in o uedinjenju našega troedinega naroda, dotlej bo živel svetel spomin nanj, ki je bil najpogumnejši med pogumnimi, kadar je bilo treba mladino navduševati za ideale, za katere je živel, trpel in umrl.

Zadnje leto pred začetkom vojne, ko je črno-zlita reakcija najhujše divjala nad tlačanimi slovanskimi narodi, ki so se pričeli dvirati in trgati iz krepkega črnega avstrijskega orla, je bil pokojni dr. Ivan Lah med najvidnejših propagatorjev za politične pravice južnih Slovanov. Vedel je, da s samim politiziranjem ne bo mogoče zdraviti mladine, zato je pričel vplivati nanjo kulturno. Med številnimi dijaki, ki jih je takrat dr. Lah navdušil za Ruski kružok, ki ga je vodil dr. Vladimir Borštnik v Me-

stnem domu v Ljubljani, je bila tudi žena pisca teh vrst, ki v povodati mnogo prepleh spominov na dr. Laha.

Da bi se mladina navezala nanj kot na idejnega voditelja Ruskega kružoka, je začel dr. Lah po zgledu velikega učitelja Tolstojega spremljati učeno se mladino po končanih urah študija iz kružoka prav do doma. Kot pisatelj je bil za slovanske ideje navdušeni mladini vzvišena osebnost, kateri je mladina slepo verovala. Čestokrat, pripoveduje žena, sva se srečala ob nedeljah dopoldne. Vedno je bil obdan od gruč študentov, ki so jim žarele oči od navdušenja, katero so v njih srbili budile preroške besede priljubljenega profesorja.

Ko je nastala vojna, je bil vpliv dr. Ivana Laha na mladino že tolikšen, da so zanj izvedla tudi takratna oblastva. Med številnimi takratnimi narodnjaki, ki so nastopili trnjevo pot preganjanja, je bil tudi dr. Lah. Vsako nedeljo se je moral ob 9. uri dopoldne zglasiti na policijski ter se podpisati. Tako so se bali, da bi ta navdušen Slovan ne ušel tjakaj, kamor ga je vleklo srce.

Poslej ni imel več miru. Kamorkoli je šel, mu je bil za petami detektiv. Nekoč je prinesel ženi abecednik ruskega jezika. Drobna, komaj dve tiskovni poli obsegajoča knjižica, je bila povod, da se je tudi žena uvrstila med učence Ruskega kružoka. Komaj je knjižica izginila v široki rokavi obleke, se je odnekolet prihotopil človek, ki je bil ženi neznan, a ga je tam bolj poznal dr. Lah. »Niti besedice o knjižici, ji je zašepetal. In začel je govoriti vsakdanje brezpomembnosti, ki niso bile v nikaki zvezi z razgovorom, ki sta ga

imela še pred minuto. Dr. Lah pa jo je pozneje opozoril:

»Nikdar se ne smete začuditi, če bom sredi razgovora preokrenil besedo na brezpomemben predmet. Kakor senca me nenehno spremlja kakšen detektiv, ki po naglogu c. in kr. tajne policije pazi na vsako mojo besedico.«

Nikdar pa ni takratna mladina popolnoma verovala v optimizem in preroške besede dr. Laha, ko ji je na sprehodih razkazoval palače v Ljubljani, ki so bile postojanke najhujšega nemškutarstva, ter govoril:

»Poglejte, to je danes nemško gledališče. Prišel bo čas, ko bo to slovensko operno gledališče, v katerem bo slovenski pevcevetnik pel v našem maternem jeziku. V Gradišču bo slovenska drama. Tale palača tukaj, pogledajte jo, ki prazna ždi s svojimi sivimi zidanimi v pričakovanju, kdaj bo ob eventualnem obisku Ljubljane prestopila njen prag noga avstrijskega cesarja, ta palača bo nekoč sedež slovenske znanosti in umetnosti.«

»Ampak, prosim vas, gospod doktor, mu je ta ali oni črnogledč oporekal, saj menda ne mislite reči, da bomo Slovenci kdaj imeli še svojo univerzo?«

»Tako je!« je pritrtil. »To bo slovenska univerza. Verjemite, prišel bo čas, ko bodo naši tlačiti morali izginiti z zemlje, koder se poje naša pesem, a njih palače, zgrajene z žuljavimi rokami slovanskega delavnega človeka, bomo napolnili s slovenskimi knjigami.«

Tako je dr. Lah že takrat razgrinjal načrte, katerih večina se je uresničila.

Neko nedeljo, ko mu je žena prinesla nazaj abecednik ruskega jezika, je dejal:

»Obdržite to knjižico, dekle! Naj ti bo v spomin name na leta, ko so me preganjali

ko steklega psa. Slutim, da nekaj nameravajo storiti z menoj. Če se povrnem kdaj, po ruskem abecedniku se bova spoznala. In pomni: žrtve, ki krvave na Krasu in v Galiciji, niso zaman darovane na oltar naše svetle domovine Jugoslavije. Veruj in trdna Slovanka ostani vselej, tudi takrat, če mene ne bo več nazaj, da bi vam vtilval vero v vstajenje Jugoslovanov!«

Šel je. Ko se je po letih vrnil zlomljen in ranjen, da se je oprl na palice komaj premikal po ljubljanskih ulicah, je bil le še senca tistega lepega in ponosnega fanta, ki je šel na bojne poljane zdrav, a se je zapisan smrti povrnil nazaj med svoje svobodne brate in sestre.

Naključje je hotelo, da je po dvajsetih letih dr. Ivan Lah kot književni referent Vodnikove družbe med predloženimi deli ocenil tudi mojo povest. Preprosti zemljani, ki se za obiske ne poslužujemo vizitk in podobnih gospodskih iznajdb, najrajši obudimo spomin na poznanstvo z nekaj toplimi besedami — in že smo v priskrbenem razgovoru. Moja žena je šla v Društveno ulico na stanovanje dr. Laha in mu iz predsobe poslala ruski abecednik v njegovo knjižnico, kjer je sedel med knjigami ves betežen in siv. Govoril je s tihim glasom:

»Da, vidite, navsezadnje je ta drobna knjižica le tista skrivna vez, ki nas je zmerom zblíževala. »Rusi!« je vzdihnil.

»Prišel je čas, ko bodo njihovi nazori okopani s krvjo vstali čisti in ko bodo kažipot vstajenju vseh Slovanov v Evropi. Še zmerom verujem v zmago slovanske duše in slovanske miselnosti.«

»Vi ste nepopolnivo optimist, gospod doktor!«

»Zmerom sem bil. To je najboljši adut, ki me še drži v igri z življenjem. Mnogo je storjeno, manjka pa — zdi se mi — da-

Modna novost: tanko...
svilenó perilo

LUX

z bogato vezenino

Za boljše perilo se zopet mnogo uporablja lepa in okusna vezenina. Tudi barvaste žipke in vezeni motivi ostanejo lepi, če operete takó občutljivo perilo v obilni in blagi peni Luxa. Lux tudi najbolj nežnim nitim ne škoduje in ohrani svilenó perilo dolgo časa kot novo.

za vse poletne tkanine!

...se raztopi tudi v mrzli vodi!

niša je obdan z močnim železobetonskim oklepom, ki je dovolj močan, da se na njem odbijejo drobič eksplozivne bombe. V primeru, da bomba zadene stavbo s takim stožčastim in armiranim stopniščem, se stavba ruši in sesuje okoli stožca v obliki grmade ruševin, ki ga tako samo zavaruje pred novimi eksplozijami bomb. Saj se je že v teku svetovne vojne, še bolj pa v španski državljanski vojni pokazalo, da postanejo naša mesta in naselja vojaško odprta proti sovražnim napadom in bombardiranjem najbolj šele takrat, ko so vse stavbe porušene in spremenjene v grmade ruševin, na katerih se potem ubija sila letalskega ali topniškega bombardiranja.

S kakimi stroški pa je zopet zvezana graditev podzemskih zaklonov, priča proračun ARP, ki računa, da bi bilo potrebno v Angliji za ta namen 141 milijard dinarjev. In to pod pogojem, da bi bilo zemljišče za graditev podzemskih zaklonov brezplačno in da bi železna in cementna industrija morali dobavljati ves material po nabavni ceni...

Odmevi lanske lovske razstave v Berlinu

Nemški lovski časopisi kar ne morejo pozabiti velike lovske razstave, ki je bila lani v Berlinu. Zelo ponosni so na uspeh in na svoje trofije, ki pa izvirajo po večini od več ali manj umetno vzgojene divjadi. O razstavi je tudi »Jutro« obširneje poročalo s podankom, da je Jugoslavija alabo

odrezala. To trditve je glasilo slovenskih lovcov ublažilo z navedbo, da smo odnesli mnogo odlikovanj in da so bili najboljši gamsovi rogji iz Jugoslavije, saj so dosegli 125 točk. V nemških listih, kjer vidimo Jugoslavijo nekako po milosti omenjeno državo, pa čitamo, da so merili rogji najboljšega gamsa na razstavi, ustrejenega v Romuniji, 141,1 točke. Kje je resnica?

Prav posebno imenitno piše o našem odleku na berlinski lovski razstavi list »Oesterreichs Jagdschutze«: »Jugoslovanski oddelek je določil rogove jelena, ki ga je bil uplenil grof L. Drašković leta 1933 v Podunavju. Sliko težkega »madžarskega« jelena smo prikazali v našem glasilu leta 1933.«

Kakor vemo, omenjeni jelen ni bil ustrejen v Podunavju, marveč v Podravju. Takšno pisanje je gotovo zelo žaljivo nele za naše lovstvo, marveč tudi za državo, ker se nam očitno, da se dišimo s pavji mperjem. Čigava je krivda, da se kaj takega objavi, ne bo težko ugotoviti. Hudo pa je, da nemški gospodje še zdaj ne vedo, kje so državne meje in da so še vedno močno pod vplivom madžarske gospode. Škoda, da niso mogli naši zastopniki na razstavi, kjer jih je bilo precejšnje število, take zmožnosti preprečiti.

D. Ravljen: »Črna vojna«
120 strani. Broširano 10, vezano 15 din.
Založba »Cesta«, Ljubljana, Knaflijeva 5.

SONCE, VODA IN KOŽNA KREMA »CIMEAN« MORAJO UTRDITI VAŠE ZDRAVJE!

našnji mladini tistega ognja in navdušenja, kakršnega smo vam včasih vtilvali v Ruskem kružoku. Ali se spomnite detektiva?

Zasmejal se je trpkó.

»Povest, ki jo je napisal vaš mož, mi ugaja. Priporočil sem delo Vodnikovi družbi. Potrčev »Sine« in povest pisatelja moža sta dobri deli. Prav je, da se vašatelj ne izogiba v svojem delu problemom, ki so stožer vseh socialnih zaostretyh današnjega časa.«

Razgovor ga je očitno utrudil.

»Ne, ostanite še, je dejal, ko je žena vstala, da bi šla. »Vaš mož piše... Povejte mu, da bo moral dosti trpeti. Vsi slovanski pisatelji so morali s trpljenjem odtehtati pravico, ki so jo pridigali...«

Gorki je imel prav, ko je napisal: Pisatelj mora aktivno sovražiti vse, kar človeka od zunaj ali od znotraj tlačja, vse, kar ovira njegov svobodni razvoj in njegovo rast! Potrč je ta stavek napisal za uvod svojemu »Sinu«. Tudi on trpi. Ampak recite možu, naj dela dalje, četudi mu pero prinaša trpljenje. Tudi v trpljenju je lepota.«

Dr. Lah je za desetletnico svojega trpljenja in preganjanja v veliki vojni napisal in v založbi Vodnikove družbe izdal pomembno delo »Vodniki in prerokje. Pokojnik je trpel in se boril za naše najsvetlejšje ideale in je bil potemtakem poklican, da je slovanski narod napisal knjigo »V borbi za Jugoslavijo«. Pisal jo je tebi, slovanska mladina, da bi jo čitala z navdušenjem in se ogrevala za ideale, katerim je svoje dragoceno življenje daroval pisatelj, učitelj in človek dr. Ivan Lah. Da bi po njegovih potih hodila, slovanska mladina, zato ti je pisal knjige in te učil živeti in v življenju znati tudi trpeti.

L. Z.

Domače vesti

*** Bolgarski trgovci na Gorenjskem.** V ponedeljek so bolgarski trgovci, ki so se udeležili ljubljanskega trgovskega kongresa, napravili izlet na Gorenjsko. V Kranju jih je pozdravila delegacija občinskega odbora z županom Česnjem na čelu. Vključno skrajno neugodnemu vremenu so se bolgarski gostje odpeljali v Bohinjski kot in slapa sta napravila nanje mogočen vtis. Kosilo so imeli v hotelu Marice Jerajevce »Belle-vue« ob Bohinjskem jezeru, kjer je vime-nu kongresnega odbora nastopal kot gostitelj g. A. Pavlin ter se jim v lepem govoru zahvalil, da se niso ustrašili truda in neugodnega vremena, da bi videli ta divni kotiček slovenske zemlje. Na povratku so se Bolgari ustavili na Bledu. Ni treba poudarjati, da so bili očarani od lepote Bleda in njegove okolice. V hotelu »Toplice« jim je bila prirejena večerja, črno kavo pa so jim servirali v »Park-hotelu«. Tu se je v temeramentnem govoru poslovlil od njih predsednik trgovskega kongresa g. Stane Vidmar. Bolgarski gostje so se v torek z dopoldanskim brzovlakom vrnili, kakor so zatrjevali, z najlepšimi vtisi in spomini na Slovence in Slovenijo v svojo domovino.

*** Za sončenje najboljši**
»Lama« tekoča rastlinska krema. Depot »VENUS«, Tyrševa 9, poleg Figovca.

*** Diplome absolventom juridične fakultete.** Pravna fakulteta v Ljubljani bo na osnovi odločbe ministrstva prosvete z dne 18. aprila 1938 I Br. 14.479 ter v zvezi s št. 227 in 256 Obče univerzitetne uredbe odsele izdajala diplome onim svojim slušateljem, ki so dovršili pravne študije. V to svrhu morajo kandidati vložiti prošnjo na dekanat pravne fakultete in jo karkoli s takšno po dnu 10. Prošnji je treba priložiti: 1) rojstni list, 2) zrelotnostni spričevali, 3) absolutorij, 4) indeks, 5) spričevala o vseh treh državnih izpitih, 6) kolek za dnu 600 ali pa ubožno spričevalo, 7) v gotovini znesek dnu 13 za diplomsko listino.

NOVOSTI

SVILE:

SVILENO PLATNO 21.-

IMPRIMEE 26.-

PIKCASTO 36.-

VZORCASTO 36.-

MAROCAIN 40.- 50.-

OGROMNA IZBIRA

F. KS. SOUVAN
Mestni trg 24.

*** Enodnevni tujsko-prometni teraj prardi** olupševalno in tujsko-prometno društvo v Dravogradu v nedeljo v sokolski dvorani. Predavanja bodo obravnavala pomen in potrebe tujskega prometa, propaganda, lepota kraja, potrebo in higieno. Udeležba je vsakomur svobodna.

SALSOMAGGIORE

ohrani vašemu organizmu večno mladostno svežost.

Termalna sezija: normalna od 1. aprila do 30. novembra, po zim: od 1. decembra do 31. marca.

Svetovnoznano zdravilišče za ženske bolezni, za boleznih presnove, protin in obolenje mezg (limf).

Jodovosilne kure v Salsomaggiore se lahko — če nanese potreba — združijo z žveplenimi kurami v bližnjem TABIANU, kjer je bilo urejeno nacionalno zdravilišče za bolezni, trpeče na bronhialni astmi in pljučni emfizem.

V letu 1937 je bilo tu opravljenih približno dva milijona kur. Najbolj v poštev prihajajo hoteli razpolagajo z lastnimi termalnimi opremami pod stalinim zdravniškim nadzorom in nudijo gostom veliko udobnost, da lahko opravijo vse kure v hiši.

Hoteli vseh kategorij, pensijoni, apartmani, opremljene sobe, sporne in družabne prireditve. — Lepi izleti v okolico.

Pojasnila orosure ita dajejo: ENIT. Petra Kočiča br. 6. Beograd: kakor tudi vsi potniški in prometni biroji ali pa tudi naravnost: Azienda di Cura di Salsomaggiore, Salsomaggiore.

*** Zidanje državne opere v Beogradu** je samo še vprašanje krajše dobe, ker je država že obljubila potrebne kredite in ker je dala mestna občina na razpolago park v ulici kralja Milana, kjer je zdaj »Manjež«. Če bo državna uprava to zemljišče spoznala za primerno, bo takoj razpisal natečaj za načrte. Komisija, ki bo načrte ocenjevala, je že sestavljena. Njeni člani so tudi vseučiliški profesor Ivan Vurnik iz Ljubljane, upravnik zagrebškega narodnega gledališča Peter Konjović ter profesor zagrebškega vseučilišča Edo Šen. Te dni bo padla odločitev, ali bodo razpisali mednarodni konkurz ali pa samo konkurz za domače arhitekte. Univ. prof. Vurnik, ki je bil te dni v Beogradu pri prvi seji ocenjevalne komisije, se je pred novinarji izjavil za natečaj, pri katerem bi sodelovali samo naši arhitekti.

*** Staro armensko pokopališče** so odkopali delavci novosadske pošte uprave pri polaganju novega telefonskega kablo v ulici carja Lazarja. Tam stoji, kakor znano, stara armenska cerkev, katero so zgradili Armeni, ki so pred Turki pribežali iz Beograda. Ta armenska cerkev je zdaj na prodaj, ker nima več vernikov. Davno je že poznano, da je bilo okrog cerkve nekdanje pokopališče. Starost najdenih okostij cenijo na 200 let.

*** Nagla smrt.** V Čateških toplicah je nenadno umrl Anton Čepič, tehnični poslovođa v p. Pokojnik je bil rojen 1866 leta v Lokavcu na Goriškem. 33 let je služboval kot delavec in kot mojster v mornariškem arzenalu v Pulju, kjer so ga številni znanci spoštovali in ljubili, ker je bil vreden in uslužen nasproti sodelavcem. Kot zavednega Slovenca ga je delavstvo izbralo za vođa mornariških delavnic v Pulju ob prevratu 1918. leta. Kmalu nato je izgubil službo in odšel v Ljubljano, kjer je vodil dve leti popravilnico torpedov za našo mornarico. Nato je delal v mornariških delavnicah v Boki Kotorski do svoje upokojitve 1924. leta. Potem je živel v Trebnjem na Dolenjskem, kjer je imel svojo delavnico, ker ni mogel živeti v brezdelju. Zanimal se je za vse kulturne pojave in tudi sodeloval pri prosvetnih organizacijah v domačem kraju. Prvi daljši počitek v življenju se je namenil preživeti v Čateških toplicah, pa ga je že drugi dan zadel kapi. Pogreb pokojnika bo v Trebnjem danes ob 15. Naj mu bo lep spomin. Žalujočim naše iskreno sožalje!

STRUKNANO pri Trstu, Istrsko primorje. - Villa Tartini, krasna mirna lega na morju. Nizke cene, govori slovensko.

*** Dovoljena je znižana vozna** članom Jadranske straže za vožnjo iz Karlovca na Sušak in nazaj in s stranskih prog Petrija. Medlika in Gospič za proslavo 15-letnice doma v Kraljevići dne 19. junija t. l., popust velja od 17. do 21. junija. Polovična vozna je dovoljena udeležencem in tekmovalcem na kolesarski dirki v Beogradu dne 19. junija; udeležencem evharističnega kongresa v Senju 18. in 19. t. m. (popust velja od 16. do 21. t. m.); članom okrajnih in krajevnih organizacij vojni prostovoljcev iz vse države ki se udeležijo zborovanja Zveze vojni prostovoljcev v Beogradu 19. junija (od 16. do 22. junija); romarijem iz raznih krajev Bosne in Hercegovine na proslavo sarajevske cerkve Presvete krvi Jezusove 24. junija (od 23. do 27. junija); članom Jadranske straže iz vse države, ki se udeležijo slovesnosti slavnostne splošne velike torpedovke naše vojne mornarice »Ljubljana« v Splitu 28. junija t. l. (od 24. junija do 2. julija); članom skavtskih žup, ki se udeležijo 4. župnega zborovanja dunavske skavtske župe od 27. do 30. junija v Somboru (od 24. junija do 3. julija); vsem članom društva gledaliških igralcev kraljevine Jugoslavije, ki se udeležijo svetovnega kongresa v Splitu od 5. do 9. julija t. l. (od 1. do 13. julija); romarijem na Ka'makalan na Petrov dan 12. julija (od 8. do 16. julija); članom Pen-klubov, tako iz naše države kakor iz tujine, ki se udeležijo 16. svetovnega kongresa Pen-klubov v Prazi od 26. do 30. julija t. l.

*** Smrtna nesreča** zidarja v gornjem Stenjevcu. 40-letni zidar Mirko Marušič, ki je prebival v zagrebškem predmestju Kustošiji, je bil namešten v cementarni v Podsedu. Na povratku domov je stopil v gornjem Stenjevcu iz vlaka. Po eni prog se je blizal samoborec, od druge strani pa brzec, ki je Marušiča na mestu ubil.

*** Kulturno prosvetne težave** starega črnogorskega mesta. V Beograd je prispela deputacija občinskega odbora mesta Kolašina v Črni gori, da bi izposlovala rešitev zelo važnega prosvetnega vprašanja. Lepo, staro črnogorsko mesto je namreč ostalo brez gimnazije in tudi brez osnovne šole. Kolašinski župan Vlado Bošković je o te gohah svoje občine takole pripovedoval: Mesto Kolašin so v zadnjih letih nekajkrat pustili požari. Pred tremi leti je zgorelo središče in z njim vred arhiv enega najstarejših črnogorskih okroglih sodišč. Potem je zgorela skoraj vsa glavna ulica. Lani pa je zgorelo poslopje osnovne šole, v katerem je bila nameščena tudi gimnazija. Tako je ostal Kolašin brez gimnazije in brez osnovne šole. Novo veliko gimnazijsko poslopje so začeli graditi pred 6 leti, po iniciativi nekoga pošttrvovalnega kolašinskega trgovca. Mož je dal za gimnazijo na razpolago nad 200.000 din vreden gradbeni material, s katerim je prejel nameraval sam sebi zgraditi hišo. Zdaj je ta dobrotnik kolašinske gimnazije v konkurzu, zidovi novega poslopja pa so komaj 4 metre visoki in pri tem je ostalo. Razredni gimnazije in osnovne šole so v neprimernih privatnih prostorih.

Prej ali slej boste tudi Vi, gospa, nosili samov **VISETIL TRIKO PERILO**

*** Venomer irtve strele.** Iz hrvatskih krajev dan na dan poročajo o krajevnih nevihtah, k. pokončujejo letino in zahtevajo žrtve med ljudmi. Iz Karlovca poročajo, da je po hudi soparni v ponedeljek padala v ondoini pokrajini debela toča, posamezna zrna so tehtala po četrti kg. V vasi Šišljariču, 20 km daleč od Karlovca, je strela treščila v hišo kmeta Andreja Matasica-Perca. Ubila je posestnika in njegovo 17-letno hčer Jelico, ki je ležala v postelji. Andrejeva žena se je po srečnem naključju rešila, ker je nekaj prej stopila v svojo sobo.

*** Rekorder v plavanju** je utonil. Na Savi pri Beogradu se je kopalo mnogo kopalcev. Med njimi je bil tudi znani sportnik Nikola Ležajec, skavt v plavanju. Proti večeru je še enkrat hotel preplavati reko, a ko je že bil blizu drugega brega, ga je premagal močni tok in je Ležajec utonil. Po poklicu je bil slikarski pomočnik in doma iz okolice Šibenika.

*** Mož, ki pogosto najde denar na cesti.** Na varaždinski postaji prodaja sadje Filip Makar. Zdaj je zaslovel zaradi izredne sreče. Njegova prava sreča pa je v tem, da ga vsi ljudje spoštujejo kot vzornega poštenjaka. Nedavno je našel na cesti denarnico z 800 din. Izročil jo je policiji, ki je kmalu našla lastnika. Te dni pa je našel denarnico, z 2.300 din in raznimi dokumenti. Spet jo je izročil policiji, ki je kmalu našla lastnika Valenterkovića iz Zagreba. Valenterković je ves vesel lepo nagradil poštenjaka.

*** Pri zaprtju in motnjah** v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

*** Glede milijonske dediščine** po pokojnem Martinu Bercetu iz Breganskega sela pri Brežicah, o čemer smo pisali 14. maja, smo dobili od izseljenske komisarijata v Zagrebu naslednje obvestilo: Zavarovalnica po pokojnem Martinu Bercetu je bila realizirana preko našega generalnega konzulata v New Yorku. Izseljenski komisarijat v Zagrebu je preko sreskega sodišča v Kostonjenci dne 15. februarja 1935 izplačal vsoto 26.311.50 din Martinu Bercetu st. v Breganskem selu. Pokojnikova zapuščina v iznosu 3.454.60 din je bila pri sodišču v Kostonjenci izplačana pokojnikovemu očetu Martinu st. dne 7. aprila 1936. Pokojnikove delnice in osmrtnica so bile izročene pokojnikovemu očetu pri sodišču v Kostonjenci dne 19. aprila 1937.

V današnjih pomembnih časih je VSAK INTELEKTUALEC DOLŽAN, da čimbolj poglobi svoje znanje o tokovih, ki usmerjajo usodo našega naroda, Evrope, celovstva.

Kulturna in socialna revija

Misel in delo

je bogat mesečni zbornik gradiva, ki Vas postavlja sredi razvojnega toka današnjega. Njeni članki, njen obzorik, njena poročila — vsa njena vsebina je neobhodno varemec za človeka, ki hoče globlje pogledati v bistvo naših kulturnih, političnih, socialnih vprašanj in ki si želi širokega razgleda na njih razvoj.

Naročite Misel in delo, našo najboljšo revijo.

Celoletna naročnina stane le 60 din, polletna 30 Din. Naročnino pošljite na upravo »Misl in dela«, Ljubljana, Gospodstvska cesta 4.

*** Duševno bolni oče** je zakopal svojega živega otroka. Zena Dimčeta Bolevica iz Gornjega Ljubiča okraj Skoplja je prijavila orožnikom, da sta njen mož in svak Boje Nešić nedavno odnesla njenega 20 dni staro sinčka in ga živega zakopala v vrta blizu hiše. To sta storila zato, ker je duševno bolni mož Dimče Bolević amiral, da mu je otrok zgolj v breme prišel na svet. Trupeke je komisija res našla. Dimčeta bo do oddali v umobolnico, Boleta pa v zapor.

Le nekaj korakov

dalje se je preselila trgovina

P. Magdić

NA ALEKSANDROVO C. 12

*** Nova zastupljivalna afera** v Vojvodini. V sedmimi se žalostna afera Babe Anjke, ki je pomagala ženam zastupljivati može. Zda so v Vrhu odkrili novo tako zadevo. Policija je prjela Rozo Ferjevo in Rozo Burovo, katerima sta nedavno umrla moža. Na anonimno prijavo so obe trpili ekshumirali in res našli v drovovju sledove strupa. Takoj nato so aretirali še neko ciganko Darinko, ki je priznala, da je obema ženama prinela svojevrstna zdravila, katera sta potem dajali svojima možema, da bi ju odvadili pijančevanja. Preiskava se nadaljuje ob velikanski pozornosti prebivalstva.

*** Volkovi na begu** iz živalskega vrta. Tu di v Zagrebu je zadnje dni večkrat besnelo neurje. Najbolj je nevihta pustošila v Maksimurju, kjer je porušila 10 orjaških hrastov, starih nad 100 let. Deloma je poškodovan tudi živalski vrt. Mlada srna je utonila, dva volka in tri lisice pa so pobegnili proti Markuševu, kjer so jih zasledovali polovili v mreže.

*** Orjaškega delina** so vlovili ribiči pred Šibenikom. Komaj so ga spravili na kopno in nato v ladjo. Sele v Šibeniku so žival usmrtili. Neka tovarna mlina je kupila delina po 2 din kg. Delin tehta 350 kg in računajo, da bo imel 250 kg masti. Mast ni za hrano, je pa zelo dobra za milo.

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM
V ŠISKI, TELEFON 41-79

MARLENA DIETRICH in Robert Donat v filmu ljubezni in hrepenenja

STRAST

Ta film se predvaja v četrtek ob 5. 7. in 9., petek in sobota ob pol devetih.

V nedeljo film:

Mr. Deeds — Milijonar dobrotnik

*** Na Doberdob, Kalvarijo, Oslavje in Sveto goro.** Priprave za obisk bojni poljan in pokopališč so v polnem teku. Za državne in samoupravne uslužbence so vložene prošnje za dovoljenje v inozemstvo. Posebni vlak odhaja iz Ljubljane gl. kol. dne 9. julja. Vračamo se preko Jecenja v Ljubljano dne 10. julija okoli 18. ure. Skupni stroški za vožnjo, prehrano, prenočišče in avtobus so 180 din za osebo Hitlerje s prijavitelji. Tožna navodila so objavljena v zadnji nedeljski številki našega lista. Prijave prejema še do 23. t. m. Zveza tojevalnikov v Ljubljani, Kolodvorska ulica 25.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Boris Karloff v senzacionalnem in fantastičnem vefilmu

Kino Matica Življenje po smrti

21-24

Isti film kot matinejska predstava ob 11. uri dop.

Znižane cene!

Iz Ljubljane

*** Britanski konzul na univerzi.** Britanski konzul mister H. Stanbock iz Beograda, ki se mudi na kratkem potovanju po Sloveniji, je v spremstvu predsednika Angleškega društva odvratnika dr. F. Majarona včeraj dopoldne obiskal dekana filozofske fakultete univerze kralja Aleksandra dr. Kelemenca. Obisk je veljal predvsem ureditvi vprašanja o štipendijah, ki jih poklanja angleška vlada vsako leto trem slušateljem naše univerze, da jim za izpopolnitev študijev omogoči 10 mesecev bivanja v vseučiliških mestih Velike Britanije. Danes se ugledni gost odpelje v Maribor, da naveže stike s tamošnjimi prijatelji angleškega naroda.

*** Jubilejna razstava Tehniške srednje šole.** V proslavo 50-letnega obstoja zavoda priredi letos državna tehniška srednja šola z delovodako, možko obrtno, žensko obrtno šolo in z banovinsko šolo za glasbilo pod pokroviteljstvom ministra trgovine in industrije g. dr. Milana Vrbaniča veliko jubilejno razstavo, ki bo odprta od petka, dne 17. t. m. do vsrtega četrta, dne 23. t. m. Razstavljena bodo strokovna grafična dela, risbe iz dekorativnega risanja in ročni izdelki delavnic, laboratorijev in atelejev. Šolska uprava vjudno vabi občinstvo, da si ob tej izredni priliki ogleda strokovno delo našega največjega obrtno šolskega zavoda. Vstop na razstavo je brezplačen.

*** Če se koža rudeči — uporabljaj Tschamba Fil!**
Drogerija Gregorič drzosa. Ljubljana, Prešernova 5.

*** Javna telovadba in narodna zabava** Sokola II. bo danes ob 16. uri na telovadišču v Trnovem. Vabimo Sokolstvo in naklonjeni občinstvo k posetu. Nastopijo vsi oddelki. Sodeluje godba Sokola I. Mrzla in topla jedila ter druge dobrote. Ples in nagradno srečanje. Če bo stalno neugodno vreme, to telovadna akademija v soboto 18. t. m. ob pol 21. na telovadišču, zabava pa v nedeljo 19. t. m. popoldne.

*** Prirodoslovno društvo vabi svoje** člane, prijatelje in njihove družine na poslovljni večer, ki ga priredi na čast svojemu zaslužnemu članu g. univ. prof. dr. R. Kenku, ki odhaja v Ameriko. Prijateljski poslovljni večer se vrši v soboto, 18. t. m. ob 20. uri v kmečki sobi restavracije Slamič na Gospodstvske cesti. Vjudno vabljeni.

*** Naznanjamo članem Zveze** gospodinj, da stane vožnja z avtobusom na Visoko 23. t. m. za tja in nazaj 18 din. Prijave dnevno do 20. Legitimacija potrebna.

Na počitnice in izlete na Jezersko, 906 m,

HOTEL KAZINO, visoko alpsko letovišče in okrevališče

Prospekti brezplačno na razpolago.

tel. št. 3, komfortno opremljene sobe, prvorazredna hrana. —

Penzija s sobo vred od 45.— din naprej. — Dnevna avtobusna zveza.

Kako žive naši Westfalci

Avgusta in septembra nas obiščejo

Essen, 14. junija.

Čeprav so poročila o življenju naše kolonije v Westfaliji letos bolj skopa, vendar ni treba v domovini misliti, da počivamo. Prav nedavno smo imeli v Bottropu imenito proslavo 15-letnice ondodnega Narodnega delavskega in podpornega društva. O proslavi so obširne poročali westfalski dnevniki, med katerimi je zlasti »Nationalzeitung«, ki je uradni organ mesta Bottropa, prinesla obširno poročilo. K proslavi so prišli tudi naš podkonzul Korošec, naš izseljenski komisar Samec, deputacija katoliških društev in ugledni nemški gostje. Dvorana pri Keiselu je bila okrašena s podobami naše kraljice Marije, kralja Petra in Adolfa Hitlerja ter z zastavami Jugoslavije in Nemčije. Predsednik Pavel Bolha je imel dolg in zanimiv govor o odnosih med Nemčijo in Jugoslavijo ter je pozelel, da bi gospodarskim stikom sledilo čimvečje medsebojno spoznavanje v kulturnem in tujsko-prometnem pogledu. Slično sta govorila predstavnika katoliških društev gg. Lindič in Vabič, predstavnika generalnega konzulata v Düsseldorfu pa sta sporočila pozdrave in čestitke. Vsi zborovalci so se prirno poslovlili od izseljenskega komisarja Samca, ki mora na žalost zapustiti našo kolonijo, ker je premeščen v Beograd. Bil je štril leta v Düsseldorfu, neutrudno je vršil službo kot vršilec dolžnosti izseljenskega komisarja. Vsa kolonija iskreno obžaluje njegov odhod. Saj mu bo

težavno najti polnovrednega namestnika. Seveda so zborovalci ostali po svečani proslavi še nekaj uric skupaj v prijetni družbi in so zakrožili to in ono lepo domačo pesem.

Lepa je bila tudi proslava našega društva v Westerholtu, ki obstoji pet let. K proslavi je prišel tudi generalni konzul dr. Dušan Pantič, ki je toplo čestital moškemu kakor tudi ženskemu društvu in je v daljšem govoru poudarjal dobre odnose med obema državama. Nadalje so govorili predsednik zveze Pavel Bolha, predsednica Zveze ženskih narodnih društev gospa Korentova in predsednik društva v Westerholtu Sentjunc. Na proslavi so bili tudi zastopniki sosednih slovenskih društev.

Za letošnji izlet naših rojakov iz Nemčije v domovino vlada izredno zanimanje. Potovalni urad Lloyd v Essenu bo v sodelovanju z Jugoslovensko narodno centralno zvezo in z Zvezo katoliških društev priredil dve potovanji s posebnim vlakom v Jugoslavijo in sicer bo prva skupina na poti od 4. do 25. avgusta, druga pa od 3. do 25. septembra. Prva skupina bo prispela v Ljubljano 5. avgusta popoldne, druga pa 4. septembra popoldne. Zanimanje je velikansko, udeležba bo rekordna. Vsi listi v Porurju so zadnje dni objavili novice o teh dveh posebnih vlakih. V koloniji vlada veliko veselje, da se bo za nizko ceno mas-sko odpeljal v domovino.

Zlata poroka na Vestfalskem

Nedavno sta obhajala zlato poroko na Vestfalskem rojaka Valentin Mohor, rojen 28. januarja 1858 v Kresnicah, po domače pri Jakobcu, in žena Jožeta, rojena pri Tomševih leta 1862. V Veliki Kostrenici, po domače pri Brunderju, ljubljana prebivata v koloniji Unser-Fritz pri Gelsenkirchem na Vestfalskem. Ministrstvo socialne politike jima je za to izplačalo 50 mark kot darilo domovine k tomi rodokona jubileja.

KINO SLOGA Kdo se skriva pod naslovom Telefon 27-30

GOSPODIČNA DOKTOR

Usoda velike nemške špijone ANNE-MARIE LESSER v vrtincu svetovne vojne. Predstave danes ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri.

Iz Celja

— Na dr. realni gimnaziji v Celju bo sprejemni izpit za I. razred v soboto 25. t. m. ob 8. zjutraj. Do četrtka 23. t. m. je treba predložiti prošnjo, koškovano z 10 din, sprebravalo o dovršeni ljudski šoli (knjižica ne velja) ter krstni in rojstni list. Sprejemni izpit lahko delajo kot redni učenci in učenke samo letniki 1925, 1927 in 1928.

Kino Union. Danes »PODMORNICA D-1«. Matineja: »DAMA S KAMELJAMIC«.

— K. Dijaški kuhinji v Celju je ob 50-letnici pridošenega in poživljenega letovanja pristopila Celjska mestna hranilnica kot ustanovna članica.

Kino Metropol. Danes »SAMOSTANSKI LOVEC« po znamenitem Ganghoferjevemu romanu. Obe matinee odpadeta.

— Nesreča »zastojkarja«. Pri prireditvah na Glaziji se stalno dogaja, da splezajo otroci, ki nimajo denarja za vstopnico, na kosteranje okrog Glazije in od tod opazujejo potek prireditve. Tako je bilo tudi v torek zvečer, ko so priredili Kozaki džigitovko. Med drugimi je splezal na koster tudi 12-letni sin tovarniškega delavca Alojz Konec iz Medloga. Deček je nenadno izgubil ravnotežje in padel z drevesa. Pri padcu si je zlomil desno roko v zapetju. Oddal se ga v bližnjo bolnišnico.

*** NOSTALGIJA ***
POSTARJEVA HČI

Iz Maribora

— Zaključek gledališke sezone. V torek je drugokrat nastopila zagrebška baletna skupina Goritz-Pavličičev. Izvajala je razne karakterne, folklorne ter druge baletne točke v skupinah in solističnih nastopih. Goritz-Pavličičeva je preizkušena voditeljica v koreografskih vzgojnih zadevah. Tudi ostali nastopajoči (Sonja Dragomanović, Andjelka Ilić, Inge Borg, Edit Bornemissa ter Mario Hanka) so izpričali mnogo talenta ter ambicije. Oba večera sta bila dobro obiskana in sta zaključila letošnjo sezono mariborskega Narodnega gledališča.

— Gledališke abonente naproša gledališka uprava, da zaostanek abonmaja, če ga niso plačali, čim prej poravnajo. Po zaključku sezone mora gledališka uprava poravnati svoje obveznosti, češar pa ne more storiti, dokler tudi abonenti ne uredijo svojih plačil.

— Moški šor društva »Nanos« v Mariboru priredi v nedeljo ob 20. v dvoranjsko koleskega doma v Slovenjem Gradu pevski koncert umetne in narodne pesmi.

— Davčna uprava za mesto Maribor posluje dne 20. junija zaradi snamežanja uradnih prostorov le v najnujnejših in neodložljivih primerih. Ta dan dospeli davki na poslovnih promet se bo pobiral pri blagajni davčne uprave brez vsakega zadržanja.

— Včerajšnji »mali« trg je bil sprito izredno slabega vremena slabo založen, pa tudi kupcev je bilo zelo malo. Kmetje so pripeljali 17 vreč starega krompirja, ki so ga prodajali po 1.50 do 2 din za kg, merico pa po 8 do 9 din, dočim so novi domači krompir prodajali po 4 do 6 din za kg. Dovoz češnje na mariborski trg je bil zelo slab. Češnje so prodajali po 4 do 8 din za kg, ali 1.50 do 3 din za liter. Na perutninskem trgu je bilo 86 kokoši po 18 do 22 din za komad, 538 piščancev po 15 do 60 din par, 18 rac po 15 do 20, 8 domačih zajcev po 8 do 20 ter 6 kozličev po 40 do 60 din komad. Na senenem trgu ni bilo nobenega blaga.

— Prve breskve so se pojavile na mariborskem trgu. Cena 16 din za kg. Zmahaten sad, zmahatna cena.

— Našim obmejnemu organom so izročila nemška oblastva 8 izgnancev, ki so več let živeli v Avstriji in ki imajo na vesti neke prestopke. Izgnance, ki so bili vsi brez fیکا, so odpemili v domovinske občine.

— 2500 dinarjev škode trpi mizar Anton Močnik iz Marjantove ulice, ki so mu zlikovci v času, ko ni bilo nikogar v stanovanju, odnesli iz nezaklenjenega stanovanja razne zlatnine o omenjeni vrednosti. Policija vrši poizvedbe za držnimi tavovi.

— Med plesom okrađena. 27letna Antonija K. je prišla iz Italije na obisk v Maribor. V veselju družbi je pisala v neki gostilni v Zgornjem Radvanju. Ko se je vrnila k mizi, je ugotovila, da ji je izginila med plesom z mize ročna torbica, v kateri je bilo 230 din in 60 lir. Orožniki so storilcu že na sledu.

— Prepovedano kolesarjenje. Mariborska orožniška postaja nam sporoča, da je kolesarjenje na pešpoti, ki vodi iz Maribora k Mariborskemu otoku, strogo prepovedano in da bo vsakdo kaznovan, ki se bo tod vozil.

— Ukradena kolesa po nizki cen. Mariborski orožniki beležijo dober plen. Posrečilo se jim je aretirati 62letnega brezposelnega delavca Josipa Lovrenčiča, o katerem so dognali, da je v zadnjem času v mariborski okolici ukradel več koles, ki jih je pa potem po nizki ceni prodajal na deželi. Nahaja se v zaporih tukajšnjega okrožnega sodišča.

Iz Kranja

— Kino Narodni dom prikazuje danes ob 16., 18.15 in pol 21. Louisa Trenkerja v veličastni ljubljani romanci »Zastava v nevarnosti« (»Condottieri«). Film bo h. ljubezni in trubljudski pesmi!

Iz Jesenice

— Zvočni kino »Radio« predvaja danes ob 3. in pol 9. v. v. »Roxey« (3:1 za ljubez). Poleg tega lep dodatek iz pasjega življenja »Prosjak« (in doma kulturni film. Sledj: Hadži Murat (Belj vrage).

— Srečna vrnitev. V ponedeljek so se vrnili z daljšega potovanja otroci 8. razreda, ki so se podali v Sarajevo, Eregovno, Zeleniko, Kotor, Lovcen, Njeguše, Cetinje, Podgorico, Danilov grad, Skadarsko jezero, Budvo, Dubrovnik, Split, Plitvička jezera in Zagreb. Silno so vzljubili našo prostrano in pestro polno državo in z globokimi občutki so gledali kraje, kjer se je odigravala prva naša zgodovina. Otroci bodo opisali o svojih vtisih knjigo in predavali bojo o izletu v šolski telovadnici. Hvala vsem dobrotnikom, ki so pomagali, da se je izlet mogel izvršiti!

Iz Trbovelj

— Za binkošti so pobitli trboveljski podmladniki JS, 48 po številu, na 40 letni poučni in propagandni izlet na morje. Za izhodišče so si izbrali Trboveljski dom v Bakru, ki jih izvrstno postregel. Lepota obmorskih krajev, zanimivosti Bakra in prijetno kopanje v topleni morju, vse to je našo mladino silno navdušilo, da jim je bilo slovo prav težko, ko so se odpeljali s parnikom v Kraljevo in v Crikvenico. Občudovaje so se podmadkarji ozirali po visokih palmah in krasnih palačah našega najlepšega letovišča ob morju. Njih veselje pa je priklopelo do vrhunca, ko so ponovno v kopališče zabrodili v morje. Iz Crikvenice jih je vodila pot po morju na Sušak. Trsat s svojim krasnim razgledom na reški zaliv, otok Krk, Opatino in Istrske gore z Urško je vtisnil mladini neizbrisni spomin na lepoto našega Jadrana. Naklonjenost naših in italijanskih obmejnih oblasti je omogočila izletnikom, da so si ogledali tudi Reko. Na povratku so izletniški izstopili v Zagreb, kjer so si ogledali zoološki muzej in zoološki vrt. Ekskurzija je z ozirom na dolgo in naporno pot potekala v najlepšem redu pod spretnim vodstvom učitelja Dušana Lundra in učiteljice gđ. Olge Madonove. Ze nekaj let prireja krajevni odbor JS v Trboveljah ob javni in zasebni podpori elične izlete na morje, kar je vsakakor hvalje vredno.

Iz Novega mesta

— Kino »Dome« v Sokolskem domu bo predvajal danes na praznik ob 16., 18.30 in 20.30 film »Ljubezni dr. Meigham« (Med dvema ženama). V petek in soboto, ob 16.30 in 20.30 ter v nedeljo ob 16., 18.30 in 20.30 zvočni v. v. »Huzar kraljeve garde« (vse za ljubez). Predigra: Paramountov zvočni tednik.

Iz Krškega

— Spremembe v uradništvu. Premeščena sta davčna uradnika Branko Liden iz Krškega v Kočevje in Emil Dolenc iz Mokronoga v Krško. Z odhodom prvega izgubi krški Sokol delavnega tajnika in marljivega vadijela, ki je dajal zlasti vzoren zgled ostalemu članstvu pri večesečnem kulturni pri gradnji novega Sokolskega doma.

— Nov »sejem«. Pričenši z letošnjim junijem je uveden nov sejem za govedo, svinje, konje in kramarsko blago v Velikem Podlogu ob banovinski cesti Krško — Kostanjevica. Veliki Podlog je oddaljen od postaje Videm-Krško 8 km.

— Samomor posestnika. Posestniku Jožetu Račiču na Selah pri Raki je že delj časa trdela predla v gmotnem oziru. Ko je bilo uvečeno pred več tedni tudi dražbeno postopanje glede njegovega posestva, se je Račič nasproti več ljudem izrazil, da se bo ustrelil. Preteklo soboto zvečer se je nekoliko vinjen sporekel z nekimi vaščani pri Grabnarjevi zidnici na Selah in se nato na lepem ustrelil s samokresom kalibra 6.65 mm. Ker je meril skozi usta v možgane in mu je krogla izstopila na temenu, je bil pri priči mrtve.

— Prometna nesreča. Preteklo nedeljo zjutraj je kolesar Jože Marušič iz Brezovega povozil 9 letno Jožefo, hčerko Alojza Tkajarja iz Podule pri Rakl. Otroka so prepeljali v krško bolnico, kjer so zdravilni ugotovili hude telesne poškodbe.

— Hilen. Poroki se je v nedeljo g. Viktor Zabkar, banovinski tehnik pri are. cestnem odzoru v Krškem, z gđ. Faniko Vaničnik, hčerko uglednega posestnika in gostinčarja v Krškem. Bilo srečno!

— Zadržati pod mlade matere. V ponedeljek se je ob lepem udeležbi vršil pogreb Justine Habincve, ki je, kakor je »Jutro« poročalo, ubila strela. Ugodnega dne jo je nesreča zatekla že dopoldne, ko ji je pravtako grozila smrt zaradi padca z vrha češnje, a se ji je vendarle posrečilo ujeti se za najspodnje vejo. S priznanjem moramo ugotoviti, da sta se pod udar strele z nesrečnico v bolnici polne štiri ure trudila primarij g. dr. Murgelj in sekundarij dr. Fenc, da bi jo obudila v življenje, a je bil ves trud zaman. Vzorno pomoč je našel tudi posrešenec Blaž Habinc, ki je lahko že naslednji dan zapustil bolnico in se je udeležil pogreba svoje, tako tragično preminule žene.

Iz Gornje grada

— Koroški borci, bivajoči v občinah Ljubno, Luče in Solčava imajo svoj seštaneb v nedeljo 19. junija t. l. ob 10. uri v Petkovi gostilni na Ljubnem. Porokali bo predsednik dr. E. Mejak. Koroški borci naj poskrbijo za polnoštevilno udeležbo, naj na sestanku oddajo svoje spomine in oni borci, ki so bili predlagani za odlikovanje, naj na sestanku sporočijo točne podatke. Istotako se bodo na sestanku zbirali podatki revnih, podpore in zaslužka potrebnih tovarišev.

— Zupnega zleita in obrambnega zbora v Celju se je udeležilo naše Sokolsko društvo v nedeljo z dvema avtobusoma s preko 100 pripadniki, ki so se vrnili v najlepši vtisi in z novo vzpodbudo za bodoče delo. Naše društvo ima od vseh župnih edinic najzavežnejši in z največjimi stroški zvezani dostop do Celja, zato je naša udeležba bila res jako lepa. Vsem bratom in sestram, ki so prispevali k potnim stroškom, bratska zahvala!

— Poštni lokal še vedno ni urejen v novih prostorih, čeravno stojimo tik pred sezono. Letoviščarji bodo tudi letos imeli priliko spotikati se nad neprimernim lokalom, ki je bil podoben hlevu, kakor državnemu uradu. Zadeva baje leži pri ministrstvu in ne pride nikamor, čeravno kriči po rešitvi. Poštno direkcijo prosimo, da zadevo urgira.

— Na našem poštnem avtobusu naj bi se vendar enkrat že uvedli enostavni bloki, vozovnice že natiskane in razporejene za posamezna postajališča, da ne bi bilo treba potnikom stalno čakati na postajališčih in tam dvigniti na poštaš sproti pisane vozovnice. Tudi je spremno osebje s pisanjem vozovnic v avtobusu preobloženo z delom. Zakaj tako komplicirano, ko gre vse enostavneje, kakor imajo to avtobusna podjetja naših mest! Ze vsa leta sem se ne le domačini, temveč zlasti tujci, izletniki in letoviščarji, pritožujejo zaradi sitnosti, ki jih imajo z dvigovanjem vozovnic, zaradi katerih morajo izstopati iz avtobusa in nato se zopet boriti pri vstopu za prostore v natrpanih naših poštnih avtobusih. Poskrbeti je treba tudi, da dobimo vendar enkrat že boljše in večje vozove, da bo dovolj prostora in da ne bomo imeli defektov med potjo. Gledati je treba pri vsem tem tudi na ugled erarja, ki zaradi vseh teh pomanjkljivosti trpi, brez ozira na to pa tudi trpi poštno osebje. Poštno direkcijo v Ljubljani prosimo tudi v tem oziru za hitro rešitev.

— Kopališče Tujsko — prometnega društva je že odprto, prišli so tudi že prvi letoviščarji. Pričakovati je letos še boljše obiska kakor lani, če bo le vreme ugodno.

— SLOVENSKE KONJICE. V nedeljo 19. t. m. ob pol 21. gostujejo v Slov. Konjicah v Društvenem domu člani drame Narodnega gledališča z veseloigro v 3 dejanjih »Rdeče rože«. Igrajo M. Danilova, S. Jan,

Ježica dobi sportni bazen
štirnovno kopališče je lepo preurejeno

O naši Savi se šumejo ob vsaki poplavi grde reči. Neugnana da je, stare struge da ne mara več in da grize bregove. Prišla je že prav pod Stožice in vzela na piko celo že Tomačevo. Nihče se ne briga za njeno ureditev.

Pri tem premenjavanju struge pa dela Sava tudi nekaj koristnega: po sredi pušča velike množice gramoza, ki se ob vročih dneh razbelijo in predstavljajo po izkuštvih zdravnikov najboljše, najcenejše in tudi najboljše zdravilišče zlasti za revmatike. Sicer se čisto čuje, da je Sava premrzla in da si v njej napolni prehlad in revmo. Morda je to res za tiste, ki ne znajo prav rabiti Save. Toda dejstvo je, da so bregovi Save s svojim zelenjem in s svojimi sipinami zelo zdravilni.

Zlasti za Ljubljano je velikega pomena znano štirnovno kopališče, to posebno še zato, ker Ljubljana zdaj sploh nima več dobrega naravnega kopališča. Svočas je bilo pri štirnovno naravnost prepolno kopalec. Nato je obisk popustil. Zdej pa se obisk spet veča, ker ljudje le vidijo, da ga ni tako romantičnega in zdravega kopališča daleč okrog, kakor je naše savsko kopališče.

Za nakup tega kopališča so še nedavno bili razni zanjimanci, med njimi tudi mestna občina ljubljanska. Do kupčije tedaj ni prišlo, pač pa je Ljubljana zgradila svoje kopališče v neprikladnem Mednu. Pretekli

M. Samuh in M. Slavčeva. Vstopnice prodajajo v trgovini Valenček. Občinstvo se opozarja na redko priliko, videti igro, ki jo bodo podali odlični člani Narodnega gledališča.

VRANSKO. Za vršilca dolžnosti umrlega javnega notarja Jura Detička je bil imenovan g. Fran Kobena, javni notar v Gornjem gradu, ki začne poslovati na Vranskem dne 17. t. m.

Lepo in praktično

maturitetno darilo

za pridno dijakinjo ali dijak

fotoparat s samosprožilcem
za ceno DIN 300.—
katerega kupite pri

Foto Touristu Lobju šmucu
v Ljubljani na Aleksandrovi cesti št. 8.
kateri se zaveže, da Vas nauči lepo fotografirati, ter istega vedno rad zamenja za drugega, ako z istim ne bi bili zadovoljni, ali če pride nov model iz tovarne!

— Po razstavi Klubha neodvisnih v Jakopičevem paviljonu bo danes ob 11. vodil predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov prof. Ivan Vavpotič. Ne zamudite prilike in si ogledite dela treh izmed najvidnejših predstavnikov mlade likovne generacije: Kregarja, Sedeja in Smerudja!

— Društvo »Tabor«. V nedeljo 19. t. m. celodnevni izlet v Kamniško Bistrico. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 5.28, povratek ob 21.30. Kolesarji ob 6 uri izpred nebotičnika. Hrana iz nahrbtnika. Člani in prijatelji društva, udeležite se vsi tega tradicionalnega izleta!

Lep spomenik — dar pokojnim
Ogled spomenikov
dolžnost interesov
Stalna razstava —
nizke cene
FRANJO KUNOVAR,
kamnosec
Tel. 49-09.
Sv. Križ — Ljubljana

— Društvo absolventov dr. trgovskih šol v Ljubljani ima svoj VII. redni občni zbor v četrtek 23. t. m. ob 20. v restavraciji »Zvezde« z običajnim dnevnim redom. Člani in absolventi, pridite polnoštevilno!

— Nesreča bječikista. Včeraj so v bolnišnico pripeljali 26-letnega posestnika kolesa Antona Menarida iz Brnika pri St. Juriju pod Ljubljano. V Grosupljem je tako nesrečno padel s kolesa, da je dobil hude poškodbe.

„OGENJ“

DRUŠTVO ZA UPEPELJEVANJE
MRILICEV V MARIBORU,

oskrbuje upepeljevanje proti mesečni članarini Din 15.— in 1-kratnemu starostnemu prispevku.

V slučaju smrti člana zadošča prijava, vse ostalo oskrbi društvo.

Zahtevajte pravila in prilozite znamke na:

„OGENJ“ — MARIBOR,
KOROŠCEVA UL. 8. TEL. 28-05

— Izleti s avtom. Od 25. do 29. junija bo avtoizlet v Dolomite, od 28. do 29. junija v Trst, od 26. do 29. junija isto v Trst. Prijave sprejema do 20. junija izletna pisarna M. Okorn Ljubljana, hotel Slon tel. 26-45. Vhod iz Prečermove ulice!

— Trgovina s čisto sviljo. Tyrševa cesta 50. sporoča, da so dospeli vzorci.

Slovenija Vas vabi

300 sob, 180 novih s tekočo vodo. Ves komfort. Muzika itd.

SLATINA
RADENCI
Srce, ledvice, živci, jetra, žolceci, ženske motnje, notranje žleze.
Maj 710, junij 750 din za 10 dni vse vrčunano: stanovanje, hrana (izvzemši kruh) zdravilne kopelji, 1 zdravniški pregled, takse, postrežba.
Obširni prospekti pri Putniku ali upravi.

Ptujsko pismo

Češkoslovaška akademija v proslavo rojstnega dne dr. Beneša je imela literarni značaj; obsegala je starejšo in modernejšo česko liriko, kateri so glasbene in pevke točke dale oživljajoč okvir. Ko je Glasbena Matica odpela »Kde domov muje«, »Nad Tatrou se blyska« in »Bože pravde«, je osmošolec Bagar Mirko, ki je vso prireditev organiziral z mladostno gorečnostjo in s primernim poudarkom nekaterih misli izpregovoril o Benešu in o današnjih hudih dneh bratskega namnada na severu, katerega konec samostojnosti pomeni tudi konec naše samostojnosti in konec demokracije in tiste svobode, v kateri edino se more razvijati tudi kultura. Nad vse razveseljivo dejstvo, kako se naša srednješolska mladina tega zaveda in kako se čedalje bolj vsmerja v slovanstvo, v prerajni pansionizmu, ki danes že z zgodovinsko nujnostjo trka na naša vrata. Mladina mu jih odpira na široko! To je dokazal poleg tega večera tudi obisk Bolgarov.

Pesmi iz starejših čeških lirike, Puchmajerjeva »Pesem na Jana Žižko iz Trocnova«, Jana Kollárja »Česka zemlja«, Jana Nerude »Najprej«, Eliške Krasnohorske »Hodski pesem«, značilne za tistih 40 let preteklega stoletja, ko se je v češki literaturi zbudil kozmopolitizem in kot odpor proti njemu prirosten nacionalizem. Te pesmi proslavljajo rodna tla; v njih je izražena nacionalna nota v najboljšem pomenu besede. Tisti poziv, tisti »Najprej«, postaja spet aktualen in nam je potreben, da prilije moč k večjemu odporu proti vsemu, kar nas v narodnostnem oziru duši in kar izkuša upogniti naše tilnike.

Za recitacijo teh je češki rojak prof. Sedlbauer ob spremljavi Grma izvajal na čelo dve svoji skladbi: Uspavanko in Capriccio, ki sta po muzikalnem značaju zvočno podčrtali smisel zgoraj navedenih pesmi.

Moderne češko liriko so predstavljale po dve od Jirija Wolkerja in Josefa Hore, od prvega »Umirajoči« in »O kurjačevih očeh«. Dve dovolj značilni pesmi tega češkega Kosoveja, ki je prav tako mlad s pesmijo na ustih in v srcu krvavel v njih, ko jih je ugaševal na sočutju s socialno šibkejšimi in trpečimi. Josef Hora, sodobni vrh češke lirike, je prišel do izraza s prekrasno pesmijo »Nočni gost« in s pesmijo iz ene izmed njegovih zadnjih zbirk »Dve minuti tišine«, iz katere zveni rahel socialni ton.

Tri češke narodne pesmi je zapel prof. Rus ob spremljavi prof. Sedlbauerja, nato pa je sledila recitacija pesmi Petra Bezruča »Rudar« pod vodstvom sedmošolske Dušana Drolca. Pesem sama je imela kovaški ritem, v zborni priredbi pa sta iz nje dramatičnost in udarnost postali še predornejši.

Prvo leto Ljudske univerze je bilo zaključeno z obiskom pisatelja Juš Kozaka, ki je za uvod prečital esej »Pred dejstvi«, v katerega je strnil vsa podoba stoletij slovenske zemlje in življenja na njej od tistega trenutka, ko je slovenski kmet zaloral prve brazde v novi domovini. Nato je pisatelj čital svojo novelo »Mask«, zgodbo psička, prepleteno z usodo delavcev ob Ljubljani; tu in tam z modrovanjem o življenju in s skrito žalostjo. Zaključil pa je s čitanjem nekaterih poglavij iz »Spiridona«, pravljice o požaru in skopuhu, ki po obliki in vsebini nudi svojevrsten literarni užitek.

Z nastopom pisatelja Juš Kozaka, iz čigar del veje topolina do sočloveka, je Ljudska univerza res lepo zaključila svoje prvotno delovanje. Vseh njenih 13 predavanj je bilo dobro obiskano, kar potrjuje potrebo takšne kulturne ustanove. Morda bi bil potreben tej ustanovi nekoliko širši odbor z zastopniki različnih slojev in družtev, kar bi sčasoma gotovo ustvarilo os za ves tisti Ptuj, ki se danes slabokrvno vrti v 48 društvih. Naj se v bodoče v tem smislu ustvari načrt in naj se pozovejo vsa prosvetna, kulturna in socialna društva k temu skupnemu delu. Tako bi na primer lahko za proslavitev 20 letnice obstoja naše države Ljudska univerza organizirala tako prireditev.

Pol stoletja že deluje CMD,
zarujmo še za pol stoletja!

RADIO

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivih branja dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAB VAL«, Ljubljana, Knafljeva ul. 5. četrtek 16. junija

Ljubljana 8: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 9: Verski govor (dr. V. Fajdiga). — 9.15: Stalna procesija. — 9.30: Napovedi, poročila. — 9.45: Slavnostna glasba (plošče). — 10: Koncert. Izvajata prof. Pavel Rančigaj (orgle) in g. Tone Petrovič (samosepevi). — 11: Otroška ura: Strček Matiček. — 11.30: Koncert Radijskega orkestra. — 13: Napovedi, poročila. — 13.20: Pisana trata (plošče). — 17: Kmet. ura: Kako ohranimo zdravje plemenski živini (dr. Leon Kocjan). — 17.30: Šramel »Škrjanček«. — 18.15: Zvočna igra. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Iz Schubertove skladbe (fantazija — plošče). — 20: Koncert s sodelovanjem Slovenskega vokalnega kvinteta in Radijskega orkestra. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Plošče.

Petek 17. junija
Ljubljana 12: Slovenska pesem (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Pestre glasbene slike (Radijski orkester). — 14: Napovedi. — 18: Iz romantičnih oper (Radijski orkester). — 18.40: Ženska ura: Žena in narodno delo (ga. Angela Vode). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: O mladinskem taboru v Ljubljani. — 20: Opretna glasba (Radijski orkester). — 21.10: Ljubljanski godalni kvartet. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Beograd 18.20: Glasbeni portreti. — 19: Plošče. — 20: Koncert velikega orkestra. — 21: Kakor Zagreb. — 22.15: Violina in klavir. — Zagreb 20: Pesmi. — 20.30: Komorni orkester. — 21.30: Zborovski petje. — 22.20: Lahka godba in ples. — Praga 19.35: Lahka godba. 20.30: Zvočna igra. — 22.20: Plošče. — Varšava 19.25: Salonski orkester. — 21: Zvočna igra. — 22: Lahka glasba s plošč. — Sofija 19: Lahka godba orkestra. — 19.30: Iz zvočnih filmov. — 21: Bolgarske pesmi. — 21.45: Lahka in plesna muzika. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 15.30: Paganinijeve skladbe. — 16: Orkester. — 18: Mladinski koncert. — 19: Lahka glasba. — 20: Koncert vojaške godbe. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — Berlin 19: Lahka glasba. — 20: Večer humorja. 21: Arije in baletna muzika. — 22.30: Prenos iz Stuttgarta. — München 19.30: Plošče. — 20: Spevoigra. — 22.30: Kakor Stuttgart. — 24: Lahka glasba. — Stuttgart 19.10: Godba in solisti. — 20.30: Iz Gounodovih oper. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — 24: Nočni koncert.

Sobota 18. junija
Ljubljana 12: Pisan spored s plošč. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Plošče. — 14: Napovedi. — 18: Za delopustno igro Radijski orkester. — 18.40: Dolenska mesta v dobi čitalnice (prof. Janko Jare). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Kako je brusil železnikarjev »Brus«. Slovenski humor iz začetka devetdesetih let. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za vesel konec tedna igra Radijski orkester. — Beograd 17.45: Plošče. — 18.20: Violinske skladbe. — 18.50: Plošče. — 20: Narodne pesmi. — 21: Orkester. — 22.45: Lahka glasba. — Zagreb 17.15: Koncert orkestra. — 20: Klavirske skladbe. — 20.30: Pesmi. — 21: Violinski in zborovski koncert. — 22.20: Orkester. — Praga 19.25: Orkester in solisti. — 21.15: Šest kavalerskih koračnic in slično. — 22.15: Lahka glasba s plošč. — Sofija 17: Komorna, lahka in plesna glasba. — 19.30: Violina. — 20: Flauta. — 20.45: Koncert orkestra in solistov. — 21.40: Lahka in plesna muzika. — Varšava 19.30: Poljska glasba. — 21.10: Zvočna godba. — 22.10: Pester spored. — Dunaj 12: Dunajski simfoniki. — 14.10: Dunajska opereta. — 16: Venček melodij. — 18: Pevska ura. — 19.10: Zabaven spored. — 20: Alpski odmevi. — 22.30: Vesela muzika. — 24: Nočni koncert. — Berlin 19.10: Plošče. — 20: Vojaske koračnice. — 21: Valčkova ura. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — München 19.10: Vedra muzika za delopust. — 20: Večer ugank. — 21: Podoknice. — 22.25: Sobotni ples. — 24: Nočni koncert in ples. — Stuttgart 19.15: Lahka glasba. — 20: Koncert malega orkestra in solistov. — 22.30: Kakor Berlin. — 24: Ulica za zabavo in razvedrilo.

To so ekvilibristike!

V londonskih telovadnicah izvajajo gimnastike počepa s skodelico na glavi

Šola za ameriške diplomate

Zrelost kandidatov presoja po odgovorih na vprašalne pole

»Kakšno službo je imel Napoleon v Zedinjenih državah? — Kdo je bil Bismarck? — Ali veste, kdo je Gladstone? — Kaj je Locarno?«

Tako se glasijo štiri vprašanja iz kopice vprašanj na poli, katero morajo z odgovori izpolniti kandidati za bodoče diplomate v Washingtonu. Ameriška vlada je razpisala 40 mest za diplomatske naraščajnike. Poudarilo se ji je 700 mladih mož, izmed katerih bo izbrala 40 najposobnejših. Ti bodo v bodočnosti zastopali Zedinjene države v vsaki državi po svetu.

Prezident Calvin Coolidge je 1. 1924. osnoval »diplomatsko šolo« v prestolnici ameriške vlade in odtlej izbire ta zavod vsake leto štirideset kandidatov za diplomatski poklic. Diplomacija je postala 1. 1924. v Ameriki predmet posebnega študija, kakor n. pr. medicina ali pravo. Od drugih disciplin se razlikuje v prvi vrsti po tem, da se zahteva za tovrstne kandidate največja selekcija. Ameriškim državljanom je vseeno, če se javi pri vsakoletnem razpisu za 40 razpoložljivih mest 500 ali pa 1000 kandidatov. Čim več se jih javi, tem bolje! Ampak samo 40 mladih mož sprejmejo v šolo, iz katere se rekrutirajo bodoči poslaniki. Vprašanja, ki jih pri sprejemu v šolo predložijo kandidatu, se vidijo Evropcu morda vsakdanja in nezanemljiva. Z evropskega vidika so mogoče res takšna. Toda ameriški povprečni študent ne misli v evropskimi možgani, ker je o evropskih problemih mnogo manj poučen kakor kakšen Evropec.

Spricho tega se ni čuditi, če prihajajo na vprašanja, ki smo jih natisnili zgoraj, neverjetno čudni odgovori. Pri zadnjem izpraševanju je neki študent odgovoril, da je Bismarck ameriško mesto nekje v središču Unije. Neki drugi kandidat je zapisal, da je Locarno »španski minister«. Tretji možakar je označil Gladstonea za burskega generala. In tako dalje. Takšni odgovori se seveda zavrnejo in takšni kandidati morajo že vnaprej dati slovo diplomatski karieri. Štirideset srečnih, ki so dali na vprašanja najboljše odgovore, pa pride v triletno šolo za diplomate in v Pennsylvania Avenue v Washingtonu se jim začne

odgrinjati nov svet. Šola za diplomate je podrejena naravnost ameriški ministru za zunanje zadeve.

Mladi Američan se nauči tam priročno vsega, kar potrebuje v svojem bodočem poklicu. Seznan je najprej z zakoni o priseljevanju v Ameriko, poznati mora dobro določbe o karanteni in tudi ceremonijel o diplomatskih sprejemih mora imeti v jeziku. Da mora biti več »čistot« in dešifriranja kakor tudi pisanja diplomatskih dokumentov, se razume samo ob sebi. Poleg tega mora dobro poznati zgodovino in mednarodno pravo.

Ko dovrši takšen kandidat diplomatski tečaj, nastopi prakso. Zavod v Washingtonu pošilja absolutne diplomatske tečaje širom sveta, da se seznanijo z narodi in državami, kjer bodo nekoč morda opravljali važno misijo. Nekateri gredo v Kanado, drugi v Mehiko, tretji na Kitajsko in Japonsko. Nemalo jih odpotuje v Francijo, a tudi v druge manjše evropske države. Poslanik Pinkerton, ki tačas vodi šolo za diplomate, priporoča svojim absolventom, naj pridno obiskujejo gledališča, razstave in druge javne prireditve, kajti tam se človek nauči več nego iz knjig. Ameriški diplomati morajo poznati ne samo socialno zakonodajo držav, kjer žive, ampak celo jedilne liste, zakaj Pinkerton meni, da se marsikateri narod spozna tudi po želodčnih dobrotah.

Pripomniti velja, da sprejemajo Američani v šolo za diplomate tudi ženske. Vendar pa je zdaj samo šest žensk v diplomatski službi Zedinjenih držav. Pri zadnjem razpisu se je javilo v diplomatsko šolo 36 kandidatkinj.

Bitka z maslom in jajci

Kaj napravi prehuda tržna konkurenca...

V severofrancoskem mestecu Avesnesu pri Lilleu se je pred nekaj dnevi odigrala bitka, ki priča, da pridelujejo v Franciji preveč cenenegega masla, kar seveda ne gre v račun tistim, ki bi radi prodajali maslo po visokih cenah.

Na trgu v Avesnesu je bilo sveže maslo zadnje čase tako poceni, da so ga hoteli tja kupovat ne samo domačini, ampak tudi meščani iz Lillea, Valenciennesa in Maubegea. Prav to pa je grenilo veselje prodajalcem masla na trgu v teh mestih. Čutili so se ogrožene v kupčiji in so sklenili onemogočiti konkurenco na trgu v Avesnesu. Ko so te dni na tržni dan zjutraj pripeljali kmetje v Avesnes svoje mlečne izdelke, so našli trg zabarikadiran. Konkurenca iz Lillea, Valenciennesa in Maubegea je poslala tja vse razpoložljive avtomobile in voze, da bi onemogočili dovoz svežega masla na trg.

Ko so kmetje in prodajalci v Avesnesu videli, kaj se pripravlja, so tudi sami zavijali rokave. Kmalu so začeli leteti iz njih srede v nasprotni tabor zavitki masla, jajec in kosi sira. Marljivo gospodinje, ki se niso nadejale takšne rabuke, niso bile nič kaj dobre volje, ko so videle, da so v nevarnosti njih klobuki in obleke. Kajti po zraku so neprestano leteli predmeti, ki so uničevali njih modne priliske. Spopadi med nasprotnima taboroma so trajali tri

Nočno nebo je — rdeče

Na pariški zvezdnari so zadnja leta posvečali prvenstveno pozornost raziskovanju vprašanja, kakšne barve je nočno nebo. Občasno namreč menimo, da je nočno nebo črno, posebno kadar je temno. Temu pa ni tako. Fotoelektrična stanica francoskih astronomov pod vodstvom Grandmontagnea je dokazala, da je nočno nebo temnordeče.

Najboljša ameriška partija

V New Yorku se je oženil 25-letni Alfred G. Vanderbilt, ki je svojčas podedoval dvajset milijonov dolarjev po svojem očetu, kateri se je potopil z »Luzitanijo«. Glasom oporoke se izplača Vanderbiltu očetova zapuščina v štirih obrokih.

Prvo četrtino je prejel Vanderbilt, ko mu je bilo 20 let, drugo ob nedavni pet in dvajset letnici. Tretjo četrtino prejme na dan tridesetega leta, četrto in zadnjo pa na 35. letni rojstni dan. Alfred G. Vanderbilt velja za »najboljšo partijo« v Ameriki. Oženil se je z Manolo Hudsonovo, hčerjo nekoga advokata v San Francisku.

Velik Jugosloven

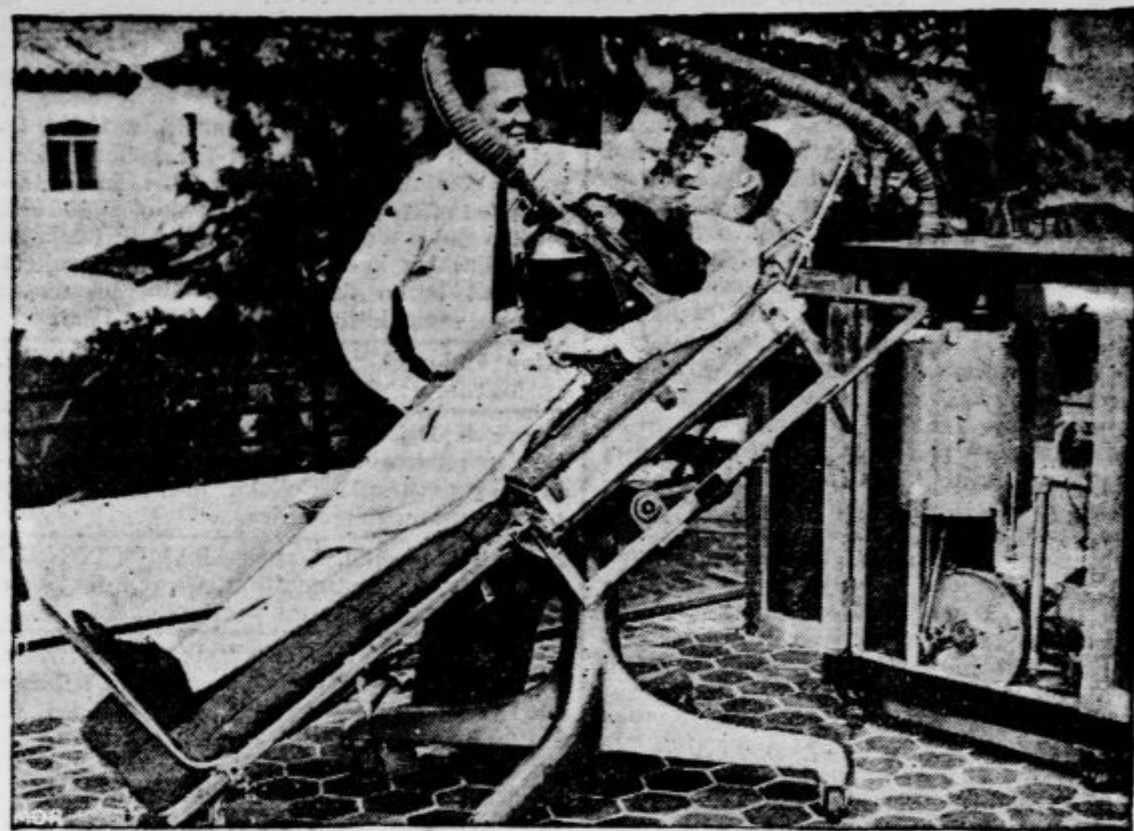
Pred petnajstimi leti je omahnil v smrt bolgarski ministrijski predsednik Aleksander Stamboliski, mož, ki se je z iskrenim prepričanjem zavzemal za bolgarsko-jugoslovensko bratstvo. Slava spomnu velikega državnika in mučenika prave ideje!

Posledice narasle Rumene reke

Poplava, ki so jo povzročili Kitajci s tem, da so predrl jezero Rumene reke med Čengčavom in Kajfengom, zavzema vzdolž lunghajske železnice čedalje katastrofalnejši obseg. Če bodo vode naraščale v dosedanjem obsegu, je treba računati z dejstvom, da bo tekla Rumena reka v juliju in avgustu po docela novi strugi. Poplava je zaprla japonski invaziji pot v Vzhodni Honan.

Mladenič z železnimi pljuči

Fred Snyte polagoma ozdravlja

Fred Snyte z »železnimi pljuči«

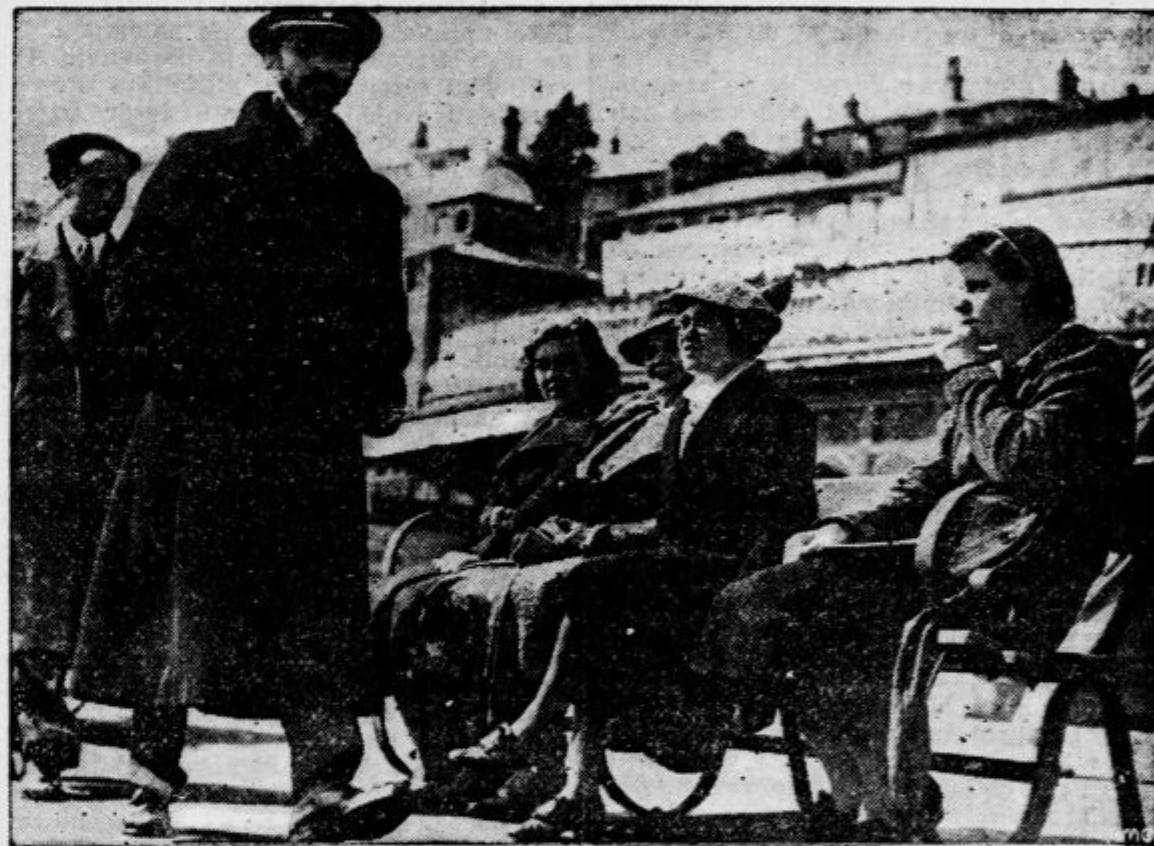
Usoda mladega sinu ameriškega bogatstva Freda B. Snyteja je znana tudi izven mej Amerike in zbujala sočutje vsega sveta. Mladenič je bil pred dobrima dvema letoma z očetom na potovanju po svetu. V Pekingu ga je položila na posteljo otroška paraliza, ki mu je tako pohabila dihalne organe, da bi bil skoro umrl. Zgodil naključju, da je očetu neki zdravnik še o pravem času nasvetoval napravo »železnih pljuči« gre hvala, da so Snyteja ohranili pri življenju.

Odtlej života mladenci leže v železni napravi, ki z izredno kompliciranim mehanizmom omogoča fantu dihanje. V stranskem oklepju »železnih pljuči«, kakor pravijo mehanizmu v Ameriki, živi mladi Snyte že nad dve leti. Njegovo življenje

je tako žalostno vegetiranje, da bi bil že davno obupal, če ne bi mu oče s svojo skrbjo izkazoval velike pozornosti. S tem prizadevanjem je stari Snyte svojemu sinu ne le olajšal, ampak tudi ohranil življenje. Trpin Snyte ni obupal kljub temu, da ni vedel noben zdravnik povedati, če se bo mogel še kdaj dvigniti z ležišča.

Te dni pa se je to zgodilo. Sistematični trenaji zdravnikov se je posrečilo fantu usposobiti, da mu lahko od časa do časa odstranijo »železna pljuča« za dve uri, ker so se paralizirani živci že toliko okrepli, da se vadi v dihanju brez železne naprave. Strokovnjaki, ki so Snyteju omogočili tak način zdravljenja, bodo od njegovega očeta za uspešni trud bogato poplačani.

Nekoč je vladal Abesinijo...

Halle Selassi promeni na otoku Wightu

Družinski avtomobil v Italiji?

Italijanski listi poročajo, da se italijanska vlada resno bavi z mislijo uvedbe takozvanih »družinskih avtomobilov«. Aerodinamični Fiat s 1100 kub cm bi veljal 25 tisoč lir, imel bi šest sedežev ter bi porabil 9 l bencina za sto km vožnje.

Jejte solato, špinačo in zelje

Zunanji listi solate vsebujejo 35 krat več vitaminov kakor solatni srček

Kdor lahko nareže solato v tem času na lastni gredi, je med naj srečnejšimi ljudmi na svetu. Kajti solata pride na ta način na mizo sveža in zdrava ter prinese za doto obilico vitaminov.

Salata v glavah vsebuje namreč poleg dragocene vitamina A tudi mnogo kalcija in železa. Običajno jemo solato z beljeno z oljem in kisom, toda pripravimo jo lahko tudi drugače: z estragonom drobnjakom, citrino, mešamo jo lahko s šaloto — kakor velevali okus posameznika! Izvrstna je tudi solata s smetano — za tistega, ki ima dovolj smetane, seveda. Američani so veliki prijatelji solate ter so sestavili poseben koledar za solato. V odkrivanju variacij so pravi umetniki. Salatni sladkusi jedo z največjo slast.

Jo solatno srce. Mogoče ne vedo, da s tem še daleko niso použili najboljše, kar ima solata vsebi. Najboljši so pri solatni glavi zunanji listi, ki so sicer nekoliko trši od notranjih, zato pa so vsrkali več sonca. Zavoljo tega vsebujejo 35krat več vitamina A kakor solatni srček. Stari Grki in Rimljani so bili prepričani, da prinaša solata dobro spanje.

Poleg solate v ožjem pomenu besede pripravimo na solatni način lahko tudi špinačo. Komur je neuzitna v surovem stanju, naj jo skuha in zabeli kakor solato. Prepričal se bo, da je izvrstna. »Kdor hoče piti železo, mu ni treba hoditi v letovišča,« pravi zdravnik dr. Etter. Solata, špinača in razne vrste zelja izvrstno nadomestujejo najboljše mineralne vode.

Ljubosumnost med starci

75-letni starec ubil 62-letno žensko zaradi nezvestobe

V nekem predmestju Berlina se je odigrala te dni krvava tragedija ljubosumnosti. Osebe tragedije so bile 78 letni ter 75-letni starec in 62-letna starica.

75 letni starec je imel z 62 letno starico ljubavno razmerje, ki ga je hotela ženska že davno razdreti. Krepi starec pa se je temu upiral. Sumil je svojega tri leta starejšega svaka, ki je stanoval pod eno streho z 62 letno žensko, da mu je na poti. Zaradi tega so se trije večkrat spili. Naposled je 75 letnik sklenil, da bo svojega tekmeča umoril.

V soboto je starec napisal poslovilno pismo, v katerem je najavil krvavi obračun z nezvesto ljubico, s tekmečem in lastnim življenjem. Potem je vzel sekiro in težko kladivo ter se spustil opolnoči v hišo nezveste ženske. Udaril jo je s sekiro po glavi. Starica je imela še dovolj moči, da je zbežala iz sobe na vrt, kjer je kila

cala na pomoč, nato pa se je zgrudila onesveščena na zemljo. Sosedje je vpitje prikalalo na vrt. Šli so po policijo. Ko so iskali storilca, so našli starca obešenega na vrtnem plotu. Tekmeč ljubosumnega starca je ostal živ in nedotaknjen, dočim so staro odpeljali v bolnišnico. Ni verjetno, da bi okrevala.

Gangster se je preobličil

Pariški listi poročajo, da se je razvpiti ameriški gangster Sikowsky, znan pod imenom »Kid Tiger«, popolnoma izpremenil. Z operacijami si je dal obraz popolnoma predrugačiti. Preskrbel si je potni list republikanske vlade v Španiji in potuje pod imenom Newborn. Izrazil je željo, da bi rad odpotoval daleč po svetu, kjer kani s svojo prijateljico začeti novo življenje.

SVILENOMEHKO

bo Vaše perilo, če ga boste prali s

„PERIONOM“

Odličen domač izdelek!

A NEKDOTA

Knez Kabilov Abd el Kadr se je leta 1860 nekaj dni v Parizu. Pisatelj Emile de Girardin je priredil eksotičnemu veljaku na čast pojedino, na katero je povabil poleg Abd el Kadra svoje prijatelje. Med govorom, ki ga je tolmačil navzočemu kobilovemu knezu je dejal Girardin:

»Zelo me bo veselilo, če hoče knez v spomin na obisk pri meni sprejeti v dar moj »Dve sestre...«

Tolmač je dobesečno prevedel besede francoskega pisatelja, pozabil pa je pristaviti, da sta »Dve sestre« knjiga Emila de Girardina.

Abd el Kadr je po teh besedah dostojanstveno vstal s sedeža in rekel:

»Moj harem je sicer poln do vrha, toda kljub temu znam ceniti to ponudbo. Izjavljam, da bom našel v haremu dostojno mesto še za ti dve dami...«

VSAK DAN ENA

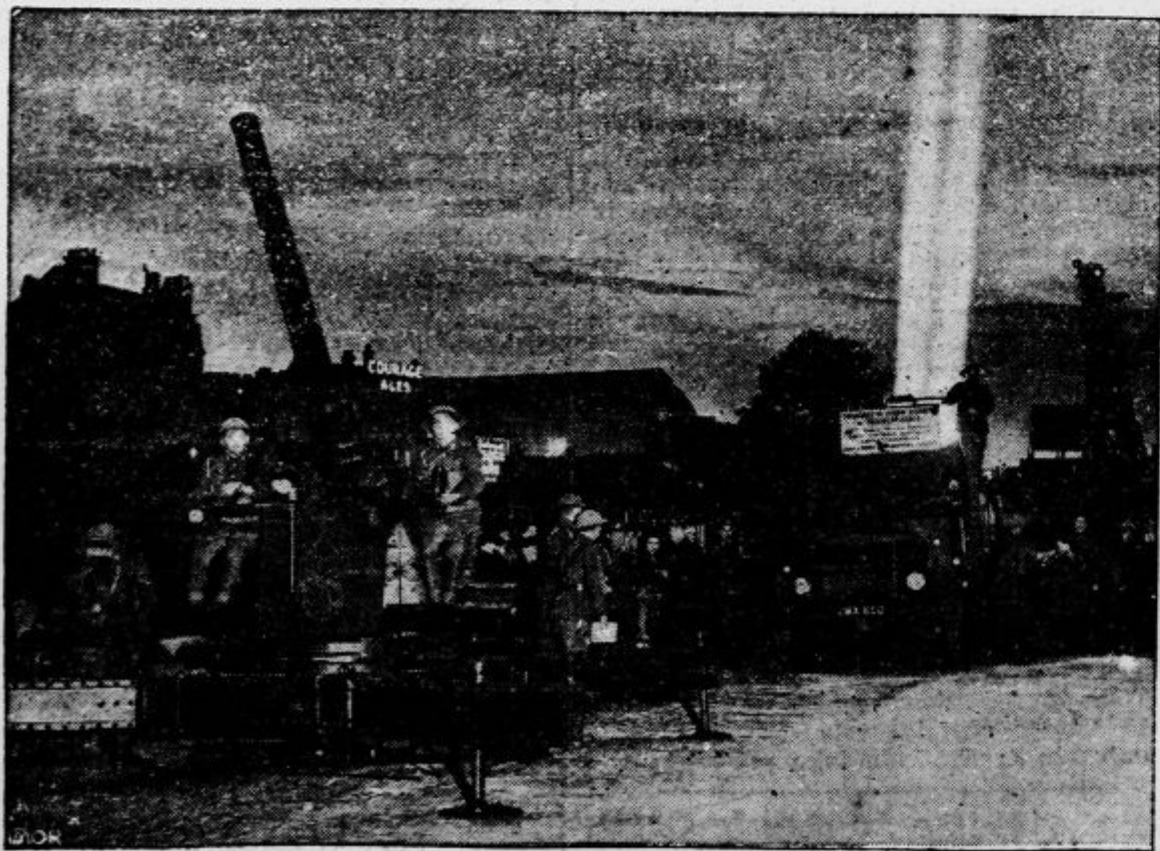
»Alfred, ali smem vprašati, kako ti je bila večer nocojšnja večerja?«
»Če bi bila juha tako topla kakor vino, vino tako staro kakor gos in gos tako mastna kakor kuharica — bi bila ta večerja v resnici izvrstna!«

Radenska

originalna, naravna in zdravilna
je samo ena,

Dna z rdečimi srci. Zdravje in užitek!

Priprave za obrambo pri napadih iz zraka

Anglijska letalska obrambna postaja v Kensingtonu

Kulturni pregled

»Enciclopedia italiana« v Ljubljani

Ena najpomembnejših knjižnih bogatitev Ljubljane in njenih knjižnic je nedvomno »Enciclopedia italiana di scienze, lettere, ed arti«, ki jo je italijanska vlada z nobelno gesto poklonila Aleksandrov univerzi. Zabeležili smo že pred tedni, da sta ta magnificenta knjižni dar izročila univerzi gg. generalni konzul Guercini-Maraldi in direktor beograjskega Instituta za italijansko kulturo prof. Luigi Salvini. »Enciclopedia italiana« se je uvrstila med druge priročnike te vrste, ki jih je že doslej imela naša univerza, na pr. k sloveči britanski enciklopediji. Z njim vred bo tvorila poseben oddelek priročne študijske literature v bodočem poslopiju naše Vseučilišne knjižnice. Ta monumentalna enciklopedija, ki je bila šele nedavno dovršena, prekaša po obsegu in opremljenosti vsa nam znana enciklopedijska dela, tudi britanska in sovjetsko-rusko enciklopedijo, medtem ko se je izhajajoča Francoska enciklopedija po tipu in sistemu razločuje od nje in ostalih. »Enciclopedia italiana« je enciklopedija, edicija je izhajala pod pokroviteljstvom italijanskega kralja in cesarja pri »Istituto Giovanni Treccani«. Izhajati je pričela l. 1931. Sedaj je ogromno delo dovršeno. 35 folio-zvezkov, vsak na približno 1000 straneh, kaže rezultat organiziranega dela, pri katerem so sodelovali najpomembnejši znanstveniki in umetniki Italije in tudi nekateri inozemski specialisti.

Enciklopedija je postala kulturno-prestižna zadeva današnje Italije, in listanje po njenih zlatih zvezkih nas prepričuje, da so bile vse naloge bleščeče rešene. Italija se lahko ponaša z eno najlepših, če ne najlepšo enciklopedijo na svetu. Spretna sestava gradiva, avtoritativna obdelava posameznih gesel ob sodelovanju najboljših poklicanih peres, vzorna grafična oprema, predvsem pa zelo številne in krasne ilustracije, tabele, zemljevidi itd. — vse to uvršča novo Italijansko enciklopedijo med reprezentativne knjižne izdaje današnjega časa in ji daje svetovni pomen. Kako podrobno so obdelani posamezni vodilni pesniki in pisatelji, priča na pr. tri štiriideset stolpcev o Danteju z bibliografijo o njem in njegovem delu in z najvažnejšimi ilustrativnimi gradivom. Je to morda najprejrednejša študija o velikem Florentincu: Tu je strnjeno vse, kar so izsledili dantologi o Danteju in njegovem delu. Katerikoli zvezek odpre, povsod najde take študije o sekularnih pojavih in imenih, zlasti še iz območja italijanske kulture in njenih stvarjalnih genijev.

V novi enciklopediji so dostojno zastopani tudi slovanski narodi. Današnja Italija ima že lepo število domačih poznavalcev posameznih slovanskih kultur. Pregleden članek o zemljepisnem položaju in zgodovini ekem razvoju Slovanov je pod geslom »Slavici« zavel šestnajst stolpcev. Poleg tega so posamezni slovanski narodi obdelani posebej in prikazani s svoje zemljepisne, zgodovinske, jezikovne in literarne strani, prav tako so s posebnimi gesli zastopani njihovi največji umetniki, pesniki in znanstveniki.

Predavanje dr. A. Isačenko

Lektor ruskega jezika na dunajski univerzi, kjer zavzema stolico za ruski jezik in literaturo sloveči znanstvenik knez Trubeckoj, g. dr. Aleksander Isačenko je v torek zvečer prvič predaval pred občinstvom ljubljanske ruske kolonije. Predavanje je priredila Ruska matica, katere predsednik univ. prof. dr. Spektorski je predstavil mladega, prikupnega predavatelja in mu izročil besedo.

Dr. A. Isačenko je nato v enournem predavanju seznanil poslušalce s problematiko humorja v ruski literaturi. Za izhodišče mu je bila problematika knjižnega humorja sploh. Pokazal je, da se že od prvem začetku knjižnosti, nekako 3000 let pred Kristom, pojavlja anekdota kot oblika pripovedovanja, in z njo vstopa v slovestno oblikovanje element humorja, ki posej spremlja književnost na njene najvišje vrhove k Shakespeareu, Cervantesu, Molieru, Gogolju in drugim. Humoristični roman je v luči formalne razčlenbe samo množica v celoto povezanih anekdot. V nadaljevanju svoje analize humorja je predavatelj orisal psihološke in sociološke pogoje smeha in smešnega, poudarjal kot osnovni pogoj nacionalnost in časovnost slehernega humorja. Nobena zvrst knjižnosti ni toliko ena vezana na narodnega duha in na odtenke jezikovne izrazljivosti kakor humoristična anekdota, povest ali roman. Predavatelj je to pokazal na nekaterih preproščanih primerih: dovtip, ki v angleščini užje, je pri nas skoraj brez trdnice humorja. Pojem komičnega je takisto podvržen spremembam okusa in življenjskih idealov; celo pesmi, ki so bile nekoč s svojim besediščem in frazeologijo na višku resnosti, lahko postanejo smešne kakor ljudje, ki bi se oblekli v starinska oblačila in šli na ulico.

Naše gledališče

DRAMA
Četrtek, 16.: Zaprt. (Gostovanje v Mur-ski Soboti).
Petek, 17.: Zaprt.
Sobota, 18.: Izpit za življenje. Red Sreda.

OPERA
Četrtek, 16.: Pri treh mladenkah. Izven. Nastop gosp. Antona Danila ob njegovi 80-letnici.
Petek, 17.: Zaprt.
Sobota, 18.: Gioconda. Red A.
Nedelja, 19.: Sveti Anton vseh zaljubljenih patron. Izven. Globoko žiljane cene od 24 din navzdol.

Gosp. Aton Danilo bo nastopil v priljubljeni opereti »Tri mladenke«. Naš najstarejši igralec slavi te dni 80-letnico svojega rojstva, zato bodo vsi prijatelji in znanci gotovo z veseljem prisostvovali njegovemu nastopu v partiji grofa Scharndorffa. Glavno partijo bo pela ga. Marica Lubejva, ostala zasedba je običajna. Prodaja vstopnic pri dnevnih blazinah v operi.

Gostovanje članov Mariborskega narodnega gledališča v komediji »Dva ducata rdečih rož«.

Četrtek, 16.: ob 20. v Radovgradu.

Sobota, 18.: ob 20.30 v Dravogradu pri Zidanem mostu.

Nedelja, 19.: ob 15. v Ropenburgu.

Tako smo Slovenci prikazani pod geslom »Slovenia«. Najprej je zemljepisni in zgodovinski oris našega ozemlja. Pisec priznava naš poseben kulturni značaj v Jugoslaviji in naševa naše manjšine: nad 300.000 v Italiji, 91.000 v Avstriji, 6.500 na Ogrskem. Med literaturo se omenja dela J. Rusa, A. Melika in drugih. V posebnem poglavju je obdelan slovenski jezik. S splošnim pregledom slovenske literature in s slikami je geslo »Slovenia« zavzelo sedem stolpcev.

Pregled slovenske literature je periodiziran takole: Srednji vek (800–1530), reformacija in protireformacija, prosvetljenska doba in romantika (1760–1848), doba narodnega preporoda in romantičnega realizma (1848–1896), od naturalistične epizode k novoromantičnemu simbolizmu, ter zadnja perioda: iskanje novih idealov in nemir povojne dobe. V tem okviru so omenjeni vsi pomembnejši pojavi, samo zadnjemu razdobju je bil odmerjen preskromen prostor. Posamezni vodilni pisatelji se obravnavajo posebej. Tako so Prešeren, Cankar in Zupančič dobili okrog 50 vst. pregledno so predstavljeni tudi Aškerc, Jurčič, Stritar in drugi. Povsod je nakazana tudi najvažnejša bibliografija.

Direktorja oddelka za slovanske literature sta bila profesorja Ettore Lo Gatto in Giovanni Maver. Sodelovali so vsi priznani italijanski slavisti. Mnoga gesla iz slovenske literature je vnesto in objektivno obdelal prof. Umberto Urbani, med sodelavci je bil tudi pokojni Alojzij Res. Vseeno je treba priznati, da smo v veliki italijanski enciklopediji Slovani dobro zastopani; najboljši dokaz za to je hvaljevredna pozornost, ki jo je posvetila Slovincem. Če se spomnimo starejših svetovnih in posebej še nemških enciklopedij opazimo, da tako pravilnega in pravičnega upoštevanja niso vemo šteli med dolžnosti resnega enciklopedičnega dela. — Prav tako dobro so zastopani Srbi in Hrvati. Nekateri slovanski strokovnjaki so sodelovali tudi pri drugih panogah, tako n. pr. zagrebški profesor dr. Petar Skok s svojo študijo o toponomastiki!

S tem, da je študija Ljubljana dobila po zavzemanju g. gen. konzula Guerrini-Maraldija in prof. Salvinija to veliko delo, ki je nani Italija lahko ponosna, bo našemu znanstvenemu naraščanju omogočeno, da iz tega velikega vira črpa informacije o svetu in človeštvu. Tudi ostalo izobraženstvo bo pozneje, kakor upamo, lahko segalo po debelih foliantih Italijanske enciklopedije, zlasti kadar bo iskalo zgoščenih in zanesljivih podatkov o italijanski kulturi, umetnosti, gospodarstvu. Taki enciklopedijski pripomočki pomagajo razbistriti najnujnejše enostranske usmerjenosti. Nekeč je naš človek spoznaval svet samo skozi nemško knjigo; danes jih je vedno več, ki so jim francoski in italijanski viri bliže od nemških. Za naš kulturni napredek je to dejstvo nemalega pomena. Po pravici smemo biti hvaležni onim, ki nam omogočajo dostop h kulturnim virom takega pomena. — o.

Po zanimivi in dokumentirani razčlenbi psihologije in sociologije humorja sploh in posebej se humorja v ruskih narodnih sporočilih je predavatelj orisal značilnost humorja v novejši ruski literaturi od Gogolja dalje. Za ta humor je značilno, da se v njem izživlja predvsem tako zvani mali človek in da se posebno pogosto pojavlja tip sleparja, pa naj bo Čičikov in Hlestiakov pri Gogolju ali junak najznačilnejšega sovjetsko-ruskega humorističnega romana, Ilja-Petrova »Dvanajst stolpcev«. Predavatelj je nakazal zanimive paralele med Gogoljem in avtorjema tega romana, primerjal humor Čehova z Zoščenkovič, prikazal sovjetski humor na primeru iz Katajeva ter označil mednarodno dostopni humor pokojnega Arkadija Averčena. Zanimiva je ugotovitev, da izmed vseh slovenskih zvrsti kaže sovjetsko-ruska humoristična književnost se največ zvestobe svoji tradiciji in ruskemu nacionalnemu duhu.

Predavanje g. dr. Isačenko je po svojih zanimivih pogledih in metodah, ki kažejo vpliv formalistične šole, in po simpatični obliki prednašanja napravilo kar najboljši vtisk in vzbudilo željo, da bi predavatelja kmalu zopet slišali v Ljubljani. Naj pri tem zabeležimo, da je g. dr. Isačenko tudi izbiran poznavalec slovensčine, ki jo govori perfektno in še več: naše dialekte pozna v toliki meri, da bi lahko postal znanstven sodelavec vodilnega slovenskega dialektologa g. prof. Ramovša. — o.

Produkcija operne šole drž. konservatorija

Od šolskega leta 1929/30 dalje se vrše v okviru sklepnih produkcij državnega konservatorija po navadi tudi operne produkcije v večjem ali manjšem obsegu. Namen teh produkcij je, pokazati uspehe in sadove posameznega oddelka drž. konservatorija, operne šole, ki nudi za gledališki oder nadarjenim in sposobnim pevcem in pevkom primerno izobrazbo.

Letošnji nastop operne šole je bil omejen na eno samo produkcijo, ki pa je bila tem izdatnejša. Vršila se je ponedeljek, dne 13. junija zvečer v opnem gledališču in vzbudila toliko zanimanja, da je občinstvo, ki je skoro do zadnjega prostora napolnilo hram, vztrajalo do poznega konca ter neštokrat zaženo ploskalo tudi med posameznimi vzhodnimi nastopi. Bilo je živahnega vrvenja in sijajnega razpoloženja, kakor v zadnjem času le redkokdaj. Mnogo je pripomogel srednje izbrani spored, ki je bil toliko pestrejši, v kolikor so plesi med posameznimi opernimi odlomki povzročili potek. Za vsestransko uspešno nastop so zaslužni v prvi vrsti kot režiser: opni pevec g. Robert Primožič, kot korepetitorja in glasb. vodji gg. prof. K. Jeraj in dr. Švara, za plese pa baletni mojster jag. Golovin.

Z glasbeno vidika so nastopajoči skorodabrežbno obvladali svoje vloge, igralsko pa jim je g. Primožič z lastnim zgledom in dolgoletno bogato izkušnost vili toliko samozavesti da so se hrabro lotili svojih vlog, jih pravilno pojmovali ter izpeljali do izdatne prepričljivosti tam, kjer so izginjale meje med neposredno podatnim in posredno naučenim; nekateri so znali celo petje in igrati zliiti v ugodno celoto. Od teh je napravila zelo simpatičen vtis koloratura, gđ. S. Kramar, ki je bila odlična in

izgledna v kretnjah, pa perfektna v petju in intonaciji. Gđ. Pavlovič je pokazala kot Loti v Wertherju in kot Mignon, da se njen izredno lepo barvani glas dobro prilaga mehkeemu, sanjaveemu in hrepotečemu izrazu obeh vlog. Gđ. Polajnar zopet se je s svojim temperamentom in glasom lepo znašla v vlogi Nede (Glumač) in Marinke (Prodana nevesta). Omenbe vredna je Manon gđ. Kolarjeva. Za vse tenorske partije se je z zanosom zavzel g. Gostiša, ki je znan že z opernega gostovanja. Medtem ko je basist g. Lupša bil igralski zanimiv kot Keal, posebno uspešen pa kot Lotario v poslednjem dejanju »Mignon« tudi s pevskoga stališča. Baritonisti gg. Hvastja, Rakovec in Pollak so bili za petje in učinkovito igranje deležni zaslužnega priznanja.

Mnogi naštetih so od svojega cilja že zelo oddaljeni. Toda vendar se po nekaj letih vzbujajo zopet upravičene nade, da se bo razvil iz izdatnejše zaloge nadebnega naraščanja, ki je obenem najboljši porok za stalen podvig domačega odrskega nivoja, v doglednem času kar zrel plod. V sedanjem času, žal hramo napotki zaradi odsotnosti nekdanjih velikih nad, danes že zrelih umetnikov — Mezetove, Fratrikove, Golobove, Drmota, Rusa itd.

Na glasbo Ravelova, Škerjančeve in Straussa so peslali v družbi že rutinarine in dobro izvežbane gđ. Zelenkove se prav mično gojenke Janja Baukart in M. Ilc ter Drago Pozgarič.

Vpriljudnem šolskem letu naj se okus gojencev in njih pevске ter igralске zmožnosti češče šolajo na mnogo višjih klasičnih primerih.

Strela je vžgala

Velika Dolina, 15. junija
Po spornih junjskih dnevih je nastopil preobrat na vsem dolnjem Posavju. V ponedeljek popoldne so se začeli zbirati teki oblaki nad Gorjanci in so se valili z južne strani na prostrano Posavje. Vetrer je razsajal in bližala se je nevihta. Tudi večeru se je ozračje malo umirilo, toda v noči od ponedeljka na torek se je med treskanjem vili ploha. Med velikim nalivom je na Perišču v občini Veliki Dolini udarila strela v senik posestnika Novosela. Prav v bližini je namreč visoko drevo, ki ga je strela osmolila in preskočila na najbližjo, slannoto streho. Takoj so bili poklicani gasilci iz Velike Doline, ki so prihiteli na kraj požara in začeli z gašenjem in razdiranjem strehe. K sreči se ni bilo v seniku letošnjega sena, sicer bi bila nevarnost za sosednje zgradbe veliko večja. Toda vseeno so bila v bližini se nahajajoča gospodarska poslopja, ki so prav tako krita s slamo, v precejšnji nevarnosti, prav tako hiša, oddaljena le nekaj korakov. Gasilci iz Velike Doline so ob pomoči prebivalstva med nalivom preprečili, da se ni požar razširil.

Naj ponovno poudarimo potrebo nabave motorne brizgalne, ki je prepotrebna tem krajem na meji banovine. Prosimo pa tudi odločujoče činitelje, da ne ovirajo razmaha dobročelnih društev, kakršna so ravno gasilske čete. Četa na Veliki Dolini je ustanovila »Fond za nabavo motorne brizgalne«, kamor se stekajo dohodki raznih prireditelj in veselice. Toda čudno se nam zdi, da je zabranjeno vsem društvom prirejanje veselice, katerih čisti dobiček gre v dobrotovrne namene in v korist ljudstva. Ta odlok so dobile občine Velika Dolina, Catež in Dobova. Prosimo, da se prepoved razveljavi, ker so čete gmotno slabe in se vzdržujejo le iz prireditelj.

Celo vrsto koles sta pokradla

Maribor, 15. junija
Vlrim orožnikom pri Sv. Barbari v Zgor-njem Dupleku pri Mariboru se je posre-dilo prijati dva drzna tatova, in sicer delavca Ignaca Kranjca ter Jožefa Klanfarja, ki sta se specializirala na tatvine koles. Oba sta že dalje časa kradla kolesa v Mariboru in v Ptujju, jih potem prepleškala in opremila z novimi številkami ter prodajala drugim interesentom. Nepoštena obrt z ukradenimi kolesi je dobro uspevala in dozdaj oblastva še niso mogla ugotoviti, koliko koles sta ukradla.

Orožniki so namreč pri Sv. Barbari odkrili celo skladišče in zalogo ukradenih koles: 9 moških koles, ukradenih v Mariboru in Ptujju, poleg tega 5 okvirov, s katerih sta izpila evidentne številke, a na Klanfarjevem domu so našli že pokromano krmilo, srebrno pleskan, črn blatnik in štiri nove sedeže. Na podlagi dosedanjega zaslišanja so ugotovili, da je bilo črna pleskano kolo odpeljano sredi marca izpred palače OUZD, drugo izpred ptujске pošte, tretje spet izpred OUZD, četrto neznanu kje, peto v aprilu izpred neke gostilne na Meljski cesti v Mariboru, šesto izpred kavarne Orient v Mariboru, sedmo in osmo neznanu kje. Številke ne navajamo, ker bi lastniki prav gotovo ne spoznali svojih koles, pač pa so bila kolesa izročena mariborskemu okrožnemu sodišču, kjer si jih oskodovalci lahko ogledajo.

Ukradeno svilo sta prodajala

Maribor, 15. junija
V Mariboru se je zadnje čase sprehajalo več mladih gospodičen, ki so vzbujale pozornost zaradi lepih svilenih bluz. Strokovnjaki so kmalu spoznali, da je prišla ta svila iz tovarna na povsem neobičajen način. Sled je vodila v tvornico Toma, kjer so bili svoj čas odpuščeni trije delavci. Policija je vse tri aretirala in zaslišala. Po zaslišanju so enega izpustili, dočim so nekega Majcna in Dervuško obdržali. Ugotovili so, da sta delj časa pred odpustom odnesla iz tvornice večje ali manjše kose še neizdelane svile, ki sta jo vnovčila. Ker je bila ukradena svila zelo poceni, je šla kupčija lepo v klasje. Pri zaslišanju sta oba priznala, da sta razprodala okrog 60 m svile v vrednosti okoli 6000 din. Nadaljnja preiskava in ugotovitve trdijo da bodo pokazale, v koliko odgovarjajo navedbe resnici in če ne gre za večjo množino ukradene svile. Oba aretiranca sta ostala v policijskih zaporih in bosta po preiskavi izročena sodišču.

S P O R T

Današnji nogomet

Dopolodne ob 9.30 in popoldne ob 16.30 na igrišču na Kodeljevem pokalni prvi turnir v proslavo petletnice SK Marša

Danes ob 9.30 se prične nogometni prvi turnir S. K. Marša. Kot prvi par se bosta predstavila S. K. Svoboda in S. K. Grafika. Svoboda se bo borila proti enakovrednemu nasprotniku S. K. Grafiki, ki ji je že od nekdaj mudila močan odpor. Obe moštvi odlikuje hitra igra in elan. Ob 10.30 bosta pomerila svoje moči T. S. K. Moste in S. K. Marš. Medtem ko se Mostanci odlikujejo z veliko poštrevnostjo in voljo do zmage, bo gotovo S. K. Marš vložil vse tehnično znanje. Izid tekme je negotov.

Nadaljevanje turnirja bo popoldne ob 16.30, ko nastopita dopoldanska premaganca za tolažilno darilo, za njima pa takoj dopoldanska zmagovalca, za čten pokal. Senzacija tega turnirja je žrebanje na kupljene vstopnice. Izžrebanih bo nad 30 lepih in praktičnih daril, med njimi tudi mlado jagne, 6 nalivnih peres, krasen album za slike, mnogo slastnega za prigrizek in požirek i. t. d. Nagradno žrebanje bo med odmorom finalne tekme. Kljub velikim žrtvam S. K. Marša bo vstopna nizka, zato se opozarja občinstvo na to prireditelj.

Hermes-Reka

Popoldne ob 17.30 na igrišču ob Tržaški cesti

Ob 17.30 bosta gornja kluba odigrala prijateljsko tekmo na igrišču ob Tržaški cesti. Da je bilo srečanje med tema kluboma, bodisi v prvenstveni ali prijateljski borbi vedno zanimivo nam pričajo lepi obiski na igrišču, kjerkoli se je odigrala tekma.

Moštvo Hermesa je trenutno v zelo dobri formi. Kljub temu, da je zasedlo v končnem plasmaju 4. mesto, je to treba zabeležiti kot uspeh, kajti moštvo je bilo primorano nastopati v vseh teh tekmah z mladimi močmi, ki se pa niso moge uveljaviti kakor bi bilo potrebno. Kljub temu pa so zabeležili prav lepe uspehe, ki pričajo o moči te enajstoročice. Sodeč po rezultatih razpolaga moštvo z dobro obrambo, kar pa je umljivo, saj so ravno v obrambi igralci, ki so ljubiteljem nogometa dobro znani npr. Brglez, Košenina, Bogme, Božić i. t. d.

Sicer so pa tudi Vičani posebej v zadnjih tekmah pokazali, da niso kar tako. Rezultati teh tekem nam dovolj pričajo, da se v Reki dela resno z namenom, da se klub dvigne v bližnji bodočnosti še za eno stopnjo višje.

V predtekni bodo nastopili juniorji obeh nastopajočih ob 16.30.

Velika lahkoatletska prireditelj

bo v okviru olimpijskega dneva srečanje med izbranimi atleti Julijske Krajine in dravske banovine

Po dolgotrajnih pripravah je naposled le uspelo urediti vse potrebno, tako da bomo imeli v soboto in nedeljo dne 18. in 19. t. m. priliko gledati v borbi z našimi lahkoatletski reprezentante iz Julijske krajine. — Med drugimi bo nastopil med gosti tudi zmagovalac z berlinske olimpijade znani metalec diska Oberweger. — Ni dolgo tega, kar je v slabem vremenu zalutal okroglo ploščo 51.85 m daleč. To je pa že daljina!

Naše moštvo bo ojačali znani Nikola Vučević, ki spada brez dvoma med naše najboljše atlete. — V borbi z italijansko reprezentanco bodo nastopili vsi reprezentanti dravske banovine, med njimi znani atleti: Goršek, Bručan, ing. Stepišnik, Martini, Bratovž, Pieteršek, Skušek, Klinar, Kajfež, Košec in drugi. Natančno postavbo obeh moštev bomo še objavili.

G. ban dr. Natlačen je prevzel pokroviteljstvo nad olimpijskim dnevom, lastnik Stadionu so pa dali v ta namen igrišče brezplačno na razpolago. Čisti dobiček gre v korist olimpijskega fonda!

O italijanski postavi

Reprezentanca Julijske krajine bo nastopila v naslednji postavi: 100 m Giachelli (11), Furlan (11.1) 200 m: Giachelli (22.7), Rugo, 400 m: Cumar (52.2), Leonardo (53.1), 800 m: Opassi (2:01), Denaggio (2:05), 1.500 m: Opassi (4:11.8), Burlo (4:13.8), 5.000 m: Burlo (15:54), Gorlan (16:04), 110 m zapreke: Oberweger (14.9), Sotte (16.5), 400 m zapreke: Cumar in Sotte, skok v daljino: Rugo (6.51), Contieri, skok v višino, De Giovanni in Sarovich (180), troskok: Pelarini, Bison (13.08), met diska Oberweger (51.85), Ragna, met kroglo: Contieri, Sferoc, met kopja: Sferoc (49.61), Ragna, met kljativa: Oretti (46.27), Crovatin (40.13), skok ob palici Sarovich (380).

Iz postave je razvidno, da so najboljši atleti Julijske krajine posebno močni v sprinterskih disciplinah. V metu diska je Oberweger atlet svetovnega razreda, prav tako nevaren pa je tudi v teku z zaprekami saj je preteklo nedeljo v Trstu dosegel krasen čas 14.9. Dolgoprogaša Burlo in Gorlan bosta trda kost za našega Bručana in Srakarja.

Konkurenca bo zelo ostra in borba bo zelo huda, morda ena najtrših, kar jih je v zadnjem času gledala Ljubljana. Posebej vredno pa bo videti olimpijca, odličnega Oberwegerja.

— Kdo so naslednji kandidati za vstop v ligaško tekmovalje? Kakor smo deloma poročali že sproti, so se po prvem kolu kvalifikacijskih tekem za vstop v ligo plavalni naslednji klubi: Slavia (Varaždin), Krajinski (Banjaluka), Železničar (Niš), Gradjanski (Skoplje) Sparta (Zemun) in Slavia (Osijek). V drugem kolu bodo igrali Slavia in Krajinski, Železničar in Gradjanski ter Sparta in Slavia.

Še dva dogodka preteklo nedelje. Kolesarsko društvo »Zvonček« v Ptujju je priredilo v nedeljo dne 12. t. m. svojo otvoritveno dirko. Na progi od Ptujja do Vurberga in nazaj (22 km) je startalo vsega 6 dirkačev, med katerimi je prvi — Dominic Jožef — prispeal na cilj v času 37:03 in prejel lepo praktično darilo. Tudi naslednja dva vozača sta bila nagajena. Kolesarsko društvo »Zvonček« je v zadnjem času pod predsedstvom g. Vinčevića zelo agilno.

V Kranju je bila v nedeljo zanimiva nogometna tekma v okviru delavske proslave med Kranjem in ljubljansko Svobodo. Tekma je bila zelo zanimiva in se je končala neodločeno 2:2. Svoboda je tokrat nastopila kompletna in je bila v premoči, toda napad ni izkoristil številnih prilik in je zastreljal celo enajstko. Najboljša dela v obeh moštvih sta bili obrambi. Tekmo je odlično sodil g. Zvonček iz Celja.

Lahkoatletski podsavez (službeno). Za dvoboj dravske banovine: Julijska krajina je bilo odredeno naslednje moštvo: 110 m zapreke: Pieteršek, Grgič, skok v daljino: Vučević, Klinar, met kroglo: Vučević, Osetič, 400 m: Pieteršek, Skušek, 100 m: Račić, Sušteršič, troskok: Vučević, Lozar, kopje: Klinar, Mauser, 1500 m: Goršek, Košir, 4x100: Kovačič, Račić, Polak, Sušteršič, 400 m zapreke: Pieteršek, Skušek, skok ob palici: Gasperšič, Košec, met diska: Vučević, Stepišnik, 800 m: Goršek, Nabernik, 200 m: Klinar Urbančič, skok v višino: Martini, Bratovž, met kljativa: Stepišnik, Jeglič, 5000 m: Bručan, Srakar I., 4x400 m: Pieteršek, Skušek, Urbančič, Nabernik, Goršek, Poljšak, Klinar. Atleti se opozarjajo, da morajo biti v služnici na Stadionu v soboto ob 16. v nedeljo pa ob 9. uri. Kot gost bo nastopil Vučević, če ga pravdočasno ne bo, bo nastopil kot gost Ko vavčević. Atleti Jeglič, Kajfež in Košec nastopijo izven konkurence v metu diska, Osetič v metu kljativa, Jeglič v metu kroglo. — Vse ostale spremembe bo odredil tehnični referent v dogovoru z odborom na tekmovalju. Atleti naj prinesejo s seboj dres za trening in sprinterice. Predsednik.

Sodniški zbor lahkoatletskih sodnikov JLAS za dravsko banovino (službeno). Za lahkoatletski dvoboj dravske banovine: Julijska Krajina, ki bo v soboto, 18. t. m. ob 16.45 in v nedeljo ob 9.45 na Stadionu, je določena naslednja jurija: vrhovni sodnik: Sancin D., vodja tekmovalja: Windisch, namestnik: Jeglič, starter za teke: Vidic, glavni sodnik za skoke: Grünfeld, namestnik Pevalac, glavni sodnik za mete: Cimperman, časomerilci: Gorjanc, Polajnar, Kermavner, ing. Gregorič, geom. Černe in Gnidovec, sodniki za skoke in mete: Kalan, Premrl, dr. Kuhelj, Cuderman, Tri-nik in Potokar, zapisnikar za teke: Cek, zapisnikar za skoke: Kalan, zapisnikar za mete: Premrl, sodniki na progi in predaja: Kos, Stropnik, Soukal in Hvale, oglaševalci: Safošnik, vrhovni reditelj: Zorja Aleš. — Vsi reditelji se morajo javiti vrhovnemu reditelju vsakokrat najpozneje 1 uro pred pričetkom tekmovalja, opremljeni z rediteljskim znakom. Tudi vsi ostali morajo biti vsakokrat eno uro pred pričetkom tekmovalja na igrišču in se javiti vodji tekmovalja.

Službeno iz s. o. pri LNP. Pienarni sestanek ljubljanskih sodnikov bo v petek 17. t. m. ob 19.30 pri Slamiču Tajnik.

SK Ilirija, lahkoatletska sekcija. V petek 17. t. m. morajo biti ob 18. zbrani na igrišču za Kolinsko tovarno juniorji: Račić, Vilar, Senk, Gojkovič, Gabrijelič, Justin, Plemčar, Terčelj, Treppo, Carmelutti, Stojanovič, Možina, Dular, Glonar in Stančič.

S. K. Hermes nogometna sekcija (službeno). Popoldne igramo proti Reki na Reki. Postava moštev je razvidna na običajnih mestih.

— Ilustrovane sportske novosti št. 25 so izšle z naslednjo glavno vsebino: Vrst pomembnih zmag, olimpijski dan 1933, boljša organizacija lahke atletike v Zagrebu, največji talent naše atletike — Nikola Vučević, mesec ligaških selitev, Kladno, nasprotnik Haška v srednje-evropskem pokalu, pariški uspehi naših mušketirjev, itd. Vmes je še mnogo zanimivega drobnega gradiva iz vseh sportnih poglavij. Posamezne številke so po 1 din.

Iz življenja na deželi

Iz Ptujja

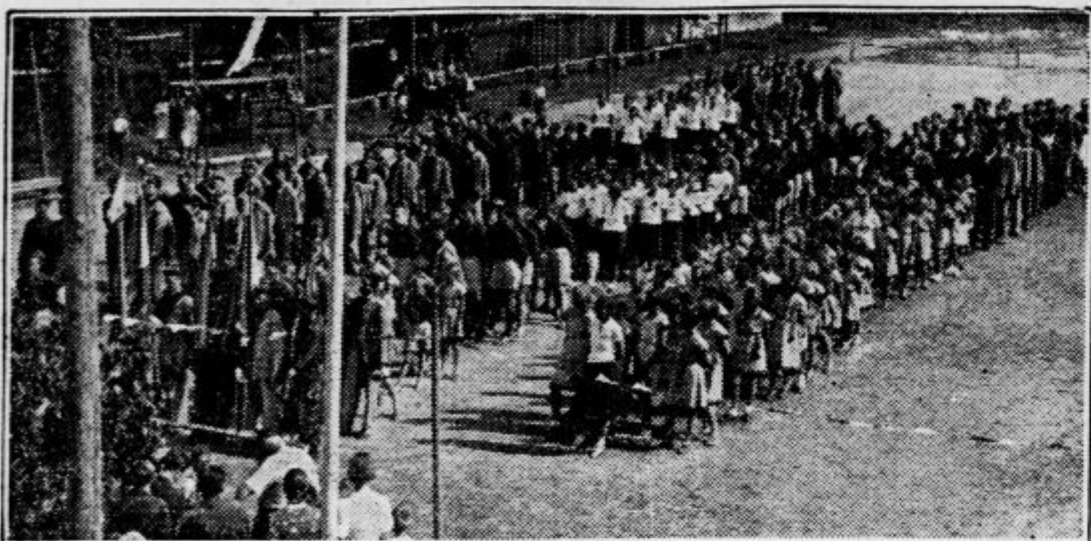
— Obmejni palčki v Ptujju. Pred kratkim so razveselili Ljubljance v opnem gledališču palčki. V soboto 18. t. m. pa obiščejo obmejni palčki ptujsko mladino in bodo zaigrali ob pol 15. uri v mestnem gledališču Ribičičevo pravilnico igr: »O kraljestvu palčkov«. V odmorih se bodo postavili ptujski harmonikarji pod vodstvom g. Baše. Vabimo Ptujčane, da posejto to prireditelj, da bo naša mladina, ki živi danes v težkih narodnostnih razmerah tik naše severne meje, odnesla navdušenje iz Ptujja.

— Sprejemni izpit na gimnaziji bodo letos dne 25. junija. Z 10 dinarji kolkovane prijave je treba ravnateljstvu gimnazije dostaviti osebno ali po pošti do 20. junija. Prijave je priložiti rojstni (krstni) list in izprijevalo o dovršenju ljudski šoli. Sprejemni izpit smejo delati otroci, ki so rojeni v letih 1925, 1926, 1927 in 1928.

— Aretacija pretepačev od Sv. Boštka. Zadržni smo poročali, da so orožniki aretirali 6 udeležencev pretepa pri Sv. Boštoku, kjer je bil ustrelen France Kramberger. Po zaslišanju na ptujskem sodišču so tri faute izpustili, v zaporih pa so še vedno: brata Ivan in Martin Čoh, ki sta imela vsak svojo vojaško puško, in pa neki Janez Brumen. Preiskava je še vedno zelo težavna, vendar pa je splošno znano, da je eden izmed omenjen

Le naprej, brez miru!..

Prvi naračajski prapor v Prekmurju
Krasna sokolska slovesnost v Murski Soboti

Sokolski oddelki izkazujejo čast naši državni zastavi

Murska Sobotica, 15. junija. Preteklo nedeljo je imelo soboško sokolsko društvo svoj letni nastop; naračaj pa je razvil svoj prapor, prvi v našem Prekmurju. Že na predvečer se je naše mesto odelo v državne zastave, le redke so bile hiše brez okrasa. Sokolski naračaj je šel v povorki od Sokolskega doma do stanovalnice kumice ge. Benkove, kjer je godba zaigrala podoknico, naračajniki Velnar in Zrinski ter naračajnica Niševlavec pa so pozdravili kumico. V vselem razpoloženju, ob vzklikanju kralju in domovini se je povorka vrnila pred Sokolski dom in se ob petju sokolske himne razšla.

Drugi dan so se že ob 6. pričele tekme sokolskih čet za prehodni prapor, ki ga je dve leti čuvala četa Rakican. Po trdi borbi si je prapor spet priborila četa Rakican in je prešel v njeno last. Po prihodu sokolske godbe iz Središča ob Dravi so se ob 9. pričele skušnje za popoldanski nastop. Popoldne je bilo na nogah vse mesto. Medtem ko se je na trgu pred okroglim sodiščem zbirala sokolska vojska, se je polnilo obširno in zelo lepo urejeno letno telovadišče. Točno je krenila povorka skozi mesto. Tako lepe povorke v Murski Soboti še davno ni bilo, saj je v njej korakalo skupno 392 pripadnikov Sokola v krogih, 4 prapori, dve godbi in 82 članov in naračajnikov v civilu in z znaki. Povorka je krenila po glavnih ulicah na telovadišče, kjer je bil pred slavnostno tribuno stik.

Takoj po prihodu kumice, ki sta jo ob sviranju pozdravne koračnice sprejela starosta br. Velnar in naračajnica Brunnova, se je pričel izvajati obširni spored. Ob sviranju državne himne se je dvignila na jambor državna zastava, ob petju »Pesmi sokolskih legije pa zastave slovenskih narodov. Po navdušujočem govoru staroste br. Velnarja in po pozdravi kumice s. Rozalije Benko, narodnega poslanca Josipa Benka, mestnega župana Hartnerja z gospe, poveljnika mesta poročnika br. Spoljarica, kumice članskega prapora s. Franice Kodro-

ve in številnih zastopnikov društev in korporacij je sledila predaja prehodnega prapora četi Rakican. S krasnim nagovorom je prapor izročil br. Niševlavec. Članice čete Rakican pa so predale zmagovitim tekmovalcem krasen šopek rož. Ljubek in ganljiv je bil naslednji prizor. Okrožni načelnik br. Bračko je izročil diplome naši de-

Zlet gorenjskega Sokolstva v Radovljici

Ob 20-letnici Jugoslavije in 30-letnici radovljiškega Sokola

Jesenice, 15. junija. V proslavo 20letnice obstoja Jugoslavije in 30letnice Sokolskega društva Radovljica, priredi sokolska župa Kranj v soboto in nedeljo zlet v Radovljico. Zleta se bodo udeležili vsi sokolski oddelki ter močna četa vojaštva, ki bo sodelovala pri sprevedu in javnem nastopu.

Sokolstvo je v službi naroda in države. Za veliko Jugoslavijo so se stari sokolski borci borili, umirali in trpeli. Domovina nad vse! To je geslo vsakega zavednega Sokola. Vse naše delo bo tudi v bodoče posvečeno Jugoslaviji, ki je prebolela hude boje viharne mladosti in mora stopiti v zrelo dobo razcveta in napredka. V Radovljici si bomo gorenjski Sokoli znova bratsko podali roke in se bomo slovesno zaobljubili, da bomo tudi v bodoče vse naše sile stavili v službo domovine in da bomo to našo prelepo zemljo branili do zadnjega diha, če bo treba.

Zlet je posvečen tudi proslavi 30letnice obstoja Sokolskega društva Radovljica. To društvo je eno najbolj delavnih v vsej župi. Že v svoji detinski dobi je imelo mnogo nasprotnikov, ki so hoteli v kralj zadušiti njegovo rast. Toda čim huja je bila gonja nasprotnikov, toliko huja je bil odpor žilavih Sokolov. Radovljiški Sokoli tudi v najhujših časih niso pred nikomur klonili. V njih je duh in odpornost juna-

ci, zmagovalcem pri tekmi dne 29. V. 1938. Trinajst Sokolov in Sokolice društva Murska Sobotica in čet Brezovci, Martjanci in Puconci je ob prisrčnem pozdravljanju občinstva žarečih lic prevzemalo priznanje za svoje delo.

Sledilo je razvitje naračajškega prapora. Kumica g. Benkova je pripela krasen spominski trak in razvila prapor z daljšim nagovorom. Naračaj naj zvesto izpolnjuje oporoko Viteškega kralja, ki je v zlato izvezena na praporu. Po zapirski praporščaka Brajnika se je ob sviranju državne himne izvršilo pobratimstvo novega prapora z ostalimi simboli naših idealov. Sledil je mimohod in pozdrav novim praporom. Prišel se je javni nastop, ki ga je spretno vodil društveni načelnik br. Horvat. Nastopili so vsi oddelki z vajami za praški zlet, tri vrste na orodju in kot posebna točka naračaj pod vodstvom br. Flegarja s krasno izvedenimi bojnicami vajami. »Češka beseda« pod vodstvom br. Bračka je zaključila pestr spored. Skupno število sodelujočih pri nastopu je znašalo okroglo 400, kar je za društveni nastop rekordno število. Sodelovalci so skoraj izključno le pripadniki domačega društva in čet.

Ob petju slovenske himne in navdušenem odobravanju občinstva je bil zaključen uspešni javni nastop, nakar je sledila ljudska veselica. Vsa prireditve je pokazala, da se sokolstvo zaveda svojih dolžnosti in da zmagovalo koraka po pravilno začrtani poti. Le naprej, brez miru...

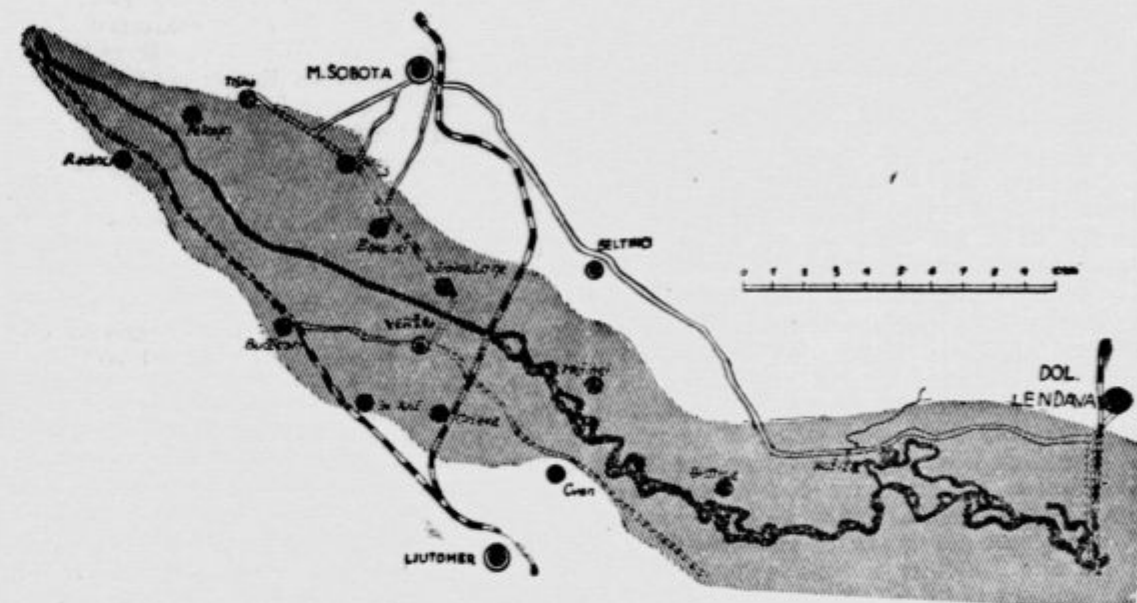
nikov, večnoma kmečkih deklet in fantov. Razumljivo je, da je šoštanjski Sokol ob osvobodilnih dneh vodil vse akcije. Njegovi ljudje so ustanovili Narodni svet in sestavljali manifeste. Po letu 1924, so bili staroste društva Tone Kumik, Franjo Rejec, Martin Vrečko, dr. Ferdo Korun, Potonik Anton in Ivan Košan. Sedanji starosta je br. Janko Rozman.

Preobširno bi bilo opisovanje mnogih majhnih in večjih dogodkov, ki so delali in ustvarjali častno in bogato zgodovino predvojnega in povojnega Sokola. Preveč jih je. Trud prvih Sokolov, ki so ustanovili skromen gradbeni fond, ni bil zaman. To oporoko so prevzeli novi številni delavci in delavke, pridružili so se jim še dobrotniki. Dom je zrasel. Zdaj stoji in mora ostati kot neporušena trdnjava slovenskega Šoštanja. V okvirju Petrove petletke pa gradi društvo letno telovadišče ob Cankarjevi cesti. Tudi to bo društvu v čast in veliko korist.

Ko bo v nedeljo, 19. junija, šoštanjski Sokol proslavi tridesetletnico, bodo prišli k prireditvam vsi, ki znajo ceniti preteklo dobo društvenega dela, in vsi, ki pravilno pojmujejo velike naloge, ki Sokola čakajo v sedanjih in bodočih dneh. V soboto zvečer bo kresovanje, nato slavnostni občni zbor. V nedeljo dopoldne bodo tekme naračaja šaleškega okrožja. Ob 14. bo sprejem gostov na kolodvoru, nato povorka po mestu. Ob 15. bo telovadni nastop na novem telovadišču na Cankarjevi cesti. Zvečer bo družabni večer v Sokolskem domu.

Sokolsko društvo v Grosupljem bo prikazalo v nedeljo 19. t. m. sadove svojega dela. Priredilo bo svojo vsakoletno prireditev z javnim nastopom. Dopoldne bodo skušnje, popoldne ob 15. uri pa bo javni nastop vseh oddelkov. Sledila bo prijetna domača zabava. K prireditvi so vabljeni vsi pripadniki in prijatelji našega društva.

Klic iz opustošenega Pomurja

Pogled na poplavljeni ozemlje ob Muri

Ljutomer, 14. junija.

Nedogledne so posledice povodnj, ki je divjala ob Muri med 21. in 25. majem. Leto za letom zahteva Mura od kmetov svoj davek: poplavlja najboljše travnike in njive in ogroža vasi. Leto za letom prebivalci teh vasi prosijo in zahtevajo, da se uredi struga Mure, ter opozarjajo, da je v banovinski cesti in železniškem nasipu premalo propustov. Njihove prošnje so ostale neuslišane in je tako prišlo do letošnje katastrofalne poplave, kakršne ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Danes je na obeh straneh Mure sto in sto ljudi brez krova in jim je uničen ves letošnji pridelek. Družine obupujejo nad porušeni domovi, ki jih je valovje enostavno raztopilo, saj je večina prekmurskih hiš zgrajena iz blata in desek. V sleherni obmurski vasi je nekaj hiš do temeljev razrušenih, gospodarsko orodje odplavljeno, ljudje brez vseh sredstev za življenje. Ni je hiše in ni je družine, ki bi ne bila po poplavi bolj ali manj prizadeta. Voda se je otekla, grozotno pa se iz dneva v dan odkrivajo posledice povodnj. Te posledice so nedogledne.

V Prekmurje je treba nujno — ne jutri, nego danes! — poslati denarja in živeža! V sleherni vasi od Petanjec do Dolje Lendave to in onstran Mure ljudje obupujejo, jokajo, kolnejo... Od letošnjega prideka jim ni ostalo ničesar. Voda jim ni odnesla ali porušila samo hiš, ni jim uničila samo pridelka, odnesla jim je plodno zemljo, razlila njive, da je polje podobno od granat raztriti fronti.

V sobotni, lendavski in ljutomerski srez je treba nemudoma poslati denarja in hrane! V vseh obmurskih krajih ljudje orjejo njive s krompirjem, da mesto njega zasejejo proso. Koruza vene, pšenica in rž, na katerih je stala voda delj časa, prav tako. Ali se bodo mogli ljudje vsi zimo hraniti s prosom namesto s krompirjem?

Tik pred poplavo so se ljudje že pripravljali na košnjo. Trava je bila povsod lepa, krme je pa že primanjkovalo, ker so jo lani radi velike vode dobili le malo. Zdaj košijo ljudje umazano, zastrupljeno travo; cele vozove sežigajo na travnikih in jočejo ob pogledu na goreče zublje. Kar je boljše trave, jo vozijo domov, da bo vsaj za stelo. A to seno niti za stelo ne bo porabno, ker ga bodo krave jedle s tal in bodo zbolele. Saj se že sliši hripavo kašljanje iz kravjih hlevov. Preplavljeno deteljo doma izpirajo in jo dajejo kravam, a krave tudi po njej obole. Razumljivo je zato, da so ljudje bolj in bolj zbegani, obupani, da kličejo po pomoči, saj jim šele sedaj prihaja do zavesti ves obseg nesreče, ki jih je zadela.

Cas je, da odpremo ušesa in oči! Kdor morda dvomi, naj se sam potrdi v Prekmurje ali v obmurski ljutomerski srez. Ko bo videl na lastne oči in slišal na lastna ušesa, kako je tam, bo gotovo vsak, ki ni čisto zakrknjen, napel vse moči, da pomaga kar največ more.

Cele vasi — Dokležovje, vse tri Bistrici in druge — bi bilo treba evakuirati iz zdravstvenih razlogov. Zrak je okužen, hiše stoje ob smrdečih močvarah, ljudje ležajo za malarijo.

Število sezonskih delavcev je doseglo že letos rekord 9000. Nemudoma je treba zbrati sredstva in jih poslati prizadetim. Prav tako je pa tudi nujna ureditev Murine struge. Še letos lahko nastopi nova poplava v prav istem obsegu. So hiše, ki so pod vodo skoro vsako leto. Prav tako polja in travniki. Če se dela nemudoma začne, bodo s tem ljudje tudi vsaj nekaj zaslužili in jih bo vsaj nekaj rešenih gladi.

A že prej in preko tega je potrebna pomoč, hitra in izdatna pomoč!

Zahvala Društva za ceste

Za doseg svojih ciljev Društvo za ceste nima drugih sredstev, kakor da s prepričevalno besedo predstavi javnosti in mero-dajnim čimteljem potrebo sodobne ureditve naših cest v interesu gospodarskega in kulturnega napredka našega naroda ter obrambne varnosti naše države. Ta namen sta I. jugoslovenski kongres za ceste in razstava »Ceste« v polni meri dosegla. Naše cestno vprašanje je postavljeno v središče javnega zanimanja kot ena najvažnejših nalog državne gospodarske politike.

Izredno zanimanje široke javnosti in veljavne izjave kr. vlade, ki je na javnem zborovanju cestnega kongresa objavila obsežen program javnih del na naši cestni mreži — šestletko gradnje »kraljevskih cest« — nam upravičeno budi upanje, da končno ob besed prihajamo k dejanjem.

Društvo za ceste in kongresni odbor se zahvaljuje vsem, ki so z neposrednim sodelovanjem ali s svojo udeležbo pripomogli k temu izrednemu propagandnemu uspehu, in zagotavlja vso javnost, da bo s podvojen silo nadaljevalo svoje delo za načrtno izvedbo objavljenega cestno-gradbenega programa, zlasti za območje naše banovine. Cesta je življenje! Društvo za ceste: Dr. Vinko Vrhunec, predsednik; inž. Ciril Pirč, tajnik.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Papa Danilo, dolgo nisi bil na odru, dolgo nisi igral — ali imaš po tolikih letih postaja kaj trepe pred nastopom?

Le kdor je sam kdaj stal na odru in občutil njegov usodni čar, komur je najlepši parfum vonj po šminki, po kulisah in barvah, vonj po tistem neizrekljivem in nedopadljivem gledališkem ozračju, bo vedel, kaj pomeni za igralca nastop po dolgih letih. Korak v zrak, ki si ga pogrešal, ki si ga stradal, — to vemo samo mi, ki nas je obsedel teater do zadnje žilice, in ki smo kakor riba brez vode, če smo brez njega. Vem, da je za Danila tisti njegov nastop v opereti »Pri treh mladenkah« praznik, ne samo zaradi prijateljev in znancev, ki ga bodo prišli pozdraviti, obdarovati in mu izkazati svojo simpatijo in pozornost. Za papačijevo srce, za igralca, ki še vedno živi v njem, bo to praznik: sleči svoj vsakdanji »jaz« in zleži v magično masko, ki napravi v hipu iz tebe drugega človeka, tokrat starega grofa Schamdorffa. To je, kakor bi kdo od vas zlezal za tri ure v kožo kakega milijonarja.

Zadnjič je zapisal Niko Pimat, da mu papa ni hotel izdati skrivnosti svoje večne mladosti. Jaz pa, ki poznam Danila, odkar so me prinesli v plencah na moj prvi obisk k Danilovim, vem, da je čarobni lek za papačijevo večno mladost: *neizčrpna mera optimizma*. Kdor ne verjame, naj se prepriča ob njegovem nastopu, če nima prav!

Dragi papa Danilo, v znamenju vedrine boš zmagal! Maša Slavčeva.

Trideset let Sokola v Šoštanju

Proslava uspešnega dela in odpornosti bo v nedeljo

Šoštanj, 15. junija

Leta 1908. so se v mnogih slovenskih krajih ustanovila sokolska društva. Sokol je stopil na čelo narodnostnega gibanja, ki je dobivalo vedno večji obseg in zbiralo zavedne Slovence v narodne organizacije. Tudi v Šoštanju so se zbrali Slovenci dne 24. maja 1908 k ustanovitvi Sokola. Iz zapisnika ustanovnega občnega zbora je razvidno, da je vlada delala ustanovitvi društva različne zapreke. Zavedni Slovenci pa se kljub vsemu niso ustrašili izpričati svojo slovensko kri in ime. Število članstva ni bilo veliko, bilo pa je močno in odporno dovolj, da je moglo uspešno kljubovati širjenju nemštva. Ustanovni občni zbor je vodil Vladimir Vošnjak, eden izmed udov zavedne Vošnjakovce rodine, ki nam je dala Mihaela in Josipa Vošnjaka. Iz Celja je prispel podstarosta Slovenske sokolske zveze dr. Gvidon Serbec. Prvi odbor šoštanjskega Sokola, ki so ga tvorili starosta Vladimir Vošnjak, podstarosta Jakob Volk, načelnik Vinko Babič, tajnik Ivan Lukman, blagajnik Rudolf Kramer in drugi, se je z veliko poštrevnostjo lotil dela, čeprav je moral že na svojem drugem občnem zboru ugotoviti težke boje za obstoj društva in mrzno, ki jo goje do Sokola gotovi ljudje.

Prvo telovadnico je imel Sokol v Kolškovem gradu (pozneje last Vošnjakov), nato na Rajsterjevem skednju (!) in v posojilnični hiši. Že drugo leto po ustanovitvi je društvo vneslo v svoj delovni program gradnjo doma. Ustanovilo je gradbeni fond, v katerega so se stekali goldinarji, ki so bili pomeje prvi temelji sedanjega Sokolskega doma. Leta 1910. je postal starosta trgovec Anton Kucovan, v društvo pa so prihajale nove delovne sile, med prvimi Tone Kumik, ki je ves čas do zadnjih let upravljal pri društvu tajniške in načelniske funkcije. Od leta 1912. do 1919. je bil starosta učitelj Anton Koropec. V teh letih je šoštanjski Sokol res »dvignil svoja drzna krila«, kakor beremo v nekem verz, posvečenem napredku društva. Izlet, predavanja, naračanje članstva so ga oživljali. Pomemben dogodek je bil propagandna prireditev v Smartnem pri Slovenjgradu l. 1919., ki jo je organiziral šoštanjski Sokol. Goste je vozil od prireditve poseben vlak! Od l. 1919. do 1924. je društvo starostoval borbeni Jakob Volk. Takrat je imelo društvo že dva odseka. V Velenju ga je organiziral in vodil Tone Kumik. 72 članov in članice je štel! V Smartnem ob Paki pa ga je ustanovil Karl Vilher. Odslek je štel 70 sokolskih pripad-

Ob današnjem prazniku papana Danila

Naš papači Danilo praznuje 80-letnico rojstva.

Kdo ne pozna našega Danila? Kdo ne ve, da je najstarejši od stare igralске garde, da je garal desetletja »na polju« naše gledališke umetnosti, da je žel uspehe in ne uspehe, doživljal praznike in črne dni našega teatra, da je igral nešteto vlog in da so se generacije ljudi raztožile in nasmejale ob njegovih gledaliških stvaritvah. Na današnji praznik bo nastopil v opereti »Pri simpatični, popularni »večni mladenici«. Mar ni od vrača — za osemdesetletnico si izbere naš večni mladenič ne samo eno, marveč kar tri mladenke? To moramo videti!

Če ga ugledaš na cesti, v gledališču, kavarni, kinu, restavraciji ali promenadi, si misliš: to je »nedeljski otrok«. To je človek, ki ceni življenje in ve, da je lepo, prav zato, ker pozna vse njegove težave, tako lepo, da niti najbolj težki trenutki, niti najbolj črne ure ne morejo ovreči vere v lepoto življenja. Papa Danilo je eden izmed tistih, o katerih pravijo ljudje (morda malce nevoščljivo): »Ta p a zna!« Kaj zna? Živeti! Uživati življenje. Papa Danilo ni bil samo odrski umetnik. Bil je, je in bo: življenjski umetnik! Samo nevoščljivci in tisti, ki sami tega ne zmorejo, bodo skomigali nad tem!

Nikar ni rečeno, da mora imeti življenj-

ski umetnik vseh zemeljskih dobrot v izobilju. Nasprotno! Samo ene mu ne sme manjkati: Optimizma!

Papana Danila poznam, odkar pomnim. Dobro se spominjam, kako je včasih — tega je že dolgo (takrat sem se učila abecede z njegovo najmlajšo hčerko Silvo) — z ljubeznijo in v nemem memorijal vlogi in pripravljaj kak gledališki kostum za svoj nastop ter znal dati vlogi in kostumu blešč gledališke magije.

Včasih je izkopal iz kake pozabljene skatle nepomembno, zaprašeno cvetje. »A to« medenasto zaponko, steklene dragulje ali pristno rajčico, ki je nekoč živa kokodakala po kakem kurjem dvorišču. Stvari, ki bi jih navaden povprečen zemljan niti ne pogledal. Toda papačjeva bujna domišljija, ljubezen za stvar in predvsem spretna roka so napravili iz njih vilinsko cvetje, pravilni nakit, ali sultanov turban, ki ni ostal nikoli brez tistega magičnega učinka, ki je bistven čar gledališča. Toda tega vam ne pripovedujem zato, da bi spoznali Danilovo spretnost, temveč zato, da bi vam postalo jasno, da zna tako »nedeljski otroci« s svojo darovitostjo, ki so jim jo položile sojenice in nevažnega življenjskega dogodka, iz nebištevih prijetljajev pričarati čudežna doživljanja, vire veselja in lepote.

Včasih — in to ne redkeje, ko druge občutljivo zemljane — ga kaj razjezi ali uža-

Kumica gospa Rozalija Benkova izroča prapor sokolskemu naračaju

Ljubljancani v št. Vid!

Tik pred gorenjskimi vrati Velike Ljubljane se razprostira ob državni cesti bodajo predmestje slovenske prestolnice — št. Vid, znan po svoji polištevni obrti in industriji že daleč izven meja dravske banovine. Znan pa je naši narodni javnosti tudi po znamenitem Vižmarskem taboru, ki je utrdil nacionalno zavest naših prednikov v jugoslovenski smeri.

V tej prometni obmestni naselbini se je razmeroma zgodaj ustanovilo Sokolsko društvo, ki je vzlic mnogim oviram zgledno delovalo ter s svojimi lepimi nastopi budilo nacionalni čut med občani šentviški Sokol je ponosno razprostrl svoja krila in si znal osvojiti tudi bližnjo okolico.

Po osvobojevanju si je Sokolsko društvo poleg svojega dela v telovadnici in poleg drugih nacionalnih dožnostij, zastavilo veliko nalogo: gradnjo lastnega doma, ki bo nosil ime našega Viteškega kralja.

To marljivo društvo priredi v nedeljo 19. t. m. ob pol štiri popoldne javni telovadni nastop na svojem letnem telovadišču ob končni postaji tramvajske proge v št. Vidu. Med telovadbo, pri kateri bodo nastopili tudi štirje člani, ki se bodo udeležili letošnjega vsesokolskega zleta v Pragi, bo svirala godba Sokola I. iz Ljubljane. Po telovadbi bo velika narodna zabava s plesom, pri kateri bo sodelovala godba Preska-Medvode. Obe prireditvi sta brez vstopnine. Dolžnost nacionalne in sokolske Ljubljane je, da s svojo udeležbo podpre poštrevnost sokolskega št. Vida ter mu da moralno podporo in zadoženež. Sokolstvu naklonjeno občinstvo naj s svojo prisotnostjo da priznanje idealnemu stremelju sokolske družine v št. Vidu.

NAPOLÉONOVA TAJNA LJUBEZEN

Zgodovinski roman

Zmerom bom prepričana o njenem tenkočutju in njeni pravičnosti.

Ta pripomba je bila zelo spretna in kaj pripravna, da bi šla Napoleonu do živega.

»V okrutno zadrego me spravljata,« je rekel, ko ji je izvil roko. »Seveda, Marie, resnica je; ako bi bili privolili v to, kar sem želel od vas, tedaj ne bi red, ki sem ga ustvaril v Franciji terjati od mene žrtve, ki je mojemu srcu zelo bleda... Ne razburjaj se, Jožefina, saj vse, kako mi presedajo ti prizori. Vsi trije smo zelo nesrečni. A kaj moremo zoper politično neogibnost? Rešitve, ki sem mislil nanjo, sem se odrekal. Izprevidel sem, da bi bilo vse preveč zavistnikov izsledilo to skrivnost. Sicer je pa prepozno. Vsaka možnost, da bi se vrnil k tej nameri, je izginila. Pomagajta mi, ne pa da mi delata dolžnost še težje. Tudi jaz potrebujem vso moč svoje volje, da razvežem vezi, ki so mi ostale drage... Idita obe... Hočem... Zgoditi se mora!«

Odprl je vrata. Vse iz sebe je bil nad tem strašnim položajem, v katerem ni hotel ostati niti minute več. Zaklical je:

»Duroc... Rustan, si tu? Takoj pokličite višjega dvornega maršala k meni.«

Nato se je umaknil v svojo delovno sobo.

Jožefina je vsa skrušena tiho ihtela v svojem naslanjaču. Marija Walewska je stala zraven nje

in v globokem sočutju mehanično premikala ustnice. Najrajši bi bila stekla k cesarju in ponovila svojo prošnjo. Toda na njen zaklinjajoči pogled je odgovoril s toli kratkim in oblastnim pogledom, da je začutila: nič ni moglo izpremeniti njegovega sklepa. Jožefina usoda je bila zapetjena.

Duroc je stopil v sobo in na prvi mah pregledal ves prizor.

»Odvedite dami dol, Duroc, in vrnite se,« je rekel Napoleon.

Jožefina je vstala. Napoleon ji je viteško pomagal. Oprla se je na višjega dvornega maršala in Marijo Walewsko ter opotekaje se odšla. Na pragu je obstala in počasi, z neizrekljivo togo v glasu, rekla:

»Zdaj je pač menda vse končano med nama, Bonaparte!«

Cesar ni odgovoril. Živčno je skomignil z rameni in se obrnil proč, kakor da mu je od sile hudo gledati za tem ženama, nasprotnima tečajema svojega ljubezenskega življenja, ki mu je ena izmed njih pomenila žar minulih dni, druga pa današnja nežnost; ena bleščeča mladost, druga pa krepko, a skrbno polno zrelost moških let...

Ko se je Duroc vrnil, je Napoleon, oprt na komolce, sedel za pisalno mizo in si tiščal roko na oči. Višji dvorni maršal je najprej spoštljivo molčal ob pogledu na gorje, ki je delalo iz vladarja zbežanega človeka. Ko je potem Napoleon vzelo roko z oči, je Duroc povedal, kako je bil opravič narobe:

»Spremlil sem cesarico v njene sobe in grofico Walewsko do njenega voza.«

»Prave,« je rekel Napoleon in se nato spet pogreznil v svoj zamišljeni molk.

»Če vam je ločitev tako težka,« je tiho rekel Duroc, »zakaj ne opustite te misli?«

»Težka?... Oh da, prijatelj, neskončno težka mi je. Saj odslavljam ženo, ki mi je lepšala življenje, ki mi je brala vsako misel v očeh, ki mi ni nikoli namenoma oporekala; ženo, ki me ljubi in ki čutim od nje globoko prijateljstvo... To je velika bolečina...«

»Čemu si torej nalagate to preizkušnjo,« je odvrnil Duroc, ki je v ljubezni do Napoleona pozabljajal jezo na Jožefino. »Se je čas, da izpremenite svoje ukrepe. Beseda zadostuje... Da zagotovite nasledstvo, boste našli tudi še druga pota. Ali se spominjate, kaj ste rekli tisti dan po bitki pri Slavkovi? Moji vojaki so moji otroci. Ako ima kdo izmed njih sina, ki me je vreden, mu zapustim vse, kar imam, in ga imenujem za svojega naslednika.«

»Oh, Duroc, prijatelj!« je rekel Napoleon in se z močjo useknil, da bi skril svojo ganjenost. »To so bile puhle besede... Dali ste se jim omrežiti, kajti v vas še vedno živijo junaški nazori starega sveta. Mi pa nismo več Plutarhovi ljudje! Časi so se izpremenili. Zdaj nam vlada svetovni red, ki se mu morajo naše želje podvreči in ki ne sliši naših tožb. Niti jaz nisem več svoboden!... Nemojte govoriti, da bi kaj izpremenil... Ločitev je že javna. Ves Pariz, vsa država govori o nji. Po saloni, družbah in kavarnah sploh ne pozna več drugega pomenka. Francija jo hoče. Glejte poročila, ki jih dobivam z vseh strani.«

Pokazal je spise, ki so se kopičili na mizi.

»Oh, Fouchéjeva poročila,« je rekel Duroc. »Narobili ste mu, naj ustvari ugodno razpoloženje. On

si pa preveč prizadeva. Svoje volture oblači v preproste ljudi in vam jih pošilja pod okna, da terjajo novo žetev, kakor oni večer. Kaj ga še ne poznate?«

»Nikar tako ne mislite, Duroc. Fouché ne ustvarja javnega mnenja, ampak je samo njegov odmev. Morda nekoliko pretirava in pači, a saj znam brati med vrsticami. Sicer pa — med nama hodi povedano — volja Francije še ne bi zadostovala, da doleči moj sklep. Saj ne bi bilo prvič, da bi ubral proti njeni volji svojo lastno pot... Ne, odločil sem se. Trpim, a srce me ne sme voditi. Jaz ne utegnem vpraševati svojih čustev za svet, kakor drugi ljudje. Ločitev je za obstoj države neogibno potrebna. Storiha bo vse negotovosti konec... Ločitev bo... Oh, rajši hočem delati, da ne bom mislil nanjo.«

Z mogočnim naporom volje se je bil umiril, a kolena so se mu tresla.

Duroc je po svoji strani izprevidel, da bi bilo vse vztrajanje samo jalovo drezanje v rano.

V dneh negotovosti, ko so se njegovi spomini, njegovo prijateljstvo do Jožefine, njegova ljubezen do Marije in njegovo naprejšnje očetovsko čustvo zmedeno borili med seboj, je Napoleon sicer omahoval, a zdaj se je bil odločil. Trpel je, toda omagati ga ni bilo več moči.

»Želite Ménevala?« je preprosto vprašal Duroc.

»Da, pokličite ga. Oh, Duroc, ali morete brati moje misli? Delo mi je najboljši prijatelj!«

In ko je opazil drget, ki je izpreletel obraz višjega dvornega maršala, je stopil k njemu.

»Tudi vi, Duroc, tudi vi ste mi dober prijatelj.« Objel ga je.

MALI OGLASI

Letovišča

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanj 4 mesec 17 Dtn.

Letovišče luče

Pension Radoba 35-40 din dnevno. 3kratna avtobusna zveza dnevno iz Celja, Ljubljane in Šmarin ob Paki. 14592-38

Gorsko letovišče

tik pod Ratitovcem, v Selški dolini, vas vabi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra »Pod Ratitovcem«. 14609-38

Kam po kam?

Kam?

Na aerodrom je najlepša izletna točka, izvrstna jedala in pijača. Se priporoča Sojia in Ivan Flern. 14564-18

Pri Kramarju

na Dolenski cesti je tu di dajanja vesela s pišom. Izbrana vina. 14607-18

Danes koncert!

Igra prenovljeni Pavličev jazzli Solidna postrežba! Zmerne cene! Gostilna Martine, Zg. Sliška. 14661-18

Danes pridite

vsil v gostilno »k Panju«, Vsega ul. 10 na veselo domaćo zabavo. Vas vabi in se vjudno priporoča Tone Huc. 14677-18

V restavracijo

Frankopanski dvor (Reinighaus) na koncert prvovrstne jazz »Akordone. Kozlički, pečen in raznju din 28 kg. 14697-18

Službo dobi

Restavracijska

blagajničarka pridna, zmožna, prijazna in postena. Zmožna slovenske in nemške službo takoj. Prošnje s sliko poslati na hotel Novi svet, Maribor, Jurčičeva 7. 14686-1

Čvrsto natakario

mlado, ki zna nemški jezik, potrebuje. Ponudbe s fotografijo na ogl. odd. Jutra pod »Nastop takov«. 14614-1

Spretnega

prodajalca

manufakt. ali konfek. stroke ne nad 28 let sprejme za takoj ali kasneje v prodajo. Ponudbe s sliko, referencami in zahtevkom plače na podružnico Jutra Maribor pod »Ambicijozna«. 14590-1

Izurnjeno šiviljo

iščem za dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra »Velika hiša«. 14183-1

Stalno služkinjo

sprejemam za vsa hišna dela, zmožna kuhati, čistiti in postojnost je pogoj. K družini 3 oseb. Dr. Klepec, Vrhnika. 14583-1

Dva soboslikarja

in peskarja sprejemam. Delo do bočica. Nastop takoj. Urban Viktor, Jesenice, Gosposvetska 32. 14583-1

Krojaška

pomočnika res izvežbanega, po možnosti tudi v damski stroki iščem za takoj. Mesto stalno, oskrba v hiši, Anton Stanovnik, Vrhnika. 14560-1

Jezerški hotel

išče jelonode in servise. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Hotel«. 14608-1

Mizarja

fanta, sprejemam takoj za vsa hišna dela, delatna stalna služba: kavarja, ni potrebna, ako ima 5000 din se mu nudi še postojnost zaslužek. — Ponudbe pod »Sprejemam takov« na ogl. odd. Jutra. 14626-1

Pisarniško moč

večjo strojeopisja, sprejme — začasnno Sokolska župa Ljubljana. Predpogoj: sokolsko članstvo. — Prijave se sprejemajo v prihodnjih dneh med 15. in 16. uro v župni pisarni na Taboru. 14634-1

Vrtnarskega

pomočnika s prakso v drevesničarstvu in urejevanju vrtov (Landwirtschaftslehre) iščem rasadnik »Perenivte Vrapce pri Zagrebu. Ponudbe s prepisi sprejema. 14573-1

2 natakaria

jedilonosca prvovrstne mlade moči. — Stalna služba. Delovni čas in plača vse po dogovoru. Ponudbe s sliko na hotel Stara Pošta Kranj. 14552-1

Vpokojenec

potrebuje gospodinjstvo, prednost ima vpokojenka. Plača po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »555«. 14547-1

Pekovskega

pomočnika zmožnega dela tudi pri navadni peči sprejme takoj pekarna Potokar, Litija. 14566-1

Mesarskega vajenca

iščem. Dolničar, Jančeva 2. 14555-1

Dobro šiviljo

potrebuje takoj na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra »Velika hiša«. 14638-1

Frizerko

dobro in železni in trajni obdobju, sprejemam proti dobri plači takoj ali po dogovoru. — Salon Breskvar, Domžale. 14636-1

Preprosto služkinjo

kmečko, vajeno vseh hišnih del, v starosti od 20 let naprej, sprejemam takoj. — Vprašati v Aloma Company d. o. z. Ljubljana, Aleksandrova c. 2-1. 14666-1

Tapetnika

verziranega v vseh prvovrstnih delih sprejemam takoj v stalno službo. E. Zelenka, pohštvo, Maribor. 14683-1

Služkinjo

za vsa hišna dela sprejemam. Znanstveni mora tudi nekaj kuhati. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Velika hiša«. 14685-1

Izurnjeno šiviljo

potrebuje salon »Ladje, Kredna banka. 14671-1

Za navijanje

in adjustiranje volne iščemo dve mlajši, izurnjeni delavci. Predstaviti se v petek. Naslov v poslovalnicah Jutra. 14683-1

2 krojaška

pomočnika za veliko in malo delo sprejme L. Knol, Litija. 14669-1

Tri mlade

pisarniške moči potrebuje veliko podjetje. Je v Ljubljani. V postev priidejo mladi absolventi trgovske akademije ali druge srednje šole. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vojaščinne prost«. 14659-1

Frizerka

ki zna po možnosti tudi modna dela, dobi službo takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 14650-1

Slastičarski

pomočnik dobro izurnjen v tej stroki, dobi takoj mesto. Slastičarna Martel, Celje. 14678-1

Perfektno

kuharico mlajšo, iščem mala rodbina v provinci. Nastop takoj ali 1. VII. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro mesto«. 14679-1

Pisarniško uradnico

začetnico, absolutno dvojezično dr. trgovske šole sprejme veletrgovina v Ljubljani. Na stop 1. julijem tuji jezikov zmožnost imajo prednost. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Stalna služba«. 14664-1

Službe išče

vsa beseda 50 par davek 3 Dtn za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanj 4 mesec 17 Dtn.

Gospodična

srednjih let, vajena trafike, slastičarne in mlekarne, — želi službo radi družinskega razmer. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Brez dokumenta«. 14617-2

Trgovski pomočnik

išče službo. Zmožen samostojnega vodstva trgovine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Abstinente«. 14582-2

Poštena prodajalka

želi mesto prodajalke, blagajničarke ali skladiščnice, kjerkoli. Ceni, ponudbe poslati na ogl. odd. Jutra pod »Poštena 263«. 14522-2

NSERIRAJ

V »JUTRU«

Mlajšega uradnika

zmožnega popolnoma slovenskega in nemškega jezika, event. tudi srbohrvaščine, sprejme takoj večje industrijsko podjetje. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Uradnik«. 14696-4

Natakarica —

začetnica pridna, poštena, prijazna in priključna, je vajena popolnoma gostilne in šivanja, iše službo v dobri poslovalnici kjerkoli za takoj ali pozneje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14541-2

Kuhinjski šef

izurnjen v tuzemski in domači kuhli iše nameščen v boljšem hotelu Starost, 36 let, oženjen, jugoslov. državljan. Ponudbe na Franc Berek, hotel Adria, Dubrovnik, III. 14298-2

Mlad trgovski

sotrudnik izvežban v manufakturi in modni trgovini, zmožen samostojnega vodstva. Voljaščin prost, star 24 let, zmožen nemškega in srbohrvaškega jezika želi službo promentiti v večje podjetje. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14545-2

Brivski pomočnik

mlad, leto dni prakse, iše stalno nameščenje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mladi, kakor Marija, Čakovec, Ul. kralja Petra, točilnica. 14641-2

Kuharica

dobra, samostojna, poštena, opravlja tudi druga dela, iše službo. Na stopi lahko takoj. Ponudbe pod »Kuharica« na ogl. odd. Jutra. 14684-2

Pisarniško moč

s 5000 do 10000 kavatje iše službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Varstvo«. 14038-2

Brivec

dobro in soliden iše službo. Ponudbe na naslov: Stjepan Gornji, Josip Petrič, Trzin. 14682-2

Dekle išče službo

kot začetnica v pekarni, mlekarji ali trafiki. Gre tudi k otrokom. Ponudbe na pod Jutra. Na mestu pod »Začetnica«. 14644-2

Trgovski pomočnik

vpeljan v špecijari, oploji ni železnini, deloma tudi v galanteriji, iše mesto. 14651-2

Strojnik — šofer

izkušen strojni ključavničar, mehanik, v večletni praksi, ključavničar, parni voznik, iše kakršnokoli za poslovanje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vsestransko sposobnost«. 14672-2

Vajenci (ke)

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanj 4 mesec 17 Dtn.

Učenka

se sprejme v konfekcijsko trgovino. Vprašati na Sv. Petra cesti 26. 14546-44

Hladilna omara

dvoletna, skoraj nova, napredna. Tavčarjeva ulica 6, I. nadstropje. 14632-6

Trgovskega učenca

zdravega, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme Josip Laurič, trgovina z mešanim blagom, Vransko pri Celju. 14610-44

Trgovsko vajenico

pogotno, s 4 razredi meščanske šole, ki ima res veselo do trgovine, sprejemam. Ponudbe nasloviti na ogl. odd. Jutra pod »Vajenka s meščansko šolo«. 14607-44

Iščem

vajenca in več plekarskih pomočnikov. Borštnar, Zg. Sliška 68. 14692-44

Gg. frizerji

imajo v najmodernejši izvedbi in ploščastih cevi ter v avtorje s kotički, koma s praktičnimi rešitvami na podstavku dobavljajo po absolutno konkurenčnih cenah Ludvik Perišić, Ljubljana, Rimska 13. 14689-6

Sportni voziček

in kuhinjsko kredenco, poceni prodam. — Gradskiška ulica 8. 14616-6

Apno

z drveni žigano, proda Franc Matč. Logatec 7. 14696-6

Pouk

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanj 4 mesec 17 Dtn.

Strokovnjaka

prirodopisa za pripravo ponavljajočega izpita drugošolca, sprejem od 20. julija do 20. avgusta. Ponudbe takoj na ogl. odd. Jutra pod »Sigurne«. 14591-4

Zasluzek

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanj 4 mesec 17 Dtn.

Pozor

dobro zaslužek — tudi poleg svojega stalnega opravljanja — prište pod šifro »Kingsley« na ogl. odd. Jutra, priložite znamke za odgovor. 14553-3

Potniki

Beseda 1 Dtn. davek 3 Dtn za šifro ali dajanje naslova 5 Dtn. Najmanj 4 mesec 17 Dtn.

Potniki

za Slovenijo, dobre mesto. Osebo predstaviti ali pisemno ponudbe: »Technika, Ljubljana, Vodnikova c. 105. Referenca: ABC Ljubljana, Medvedova 8, tel. 24-44. 14681-9

Za Hrvaško,

